

گفت و گو با محمد گلین

پژوهش در متون کهن فارسی

محمد گلین در سال ۱۳۱۵ متولد شد. از نوجوانی مطالعه متون کهن را آغاز کرد و تاکنون بیش از ۵۷ عنوان کتاب در حوزه تحقیق و پژوهش منتشر کرده است

۱۷

سهیل محمودی را اهل ادب و موسیقی به خوبی می‌شناسند. او سال ۱۳۳۹ در تهران دیده به جهان گشود و اکنون پس از حدود پنج قرن تلاش ادبی و هنری در عرصه رسانه‌ای (مطبوعات، رادیو، تلویزیون و...) دوستان بسیار دارد. از سهیل محمودی ۸ کتاب از جمله فصلی از عاشقانه‌ها، خبری که می‌خواست برنده باشد، شادی ستاره‌ها، می‌خواهم عاشقانه‌تر بخوانم منتشر شده است. او ۲ اثر نیز زیر چاپ دارد.

شعر و سلوک

گفت و گو با سهیل محمودی

آشنایی با ادبیات گذشته و میراث پیشینیان برای هر که می‌خواهد صدایی باشد لازم و واجب است

۱۰

سیر انتشار دستور خط فارسی

۷

به قلم دکتر غلامعلی حداد عادل رییس فرهنگستان زبان و ادب فارسی

در این شماره

آموزش نشر و ویرایش

باده داشت عبدالحمین آذرنگ

۵

دانش آموز سالهای دور

گفت و گو با دکتر امیر اشرف آریانتینور

۱۳

پای رمان‌ها به مدارس باز می‌شود

۱۴

وضعیت نشر کتاب در پنج ماه نخست

سال ۱۳۸۱

۲

چهاردها و کتابها

مهدی

اخوان ثالث

م. امید

۲۳

پنجمین نمایشگاه

آثار تصویرگران

کتاب کودک

برگزار می‌شود

۱۵

اجرای سه طرح فراگیر در هفته کتاب

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در جمع خبرنگاران حوزه کتاب خبر داد

مسابقه کتابخوانی برای شناسایی توانمندی‌ها

کنفرانس مجازی در اینترنت

انتخاب پوستر شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

با همکاری انجمن طراحان گرافیک ایران

۲

لوح تقدیر و دیپلم افتخار IBBY برای سه کتاب از ایران

۲

جشنواره کتابخانه‌های خانگی

انجمن نویسندگان کودک و نوجوان بهترین کتابخانه‌ها را انتخاب و در هفته کتاب جوایزی به آنان اهدا می‌کند

۳۰۰ هزار نفر در مسابقه کتابخوانی

گزارش ویژه

۲۰

همزمان با هفته کتاب جمهوری اسلامی سه طرح فراگیر به منظور ترویج فرهنگ کتابخوانی و ایجاد فضای دلگشا و مثبت کنهی بین‌الملل‌نژاد، نویسندگان و مخاطبان کتاب اجرا می‌شود.

علی‌اصغر رضی‌زاده، با اشاره به این مطلب، به شرح طرح‌ها و اجرای آنها توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی حوزه کتاب در رسانه‌ها معاون فرهنگی وزارت ارشاد که با خبرنگاران حوزه کتاب در رسانه‌ها سخن می‌گفت، اجرای سلسله کتابخوانی «باف‌العلوم» را بستری برای شناسایی توانمندی‌های گروه‌های کتابخوانی و تقویت آنها عنوان کرد و گفت: هشتاد گروه کتابخوانی در ده گروه موضوعی تشکیل می‌شود کار دوری به پدای مستقل و خارج از بنده وزارت ارشاد و انگار می‌گردد. وی عضو گروه‌های مستقل دیگر با نیز در این سلسله با اعلام

دکلمت، موعود به اینکه نتیجه فعالیت‌هاشان را برای ستاد برگزار کننده سلسله ارسال کنند. به گفته رضی‌زاده، تلاش مجازی در اینترنت برای گروه‌های داوری جهت دومین طرحی است که در هفته کتاب شاهد اجرای آن خواهیم بود و سومین طرح، انتخاب پسر شازدهمین نماینده‌گن ملی‌گن کتاب تهران است که با همکاری اجین طراحان گرافیک ایران صورت می‌گیرد و امیدواریم به حرکت‌های خودجوشی نیز در این وادی اتفاق بیفتد. معاون فرهنگی وزیر ارشاد در خصوص روند کلی نشر کتاب و وضعیت فعلی آن گفت: مآشفته در حال حاضر به جای اینکه نقد شود صدور مجوز برای آن زیر سؤال می‌رود.

جشنواره کتابخانه‌های خانگی برگزار می‌شود

اجین نویسندهان گورک و نوجوان بهترین کتابخانه‌های خانگی سرگوشه و انتخاب‌های مردمی در هفته کتاب ایرانی، با آن‌ها می‌کنید گزارش روند عمومی معنویت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی این جشنواره، با هدف تشویق کتابخانه‌های خانگی و خودجوش، میانه کتاب بین دوستان، همسنگان و اعضای قلمی، همچنین به عنوان یکی از راهکارهای مناسب برای ترویج کتابخوانی در سراسر کشور می‌شود. بر اساس فراوان‌ترین نویسندهان گورک و نوجوان کلیه متقاضیان با پاسخ به سوالاتی زیر می‌توانند آمادگی خود را به منظور شرکت در این جشنواره، هشتاد تا تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۵ اعلام نمایند. نام و نام خانوادگی، سوابق و پاسخ سوالات کتابخانه ۲. تعداد افراد استفاده‌کننده از کتابخانه ۳. گروه‌سی استفاده‌کنندهان گورک و نوجوان، جوان، بزرگسال، همه سن(ین)

۴. تاریخ تشکیل کتابخانه

۵. محل نگهداری و میانه کتاب‌ها

۶. موجودی کتاب‌ها در بدو تأسیس و در زمان حال

۷. فعالیت‌های جنبی (جلسات ادبی، آموزشی، نمایش

فیلم، تشریه و…)

۸. شرایط خاص به منظور استفاده از کتابخانه

۹. کتابی دقیق و شماره تماس

شرکت‌کنندگان پاسخ‌های پرسش‌های فوق، را می‌توانند به نشانی اجین نویسندهان گورک و نوجوان، خیابان سپه، بعد از تقاطع شهید مطهر، کوچه پروانه، شماره ۴۶ و تلفن ۳۳۷۷۵۵۵ و شماره تماس ۸۸۲۵۶۲۷ ارسال نمایند.

به بهترین کتابخانه‌های خانگی در ایام هفته کتاب که از ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۷ بان برگزار می‌شود، جوایزی اهدا خواهد شد.

همایش کتابفروشی‌های شاهد

اولین همایش سراسری کتابفروشی‌های شاهد، روزهای آغازین هفته گذشته در تهران برگزار شد.

در این همایش دو روزه که روزهای شنبه و یکشنبه هفته گذشته در ساختمان آموزش ضمن خدمت کارکنان بنیاد شهید برگزار شد، در جریان رزین بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمی چند از عمران و معاونان آن بنیاد حضور داشتند. بر سر مسائل کتابفروشی‌شان شاهد و ضعف اطلاع‌یاسی در معرفی آثار کمتری که با موضوع دفاع مقدس و شهید و شهادت منتشر می‌شود، از جمله مباحثی بود که در این همایش مطرح شد.

مقالات برای همایش تخصصی راهکارهای توسعه اشتغال در حوزه فرهنگ و هنر

راهکاری داشته، همسرش داشته که علاوه بر فعالیت‌هایی و معاونت اشتغال وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، همایش راهکارهای توسعه اشتغال در حوزه فرهنگ و هنر در ۱۱ آذر ماه اسال برگزار می‌شود. در حته همایش در فراوانی که برای مقالات داده است، از نویسندگان و کارشناسان حوزه‌های مختلف خواسته است تا در موضوعات مختلف مقالات و آثار خود را به دیر حته همایش ارسال کنند که از جمله آنها کتاب و کتابخوانی است. بر این اطلاعیه دیر حته همایش علاوه بر ستان نایبان نیمه اول آبان ماه فرست دارند مقالات خود را به نشانی خیابان ولی عصر، خیابان تربیر، خیابان نظامی، کنجوری، داشته که همسرش داشته، علاوه بر فعالیت‌های ارسال و پاسخ‌نامه تلفن‌های ۸۸۳۰۰۵ و ۸۸۳۰۰۱۱۳ و ۸۸۷۷۰۰۰۰ تماس بگیرد.

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در جمع خبرنگاران حوزه کتاب خبر داد:

اجرای سه طرح فراگیر در هفته کتاب جمهوری اسلامی

همزمان با هفته کتاب جمهوری اسلامی سه طرح فراگیر به منظور ترویج فرهنگ کتابخوانی و ایجاد فضای دلگشا و مثبت کنهی بین‌الملل‌نژاد، نویسندگان و مخاطبان کتاب اجرا می‌شود.

جشنواره کتابخانه‌های خانگی برگزار می‌شود

اجین نویسندهان گورک و نوجوان بهترین کتابخانه‌های خانگی سرگوشه و انتخاب‌های مردمی در هفته کتاب ایرانی، با آن‌ها می‌کنید گزارش روند عمومی معنویت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی این جشنواره، با هدف تشویق کتابخانه‌های خانگی و خودجوش، میانه کتاب بین دوستان، همسنگان و اعضای قلمی، همچنین به عنوان یکی از راهکارهای مناسب برای ترویج کتابخوانی در سراسر کشور می‌شود. بر اساس فراوان‌ترین نویسندهان گورک و نوجوان کلیه متقاضیان با پاسخ به سوالاتی زیر می‌توانند آمادگی خود را به منظور شرکت در این جشنواره، هشتاد تا تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۵ اعلام نمایند. نام و نام خانوادگی، سوابق و پاسخ سوالات کتابخانه ۲. تعداد افراد استفاده‌کننده از کتابخانه ۳. گروه‌سی استفاده‌کنندهان گورک و نوجوان، جوان، بزرگسال، همه سن(ین)

۴. تاریخ تشکیل کتابخانه

۵. محل نگهداری و میانه کتاب‌ها

۶. موجودی کتاب‌ها در بدو تأسیس و در زمان حال

۷. فعالیت‌های جنبی (جلسات ادبی، آموزشی، نمایش

فیلم، تشریه و…)

۸. شرایط خاص به منظور استفاده از کتابخانه

۹. کتابی دقیق و شماره تماس

شرکت‌کنندگان پاسخ‌های پرسش‌های فوق، را می‌توانند به نشانی اجین نویسندهان گورک و نوجوان، خیابان سپه، بعد از تقاطع شهید مطهر، کوچه پروانه، شماره ۴۶ و تلفن ۳۳۷۷۵۵۵ و شماره تماس ۸۸۲۵۶۲۷ ارسال نمایند.

به بهترین کتابخانه‌های خانگی در ایام هفته کتاب که از ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۷ بان برگزار می‌شود، جوایزی اهدا خواهد شد.

همایش کتابفروشی‌های شاهد

اولین همایش سراسری کتابفروشی‌های شاهد، روزهای آغازین هفته گذشته در تهران برگزار شد.

در این همایش دو روزه که روزهای شنبه و یکشنبه هفته گذشته در ساختمان آموزش ضمن خدمت کارکنان بنیاد شهید برگزار شد، در جریان رزین بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمی چند از عمران و معاونان آن بنیاد حضور داشتند. بر سر مسائل کتابفروشی‌شان شاهد و ضعف اطلاع‌یاسی در معرفی آثار کمتری که با موضوع دفاع مقدس و شهید و شهادت منتشر می‌شود، از جمله مباحثی بود که در این همایش مطرح شد.

مقالات برای همایش تخصصی راهکارهای توسعه اشتغال در حوزه فرهنگ و هنر

راهکاری داشته، همسرش داشته که علاوه بر فعالیت‌هایی و معاونت اشتغال وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، همایش راهکارهای توسعه اشتغال در حوزه فرهنگ و هنر در ۱۱ آذر ماه اسال برگزار می‌شود. در حته همایش در فراوانی که برای مقالات داده است، از نویسندگان و کارشناسان حوزه‌های مختلف خواسته است تا در موضوعات مختلف مقالات و آثار خود را به دیر حته همایش ارسال کنند که از جمله آنها کتاب و کتابخوانی است. بر این اطلاعیه دیر حته همایش علاوه بر ستان نایبان نیمه اول آبان ماه فرست دارند مقالات خود را به نشانی خیابان ولی عصر، خیابان تربیر، خیابان نظامی، کنجوری، داشته که همسرش داشته، علاوه بر فعالیت‌های ارسال و پاسخ‌نامه تلفن‌های ۸۸۳۰۰۵ و ۸۸۳۰۰۱۱۳ و ۸۸۷۷۰۰۰۰ تماس بگیرد.

و علیه فرایند بررسی کتاب، نقی‌نایاب به وجود آمده است. وی با انتقاد از سیاسی کردن صدور مجوز گفت: ناشر نویسنده باید بتواند از دغدغه فرهنگی خود دفاع کند اما نقی‌نایاب موجوده آنها را ورود به مباحث و لایحه‌های نودوم می‌کند. رضی‌زاده با اشاره به استمرار نظارت قانونی و حقوقی به انتشار کتاب توسط وزارت ارشاد گفت: از مجوزهایی که برای کتاب‌ها صادر می‌شود، دفاع می‌کنیم.

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اظهار تأسف از کاهش شمارگان در حوزه‌های ادبیات و فلسفه در سه ماه اخیر گفت: اگر تعدادی در جامعه به عنوان مولی فرهنگ معرفی می‌شود به معنای آن است که معیار‌هایی که تعیین و تعریف می‌کند به دست مستقیم شناخته شود و بدون توجه به این نکته مهم دستیابی به اهداف توسعه‌نشر امکان‌پذیر نیست.

رضی‌زاده با تأکید بر حضور کتاب در سید خانواده‌ها و تبلیغ کتاب در رسانه‌ها گفت: نیازهای فکری و مکتوب همه گروه‌های سنی در خانواده باید توجه قرار بگیرد، ما هم در این رسانه کار‌هایی را دنبال می‌کنیم که یکی از آنها پشتیبانی از تولیدات کتاب در حد واسعت‌محمدعلی شمعانی مدیرکل دفتر مجامع و فعالیت‌های فرهنگی نیز درباره نماینده‌گن ملی‌گن کتاب و فناوری‌ت که همه ساله در آلمان برگزار می‌شود، توضیحاتی ارائه کرد.

وی وعده ۱۰۰۰ کتاب ایرانی در این نمایشگاه و حضور ناشران تخصصی در سال‌های مین و کتاب‌های ترویجی را از دیگر تلاش‌های به‌شمر رسیده دانست.

تألیف دایرةالمعارف ادبیات فارسی

دایرةالمعارف بزرگ ادبیات فارسی در فرهنگستان زبان و ادب فارسی مراحل پایانی تألیف را پشت سر می‌گذارد. رئیس این فرهنگستان هفته گذشته، ضمن اعلام این مطلب گفت: این دایرةالمعارف توسط گروه ادبیات فارسی در حال تألیف است. دکتر حداد‌عادل همچنین از تألیف و ویرایش کارشناسان دیرباز و وضعیت زبان و ادبیات فارسی در شبه قاره هند خبر داد. وی که در جمع دانش‌آموزان برگزیده بینیه‌های ادبی سخن می‌گفت، افزود: در حال حاضر، ۴۰ گروه فعال به امر واژه‌گزینی در فرهنگستان زبان و ادب فارسی با گرایش‌های مختلف علمی، مشغول به کار هستند. حداد‌عادل با اشاره به اینکه در برخی از علوم امروز جهان اصطلاحاتی به تبتیب رسیده و جا افتاده‌اند، به طوری که نمی‌توان به آنها دست زد، گفت: دستیابی به زبان فارسی به منزله دستیابی به سرمایه‌ای بزرگ است. وی باره این نظریه که نهاد دانش‌آموختگان وادی ادبیات باید در حفظ زبان فارسی و اصالت آن تلاش کنند، گفت: کار شغل کسی در راستای این عمل قرار نمی‌گیرد، می‌توان نسبت به آن شوق داشت و شوق و شغل را همراه با هم داشت.

رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی، در توضیح عملکرد این مرکز علمی و دستاوردهای آن افزود: کتابی‌ها در جهان، مثلنا کشفیات و اختراعات علمی هستند. نظرات بر زبان، از جمله وظایف آنهاست. وی افزود: در سال ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۴، چیزی ۱۷ سال، این علاقه‌مندی فرهنگستان بود. در همان آغاز، خاجی و غیر فارسی، به کشور سرزیر شد. این دوره را می‌توان دوره دو مرتب زبان فارسی دانست. حداد‌عادل در پایان گفت: کلیه‌گه فرهنگستان زبان و ادب فارسی، ۶ هزار جلد کتاب در اختیار دارد.

وضعیت نشر کتاب در پنج ماهه نخست سال ۱۳۸۱

۱۱ هزار و پنج عنوان کتاب طی پنج ماهه نخست سال ۱۳۸۱ منتشر شده که نسبت به ۱۰ هزار و ۵۵۵ عنوان کتابی که در پنج ماهه نخست سال ۱۳۸۰ منتشر شده، ۴ درصد رشد داشته است.

بر اساس آمار موجود در بانک اطلاعاتی مؤسسه خانه کتاب، این ۱۱ هزار و پنج عنوان کتاب در شمارگان ۵۳ میلیون و ۲۰۰ هزار و ۹۲۵ جلد منتشر شده و هر کتاب به طور متوسط در شمارگان ۸۵۰ جلد منتشر شده است. این کتاب‌ها در ۱۳ میلیون و ۹۲۴ هزار صفحه منتشر شده و هر کتاب به طور متوسط در ۲۰۷ صفحه انتشار یافته است.

در پنج ماهه نخست اسال ۶۶۱۳ عنوان (۶۰ درصد مجموع کتاب‌ها) چاپ نخست و ۳۲۹۱ عنوان (۳۰ درصد مجموع کتاب‌ها) چاپ مجدد بود. همچنین ۸۰۲۲ عنوان (۷۳ درصد مجموع کتاب‌ها) تألیف و ۱۲۶۶ عنوان (۱۲ درصد مجموع کتاب‌ها) ترجمه بود.

در این مدت بیشترین کتاب‌ها از نظر موضوعی با ۱۵۲۳ عنوان (۱۳ درصد مجموع کتاب‌ها)، موضوع ادبیات منتشر شد. پس از آن به ترتیب موضوع‌های مین ۱۳۹۱ عنوان (۱۲ درصد مجموع کتاب‌ها)، علوم عامی ۱۳۴۴ عنوان (۱۲ درصد مجموع کتاب‌ها) و تألیف و ۱۲۶۶ عنوان (۱۲ درصد مجموع کتاب‌ها) زبان ۸۵۲ عنوان (۸ درصد مجموع کتاب‌ها)، علوم طبیعی و ریاضیات ۸۲۰ عنوان (۷ درصد مجموع کتاب‌ها)، هنر ۶۱۸ عنوان (۵ درصد مجموع کتاب‌ها)، تاریخ و جغرافیا با ۵۷۲ عنوان (۵ درصد مجموع کتاب‌ها) و کلیات با ۴۶۷ عنوان (۴ درصد مجموع کتاب‌ها) اولتبه با ۲۰۲ عنوان (۲ درصد مجموع کتاب‌ها) قرار گرفت. اما در پنج ماهه نخست سال جاری ۱۵۷ عنوان (۱۷ درصد مجموع کتاب‌ها) برای کودکان و نوجوانان، ۹۸۹ عنوان (۹ درصد مجموع کتاب‌ها) آموزش و پرورش منتشر شد. است. در این مدت ۹۳۹ عنوان (۸ درصد مجموع کتاب‌ها) توسط ناشران تهران و ۱۶۶۶ عنوان (۱۵ درصد مجموع کتاب‌ها) توسط ناشران شهرستانی منتشر شده است.

<p>شرکت بازرگانی کتاب گستر</p>	<p>شرکت انتشارات علمی و فرهنگی</p>
<p>در سال ۱۳۸۱</p>	<p>منتشر کرد</p>
<p>۱. تاریخ جامع ایران</p> <p>۲. ایران از آغاز تا اسلام</p> <p>۳. تاریخ آریه‌ها</p> <p>۴. ایران در دوران نخستین پادشاهان هخامنشی</p> <p>۵. سفر اکتبر</p> <p>۶. شرق قدیمه</p> <p>۷. افسانه‌های دلیلی</p> <p>۸. دانش‌های مقل</p> <p>۹. داستان‌های سنگین</p> <p>۱۰. افسانه‌های ایران</p> <p>۱۱. افسانه‌های خنجرین</p> <p>۱۲. کتونی و کتونی‌ها</p> <p>۱۳. دستکوار ایران باستان</p> <p>۱۴. کتیبه زیبا شناسی</p> <p>۱۵. داستان‌های شاهنامه</p> <p>۱۶. زندگی نامه ویرای دانشمند</p> <p>۱۷. داستان‌های برگزیده</p> <p>۱۸. تاریخ فلسفه در جهان اسلامی</p> <p>۱۹. گزیده خزانه‌های شمس</p> <p>۲۰. گلشن زار</p> <p>۲۱. مصلحت</p> <p>۲۲. غرر اسلامی</p> <p>۲۳. زوره ا بندهای علوم دین</p>	<p>۱. جراحی-دندان - کتب</p> <p>۲. گنجینه</p> <p>۳. فیزیولوژی انسان</p> <p>۴. سید باهنر</p> <p>۵. جراحی چشم</p> <p>۶. جراحی گوش</p> <p>۷. جراحی قلب</p> <p>۸. جراحی عروق</p> <p>۹. جراحی عروق مغز</p> <p>۱۰. جراحی عروق قلب</p> <p>۱۱. جراحی عروق مغز</p> <p>۱۲. جراحی عروق قلب</p> <p>۱۳. جراحی عروق مغز</p> <p>۱۴. جراحی عروق قلب</p> <p>۱۵. جراحی عروق مغز</p> <p>۱۶. جراحی عروق قلب</p> <p>۱۷. جراحی عروق مغز</p> <p>۱۸. جراحی عروق قلب</p> <p>۱۹. جراحی عروق مغز</p> <p>۲۰. جراحی عروق قلب</p> <p>۲۱. جراحی عروق مغز</p> <p>۲۲. جراحی عروق قلب</p> <p>۲۳. جراحی عروق مغز</p> <p>۲۴. جراحی عروق قلب</p> <p>۲۵. جراحی عروق مغز</p> <p>۲۶. جراحی عروق قلب</p> <p>۲۷. جراحی عروق مغز</p> <p>۲۸. جراحی عروق قلب</p> <p>۲۹. جراحی عروق مغز</p> <p>۳۰. جراحی عروق قلب</p> <p>۳۱. جراحی عروق مغز</p> <p>۳۲. جراحی عروق قلب</p> <p>۳۳. جراحی عروق مغز</p> <p>۳۴. جراحی عروق قلب</p> <p>۳۵. جراحی عروق مغز</p> <p>۳۶. جراحی عروق قلب</p> <p>۳۷. جراحی عروق مغز</p> <p>۳۸. جراحی عروق قلب</p> <p>۳۹. جراحی عروق مغز</p> <p>۴۰. جراحی عروق قلب</p> <p>۴۱. جراحی عروق مغز</p> <p>۴۲. جراحی عروق قلب</p> <p>۴۳. جراحی عروق مغز</p> <p>۴۴. جراحی عروق قلب</p> <p>۴۵. جراحی عروق مغز</p> <p>۴۶. جراحی عروق قلب</p> <p>۴۷. جراحی عروق مغز</p> <p>۴۸. جراحی عروق قلب</p> <p>۴۹. جراحی عروق مغز</p> <p>۵۰. جراحی عروق قلب</p> <p>۵۱. جراحی عروق مغز</p> <p>۵۲. جراحی عروق قلب</p> <p>۵۳. جراحی عروق مغز</p> <p>۵۴. جراحی عروق قلب</p> <p>۵۵. جراحی عروق مغز</p> <p>۵۶. جراحی عروق قلب</p> <p>۵۷. جراحی عروق مغز</p> <p>۵۸. جراحی عروق قلب</p> <p>۵۹. جراحی عروق مغز</p> <p>۶۰. جراحی عروق قلب</p> <p>۶۱. جراحی عروق مغز</p> <p>۶۲. جراحی عروق قلب</p> <p>۶۳. جراحی عروق مغز</p> <p>۶۴. جراحی عروق قلب</p> <p>۶۵. جراحی عروق مغز</p> <p>۶۶. جراحی عروق قلب</p> <p>۶۷. جراحی عروق مغز</p> <p>۶۸. جراحی عروق قلب</p> <p>۶۹. جراحی عروق مغز</p> <p>۷۰. جراحی عروق قلب</p> <p>۷۱. جراحی عروق مغز</p> <p>۷۲. جراحی عروق قلب</p> <p>۷۳. جراحی عروق مغز</p> <p>۷۴. جراحی عروق قلب</p> <p>۷۵. جراحی عروق مغز</p> <p>۷۶. جراحی عروق قلب</p> <p>۷۷. جراحی عروق مغز</p> <p>۷۸. جراحی عروق قلب</p> <p>۷۹. جراحی عروق مغز</p> <p>۸۰. جراحی عروق قلب</p> <p>۸۱. جراحی عروق مغز</p> <p>۸۲. جراحی عروق قلب</p> <p>۸۳. جراحی عروق مغز</p> <p>۸۴. جراحی عروق قلب</p> <p>۸۵. جراحی عروق مغز</p> <p>۸۶. جراحی عروق قلب</p> <p>۸۷. جراحی عروق مغز</p> <p>۸۸. جراحی عروق قلب</p> <p>۸۹. جراحی عروق مغز</p> <p>۹۰. جراحی عروق قلب</p> <p>۹۱. جراحی عروق مغز</p> <p>۹۲. جراحی عروق قلب</p> <p>۹۳. جراحی عروق مغز</p> <p>۹۴. جراحی عروق قلب</p> <p>۹۵. جراحی عروق مغز</p> <p>۹۶. جراحی عروق قلب</p> <p>۹۷. جراحی عروق مغز</p> <p>۹۸. جراحی عروق قلب</p> <p>۹۹. جراحی عروق مغز</p> <p>۱۰۰. جراحی عروق قلب</p>
<p>فروتن در کلیه کتابفروشی‌های معتبر</p> <p>هرگز بخش از شرکت بازرگانی کتاب گستر - تلفن: ۸۷۷۲۵۷۱ - فکس: ۸۸۸۰۱۵۵ - ۴۰۵-۳۳۶</p> <p>شرکت بازرگانی کتاب گستر در مراکز استانها و شهرستانها نماینده‌گی می‌نماید</p>	

باز

عبدالحمین آزرنگ (نوبیسند و پژوهشگر سنافت کتاب و نشر)

کوشش‌هایی که برای تشکیل دوره‌های آموزشی در زمینه نشر و ویرایش از سوی برخی علاقه‌مندان و نهادهای جریان است. هر طور هست باید به نتیجه‌ای برسد و کشور از نظام آموزشی که برای نشر و ویرایش نیروی متخصص - مجهز به دانش‌های جدید تربیت کند و بالاخره به جنبه‌ای از ناسامانی پایان دهد، برخوردار شود. عصر تحولی که همه زمینه‌های نشر را به سمت روش‌های دیجیتال می‌کشاند، دیگر جایی برای مهارت‌آموزی به شیوه سنتی استادی- شاگردی و به گونه ناکارآمدی که تاکنون متداول بوده است، باقی نخواهد گذاشت. فعالیت‌های هدفمند و زمانمند، به نیرم‌های متخصصی نیاز دارد که با آنها مشکل تعبیر و اصطلاح نداشته باشد و هر گاه ضرورت پیش بیاید، نیرم‌های خود را سهولت جذب کند. آموزش نشر جذب می‌شود که نشان‌ان به پذیرفتن نسل تربیت یافته و واقدارندن مسؤولیت به آنها نمای واقعی نشان دهند.

امید بستن به ترویج آموزش‌های نشر، بدون گذرگونی مسائلی در نشر کشور، حجت است. اگر سیاست‌ها به تنگک شدن زمینه‌ها و مسؤولت‌ها امکان ندهد، اگر به دانش فنی روح نگذارد، اگر بهای حقیقی آن را رغبت نپردازد، اگر پژوهش در نشر را که هم‌راه و هم‌راه آموزش است، خوار بشمارد و یافته‌ها و دریافته‌های مکتبی بر تجربه خود را استوارترین بنیاد قلمداد کند و به روحی‌ها، روی‌ها، یا حتی آزمون و خطاها میدان ندهد، تلاش‌های آموزشی و آموزشگران به جای نمرسند نگاه به آموزش، روحیه آموزش‌پذیری و گرایش به تغییر و تحول از راه آموزش، از خود آموزش مهم‌تر و مؤثرتر است. اینهاست که اگر موجود باشد و پرستی موجود باشد، زمینه برای پدید آمدن و شکل گرفتن آموزش فراهم خواهد ساخت. برای مثال، جایگاه ویراستار آموزش دیده بر اساس

مبانی جدید، در ساختار نشر نیز جز این که هست نخواهد بود. آموزش، هم نقش و تعریف ناشر را تغییر خواهد داد و هم نقش و تعریف ویراستار را تلقی کنونی ناشران از ویراستار و وظایف او، با हजारهای رایج در نشر پیشرفته هیچ سازگاری ندارد. محدود کردن حوزه گسترده ویرایش به قلمرو محدود ویرایش زبانی و نادیده گرفتن مجموعه دانش‌ها، فنرها و هنر‌هایی که ویراستاران تربیت شده در نشر به کار می‌گیرند و شکوفایی نشر‌های روزی به مده‌آنهاست. اهداف‌های آموزش متداول در نشر و ویرایش موافق نیست و این نیند موافق را نشر متمایل به تحول باید به موفقت تبدیل کند. ویراستاری که با برنامه‌های آموزشی امروز تربیت می‌شود، تخصصی است یا این ویژگی‌ها، - مسلط به مباحثی که در سال‌های اخیر به آن «علم نشر» (علوم نشر یا علوم و فنون نشر) می‌گویند؛ - مسلط به شیوه‌ها و روش‌های گوناگون ویرایش (زبانی، ساختاری، محتوایی، استنادی، اتقادی، صوری و غیره) و آشنایی به ویژگی‌های فرهنگی، اجتماعی و حقوقی جامعه؛

- آشنایی به شیوه‌های پدید آوردن و طرز کار و سلوک یا پدیدآوردنندگان.

ویراستاری که از این ویژگی‌ها برخوردار باشد، طبیعاً نمی‌تواند در جایی کار کند که مدیر انتشاراتی، به صرف آنکه جان احتیاج با عنوان مدیریت دارد، به خود اجازه دهد بدون آگاهی از آنچه که در عرضه علمی، فنی و هنری نشر می‌گذرد، تصمیم مدیریتی غیر منطکی به رای تخصصی بگیرد. آموزش‌های جدید، یک‌نقطه‌ای، پارمیتاری و قانون و فاعده‌های حاکم بر تخصص‌ها، از راه آموزش‌ها تعلیم، ترویج و تحکیم می‌شود. روند توسعه نشر که آغاز شود، به یک‌نقطه‌ای، یک‌سواری، پندرسالاری و تعریف‌های خصمی در

عرصه نشر پایان داده می‌شود.

سرشت حقیقی نشر متمایل به دانش‌زایی، فرهنگ‌گستری و اندیشه پرانگی است. آموزش‌های جدید نشر ترویج گر و نفیوت‌کننده اینهاست. پیوزه به پاری فناوری‌های عصر اطلاعات و ارتباطات. ساختاری و سویدبخردانه اقتصادی مزایه برقرار سازد. تحولات نرشنر، ساختارهای موجود در نشر را به چالش خوانده است. رونق ساختارشناسکی نیاز تعریف سازه‌ها و اجزای ساختارها و رویار کردن ساختارها با وضعیت جدید ناشی از انقلاب دیجیتال، پدیده‌ای است که اگر نشر کم‌ترین واآسیب‌پذیر مان آن را درست و به‌هنگام دریابد و خود را از راه آموزش‌های پی در پی با آن سازگار نکند، زیان جدی خواهد دید.

نشر ما باید پدیده متعارض دیگری هم رویه‌روست؛ از یک سو به تخصص‌های عالی نیازمند است و از سوی دیگر نیازها، تحول‌ها و نیز هزینه‌های آنها را نمی‌تواند نقل و تحمل کند. از این رو در آموزش نشر هم سیری کردن دوره گذار، دوره‌ای که نشر را با وضعیت جدید بتدریج سازگار کند، ضرورت دارد. یکی از برنامه‌های آموزشی که شاید با ویژگی‌های دوره گذار و دست‌کم برای مدتی متناسب‌تر، کم‌هزینه‌تر و عملی‌تر باشد، دوره یک ساله آموزشی در یکی از دانشکده‌های استرالیاست.

دانشکده مکتلی که در زمینه آموزش نشر و ویرایش، معتبرترین مرکز در استرالیاست، فارغ‌التحصیلان دوره کارشناسی در رشته‌های مختلف را که به کار در مؤسسه‌های انتشاراتی علاقه‌مند باشند، تربیت می‌کند. این دانشکده، با اختصاصیه‌های ناشران انجمن‌های ویراستاران و سایر نهادهای‌های مرتبط با نشر و ویرایش در آموزش همکاری نزدیک دارد، از حمایت‌ها و کمک‌های آنها برخوردار می‌شود و به اجرای بهتر

● امید بستن به ترویج آموزش‌های نشر، بدون گذرگونی ساختاری در نشر کشور. عجت است

برنامه‌های آنها متقابلاً پاری می‌رساند.

دانشکده مکتلی در روزی از بسیاری از دانشکده‌های مشابه، نشر غیر کاغذی را در کار نشر کاغذی آموزش داد و سعی کرد ساختار را در برنامه آموزشی خود جای دهد که بازتاب نیازها و در تحولات فنیای امروز باشد. استقبال دانشجویان علاقه‌مند به نشر و ویرایش از برنامه‌های این دانشکده چشمگیر است. دوره آموزشی جمعاً حدود ۲۰ واحد است و در دو نیم‌سال برگزار می‌شود.

صورت درس‌ها،

اصول ویرایش

هدف درس: آموختن اصول و روش‌های تبدیل کردن نسخه دست‌نوشته یا نسخه خام (چه روی کاغذ و چه ضبط شده یا ذخیره شده بر رسانه‌های دیگر) به نسخه‌ای که اصطلاحاً به آن نسخه فنی» می‌گویند.

مباحث درس:

- نسخه ویرایی بر پایه شیوه‌نامه - مفهوم همساری و حوالتی متن - ارزشیابی محتوایی متن - شیوه اندازه‌گیری ویرایش - اصول دستور زبان و کاربرد زبان صحیح - شیوه‌های همکاری با پدیدآوردندگان - فنون بررسی ساختار متن - نقش و مسؤولیت ویراستار.

این درس می‌تواند بر حسب ضرورت با نایز دانشجویان، تأکید خاصی داشته باشد، از جمله:

تجزیه و تحلیل فاعله باشد؛ از جمله: نگارشی، پژوهشی و غیره

مقاله

تجربه‌ای در آموزش نشر و ویرایش

- ویرایش آثار کودکان و نوجوانان

- ویرایش رمان.

طراحی کتاب

هدف: آموزش روش‌ها، فن‌ها و مبانی هنری طراحی کتاب.

مباحث:

- هر طر‌های خنل‌و فنون جلدسازی

- صفحه‌آرایی و صفحه‌بندی

- آرایه‌های تزئینی

- اصول و فنون تقسیم‌بندی به اسرا

- اصول و روش‌های تصویرگری و نظارت بر چاپ تصویر

- حرف‌نگاری.

نمایه‌سازی کتاب

هدف: آموختن اصول و فنون ساختن نمایه کتاب

و نظارت بر ویرایش نمایه‌ها.

مباحث:

- روش‌های تحلیل متن

- نظارت بر نمایه

- معیارهای نمایه‌های خوب و کارآمد

- فنون ارزشیابی نمایه

- سبک‌ها و اسلوب‌های نمایه‌سازی کتاب

- طراحی نمایه

ویرایش رایانه‌ای

هدف: آموختن روش‌های ویرایش به کمک رایانه و نرم افزارها.

مباحث:

- تسلط به برنامه ورد مایکروسافت

- روش‌های ویرایش رایانه‌ای

- تنظیم صفحه‌های ویرایش شده

- تغییر سبک‌ها و اسلوب‌های جهتی

- ویندوز چند منظوره

- ویندوز اکسپلورر

- راه‌های داد و گرفت رایانه‌ای نسخه.

فرایند تولید

هدف: آشنایی با اصول، فنون و روش‌های تولید فنی و هنری در نشر.

مباحث:

- آشنایی با مبانی فنی نشر

- آشنایی با مبانی هنری نشر

- شیوه‌های صحافی

- تکنیک رنگ

- نمونه‌خوانی و نشانه‌شناسی صحیح

- طرح‌ها و جدول‌های ویراستاری

- نشانه‌شناسی

- کالندشناسی

- چاپ‌شناسی

- ارزشیابی جنبه‌های تصویری

- فهرست منابع چاپ

- حرف‌نگاری.

مدیریت نشر

هدف: آشنایی با اصول مدیریت در نشر.

مباحث:

- شناخت صنعت نشر

- شناخت مشاغل و مسؤولیت‌های نشر

- چگونگی مذاکره و عقد قرارداد با پدیدآوردندگان

- مدیریت مالی نشر

- مدیریت تیروی انسانی نشر

- تحلیل بازار و بازاریابی کتاب.

این درس می‌تواند بر حسب ضرورت با نیاز دانشجویان، تأکید خاصی داشته باشد، از جمله:

مدیریت نشر علمی، ادبی، هنری، دانشگاهی، تجاری و غیره.

در ضمن دانشکده مکتلی برای آن دسته از دانشجویانی که در حوزه نشر، فعال یا شاغل یا دارای تجربه‌اند، اولویت قائل می‌شود.

۱. Macleay College

بیادداشت

محمود معتمدی

تابستان ۸۱

و چرخه کتاب و کتابخوانی!

تابستان ۸۱، در فضای فرهنگی روزگار، پیوزه در مقوله چاپ و نشر و رغبت همگان به امر فصل چندانان و خوش آننگی نبرده است. البته فصل کرم‌ا تعطفیلی بسیاری از مراکز دانشگاهی و فرهنگی خود مزیدی است بر این علت. اما واقعیت زنده‌تر و تاسف‌بارتر، بی‌تفاوتی و بی‌حوصلگی و بی‌پولی، بخش فرهنگی جامعه، نسبت به امر مطالعه و خرید کتاب و دیگر کالاهای فرهنگی است.

در این میان پرسش اساسی این است که چرا جامعه - بخصوص قشر فرهنگی و تحصیلکرده - از پرداختن به کتاب و کتابخوانی به شدت گریزان و تا حد فراوانی بیگانه است؟

این بی‌تفاوتی و یا بیگانگی به مقوله باورهای فرهنگی، تا حد زیادی محصول تکنولوژی و بررجم اجتماعی و اقتصادی است.

جاذبه بسیاری از رسانه‌های تصویری و موسیقایی، به راحتی و به شکل ارزانتری توانسته است جای کتاب و و مطبوعات را بگیرد. چرا که تمرکز، حوصله و شیوه‌ها و تهیه و عادت به خواندن در این رسانه‌ها بسیار سهل‌الوصول‌تر از کتاب خوانی است. از سوی دیگر، خواندن و فکر کردن در مقوله هم‌راه و هم‌راه هستند که مخاطب را بی‌مغله رها نمی‌کنند. در این میان برای مطالعه، ضمن داشتن تمرکز و اهلیت باید باور و فراهم بودن زمان مناسب هم، وجود داشته باشد. که این فضا هم، خود نیازمند برنامه‌ریزی و صرف وقت برای یافتن و پیدا کردن گوشه دنج، برای مطالعه و تفکر است.

بنابراین نشاب پیش از حد شرایط اجتماعی، برای عقب نماندن از قافله پولدار شدن و گردش چرخ زندگی، ناگه کارگردیده، از افراد جدی و علاقه‌مند به کتاب و کتابخوانی، روز به روز، از این فضا، دور و دورتر شوند. همه جا شکایت از کمبود شمارگان کتاب و عدم استقبال مردم از کتاب است. همه این گریه‌ها و ناله‌بوری‌ها، دقیقاً ریشه در چشم‌انداز دشوار و روزگار سخت دارد. جامعه آنقدر دیگر و روزمرگی است که کسی به کتاب و راهکارهای تفکر و کاراندیشی اجتماعی توجهی ندارد. وضعیت ناخنجار اقتصادی، جنب‌های ضعیف را به شدت آسیب‌پذیر کرده و این جنب‌های تأزیم و ضعیف‌الطلب متعلق به اهل نظر و اهل اندیشه است که دخلی ندارند. پس جریان چاپ و نشر خود به خود، در این فضا، دچار گرفتاری خواهد شد. تابستان ۸۱ در حاله‌ای از پیم و امید و دور شدن از موقعیت کتاب و کتابخوانی سیری گردیده و این روزها که به پایان این فصل نزدیک می‌شویم به امید روزهای دلنشین پاییز و فصل مدرسه و کتاب، برای نزدیک شدن به روزهای سرشارتری برای اهل کتاب و فرهنگ، به انتظار باشیم.

سکوت تاکی؟!

شاعری جوان در طی چند سال شعر گفتن، گزینہ‌ای از شعرهایش را برای چاپ در یک مجموعه انتخاب می‌کند. سرآغ

ناشران مختلف می‌رود و دائم با جواب نه مواجه می‌شود. اول کسی افسرده می‌شود، بعد تصمیم می‌گیرد که مجموعه شعرش را با هزینه خودش به چاپ برساند. با هزار مشقت پولی تهیه می‌کند، به سرآغ ناشر می‌رود، پول و دست نوشته کتابش را تحویل ناشر می‌دهد و منتظر می‌شود…

کتاب چاپ می‌شود، بار یک ماشین وانت می‌شود و فرستاده می‌شود برای شاعر. جوان، او هر بار ۲۰-۵۰ کتاب را برمی‌دارد، سرآغ کتابفروشی‌ها می‌رود و از آنها می‌خواهد که کتاب را از او بگیرند. با احم و فخر و «نه» مواجه می‌شود، پس خواهش می‌کند کتابش را امانی قبول کنند.

کتابفروش با اکره قبول می‌کند، ۵ جلد از کتاب را می‌گیرد و شاعر بخت برگشته از کتابفروشی بیرون می‌رود…

کتابفروش، کتاب‌های کم حجم و لاغر شاعر را در گوشه‌ای از قفسه کتاب می‌گذارد و کتاب‌های لاغر بیچاره لا به لای کتاب‌های فطور کم می‌شود و فراموش!

نگارنده این متن نمی‌داند، بخش‌های کتاب کارشان چیست؟ آیا شعر از دایره بخش بیرون است؟ کتاب‌های لاغر شعر آیا جزو کتاب‌ها حساب نمی‌شوند؟ شاعر شکایت برد و بنیاد!

این درست است که کتاب هم کلاست (هر چند فرهنگ‌ی او چاپ و نشر یک نوع تجارت است و اینکه تمام حلقه‌های این زنجیر ناشر، پخش، بازاریاب و…) به نوعی به دنبال منافع مادی خود هستند، اما در این بین شاعر هیچ نمی‌خواهد، مگر چاپ و عرضه خوب کتاب و در نهایت خوانده شدن آن.

آیا یک کتاب شعر جزء کتاب‌هایی نیست که یک بخش کننده کتاب باید بخش کند؟ مجموعه شعر‌های تازه چه کسی (یا سازمانی) باید بخش کند؟

در حالی که ما می‌شنویم شعر مخاطب ندارد و با بحران مخاطب روبه‌رو هستیم، نگارنده این متن صراحتاً می‌گوید که ما، شعرها و شاعران صوب کم نداریم و اگر کتاب‌ها درست بخش شود، مخاطبان خوبی هم خواهد داشت. اما وقتی بخش نمی‌شود و به دست مخاطبان جدی شعر امروز نمی‌رسد، چه انتظاری می‌توان داشت؟

مخاطبان این یادداشت دقیقاً ناشران (شاید هم تجار و واسطه‌ها) و بخش کننده‌های کتاب هستند. سکوت و فرار تاکی؟ عرضه نکردن شعر بیشتر تاکی؟ چرا تاکی باز - فقط یک بار- بخش مجموعه‌های شعر را امتحان نمی‌کنند؟

این سکوت شاعران (بخصوص شاعران جوان) همیشه نمی‌باشد!

چطور شد به رمان‌نویسی علاقه‌مند شدید و به آن رو آوردید؟
در سال ۱۳۳۲ کلاس چهارم ابتدایی بودم، نشانی نوشتم که آموزگار شک داشت که شرح موضوع را که پایزی بود، خودم نوشته باشم، ناگه وسو گندم من اروا رفت که دروغ می‌گویم، برای اثبات آنچه ادعا می‌کردم موضوعی را پیشنهاد کرد که در همان کلاس نویسم، وقتی شروع به نوشتن کردم خرفش را پس گرفت و گفت: روزی نویسنده می‌شوم. اولین بار کلمه نویسنده را از زبان معلم شنیدم و از آن به بعد، رنگ نشأ آنچه را که نوشته بودم می‌خواندم. به توصیه او تشویق شدم که مطالعه کنم. در آن زمان کتاب‌های امیر ارسلان، فلک ناز و اسکندرنامه و خدیریک تقریباً مشهور بود. اولین کتابی که مطالعه کردم امیر ارسلان بود.

کلاس ششم ابتدایی برای بیشتر دانش آموزان نشأ می‌توشت که موضوع یکی بود اما متن آنها یا هم تفاوت داشت. رفته رفته آنچه می‌نوشتم مورد علاقه معلمان قرار می‌گرفت گاهی هم انشای مرا به اداره فرهنگ می‌بردند. یادم هست برای تعطیلات نوروز موضوع نشأ تعطیلات نوروز را چگونه گذرانیدم؟ از آنجا که در شش ماهگی پدرم را از دست داده بودم و در آبدی بزرگ سعادت آباد، سعادت شهر کتونی زندگی می‌کردم و زیر دست پایدی بزرگ می‌شدم، چنان نوشتم که اشک همه دانش آموزان حتی آموزگارم درآمد. آن سال نشأی مرا به اداره فرهنگ استان بردند و بنامشنامه شدم همه دانش آموزان استان آن را حفظ کنند.

چهارده سالم بود و به دلایلی که بیشتر در کتاب‌های اشاره کردم تک و تنها اعازم تهران شدم، غریب و تنها به کارهای سخت مشغول شدم و شب‌ها درسم و ادامه می‌دادم اما هرگز از مطالعه مجلات و روزنامه و کتاب غافل نمی‌شدم. همان‌گونه که در مقدمه یکی از کتاب‌هایم نوشتم از فراز و نشیب‌های بسیار عبور کردم، بیج و خم‌های متعددی را پشت سر گذاشتم، در‌های زیادی به رویم بازو بسته شدند، به خانه‌هایی رفتم که اغلب اشکال مختلف داشتند، بعضی از خانه‌ها مثل لاله مورچه بعضی هاشان خالی و تعدادی سراسر پنجره شیشه‌ای داشتند ولی دیوارهایشان کوتاه بود.

در محله‌ای باران می‌بارید، محله‌ای آفتابی بود، در محله دیگری ماه می‌تابید، به آدم‌های گوناگون برخوردم که هیچ چیزشان شبیه هم نبودند، به صورت هایشان، عده‌ای ترسو، تعدادی جسور، خیلی‌هایشان ابله و بعضی‌هایشان شیطان و عده کمی عاقل بودند. یکی عاشق پاکتخته و دیگری ریاکاری و پرمایه، عده‌ای طالب شور و غوغای زندگی و فلسفه لایتجیل حیات بودند، یکی تشکیلات ناقص اجتماعی را مسؤول می‌دانست که چرا عده‌ای به اوج اعلا می‌رسند و دیگری در متحلاب فساد غوطه‌ور می‌شود، یکی طرز تعلیم و تربیت را دلیل بر آن همه تغییر می‌دانست، بعضی‌ها بر این عقیده بودند که سر نوشت انسان‌ها فقط بخت و اقبال تعیین می‌کند یکی می‌گفت فشار سریع السیر زمان در مسیر خود برای هر یک از مسافرانش سبأ خیمه شب‌بازی خاص برآکرده و آنها را سرگرم می‌دارد و هرگز گامی به عقب نخواهد گذاشت. دیگری می‌گفت در فشار زندگی دامآبرو و بیاحت و برقرار است یکی می‌برد، یکی می‌بازد و یکی خسته می‌شود و میدان را به حرفان و استقامت و خستگی ناپذیر واگذار می‌کند.

من مدت‌ها از زمانی که دیلم گرفتم و عاشق شدم و ازدواج کردم با این آدم‌ها نشست و برخاست کردم با اینکه

گفت و گو

رن

گفت و گو با حسن کریم پور، داستان نویس

انشاهایی که من نوشتم!

حسن کریم پور، متولد ۱۳۲۲، لیسانس نقشه‌برداری دارد و در سمدان آباد شیراز به دنیا آمده است. از او تاکنون چندین رمان چاپ شده است که از میان آنها می‌توان «باغ مارشال (در دو جلد)»، «عشق بر تصویر دیگر»، «خواهی در جیاهو»، «درماندگان عشق» و – را نام برد که اکثر این رمان‌ها به چاپ‌های مجدد رسیده است. کتاب «باغ مارشال» توسط نشر پنگون در لندن ترجمه و بزودی چاپ می‌شود.
با او گفت‌وگویی کردیم که می‌خوانید.

چیزی نمانده بود تشابه حوادث مرا با خود به جلی نامعلوم بکشاند، هرگز نپراسیدم و مقاومت کردم و همین آدم‌ها دستمایه من شدند که نویسنده شوم. البته اگر مرا نویسنده بلداند.

چطور یک رمان می‌نویسید، شخصیت‌ها و اتفاقات چگونه شکل می‌گیرند؟

سؤال دوم را تا حدودی در جواب سؤال اول آوردم، اما لازم است اشاره کنم، عشق و دوست‌داشتن و دل بستن و دل کندن و اتفاقات و حوادث ناخواسته زندان دستمایه من است چون همه را با پوست و گوشت و خون و استخوان لمس کردم. هر کتابی گوشه‌ای از زندگی خود است، بیشتر قهرمانان اصلی کتابم پدرزن ناآرام دست می‌دهند، مادرشان شوهر می‌کند، هجرت می‌کنند، عاشق می‌شوند و به زندان می‌انفتند، من هم پدرم را در شش ماهگی از دست دادم، مادرم شوهر کرد، در غربت زندگی کردم و عاشق شدم، ملتی در زندان بودم (سال ۱۳۵۲ زندانی سیاسی)

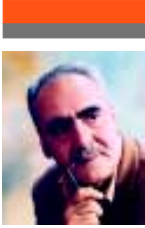
عشق و دوست داشتن و دل بستن و دل کندن و اتفاقات و حوادث ناخواسته زندان دستمایه من است

چون همه را با پوست و گوشت و خون و استخوان لمس کردم

و دهه‌مسئیت دیگر اتفاقات توهم‌آلودم قلب از دست من می‌گردید، مرا به خیال خودشان می‌کشند، چاپ‌است که بگویم کتابی نمی‌خوانم زندگی را دوای گریه‌هاست قهرمان داستان بودم شاید جویم بخت بود، پیش‌اوقات با آدم‌های قه‌ام بگویم می‌کنم، حتی عدوا که چرا چنین و چنان کردی ، بعضی به این گمانند که من دیوانه‌ام.

برای نشر خاصی می‌نویسید، مخاطب خاصی دارید؟
هم می‌توانم بگویم آری و هم به اما قه‌ ترابی آری کنی منسکین تراست. همان‌گونه که گفتیم سختی و دوست داشتن و محبت دستمایه من است، پیش‌سختن به جوانان است، چرا که دوست‌داشتن و عشق و دل باختن را خوب می‌شناسم و می‌دانم عشقی که پس از پشت سر گذاشتن نوجوانی و در عفران جوانی که با لالی دو نگاه، دو احساس‌خام وجود می‌آید با نوشتن نامه‌های علاقتله و ترسیم شمع واگرون و قلب ز خودره‌قه‌قاری بیش نیست و در این قمار بیشتر زنان بازنه‌اند.

اگر دختری عاشق می‌شود و پاسیری دل به دختری می‌بندد سزاراز سرزنش نیست چرا که ایهبات ماسرشار از عشق و دلدادگی است، هیچ شاعر یا شعری بخت نمی‌شود که درباره لب و لعل و کان حسن و سبتل خرمین گیسوی پر چین و ترگنس دندان چشم و قلم بیاض دماغ و گردن بلورین یار اشعاری نرسوده باشد، اما عشق خیال با خود

عشق بغارت دارد، آنچه بین این دو را تمیز می‌دهد عقل است، در نوشته‌هایم کردم به تحکیم بین خیال و احساس‌خام و دست‌داشتن حقیقی راه خوداندگان جوان برسانم و گویا تا حدودی موفق شدم زیرا روزی نیست که جوانان با من تماس نداشته باشند.

کدام نویسنده روی شما تأثیر گذاشته؟
به قول یکی از آدم‌های داستان دانی جان نلپتون، دروغ جراتا قریح انگشت بیشتر نمانده، در نوجوانی و اوایل نحت تأثیر نوشته‌های «جواد فاضل» بودم پس از اینکه سرتاسر وجودم زندان دورافتاده شده بود در مشی‌امید و انخوره در کتاب «دورخ» «هناج و روح ماندنم. داستان بی‌نویان و بیکنزور هوگو مرادگرون کرد، از «چرم سافری» «بالاک خلیلی خلیلی چیرها موخن و نامه‌هایی من جرات داد که قلم به دست بگیرم. رمان «گراگشت» «ماری گوری» بود…

اگر پنج رمان بزرگ دنیا را خواندید نام برید آنها کدامند؟
ازین صدها رمان که هر کدام حرفی داشتند و سخنی متفاوت، پنج کتاب را نام بردن مشکل است. اما از جنگ و صلح تولستوی، بی‌نویان و بیکنزور هوگو، جان شیفته رومن و رولان آرزوهای بزرگ چارلز دیکنز و این اواخر سد سال تنهایی گابریل گارسیا مارکز را می‌توانم نام ببرم.

ایهبات همه بستند به چه نوع ایهباتی گفته می‌شود؟
شایان ذکر است که نخست به مقدمه‌ای اشاره کنم که یکی از روزنامه‌هایی که اکنون وجود ندارد و صاحب امتیازش در زندان است از نویسنده‌ای مشهورتر از من که خلدیامیر زرش پرسیده بودند چرا کتاب‌های شما بیشتر از یک چاپ بر می‌آید اما کتاب‌هایی مانند «بماد خمار و باغ مارشال به چاپ بالای ده نوبت رسیده‌است؟ در جواب فرموده بودم من برای فرهیختگان می‌نویسم، بنگ کم خنور در جامعه زیاد است.

اما من برای فرهیختگان نمی‌نویسم گرچه فرهیختگانی هستند که آثار مرا خوانده‌اند و چندین باره با من که نامه و تلفن مرا مورد قرائت‌اند. ایهبات علامه پسند باید طوری نوشته شود که علاوه بر اینکه عدول از چارچوب هنر داستان‌نویسی نشود، کسی به از نفیست سوادآموزی خواندن و نوشتن را یاد می‌گیرد، برای خواندنش رغبت نشان دهد و خوشش بیاید. از مطالعه احساس خشکی نکند، معنی مجملات را بفهمش بیفتد. مانند زبان خودش، فردی به من رنگ زد و گفت به غیر از کتاب‌های درسی که به همان نشأ ابتدایی قدیم اکثرافکام مطالعه نکردم وقتی باغ مارشال را به توصیه یکی از دوست‌های اهل مطالعه‌ام خواندم بشپیمان شدم که اکثر کتابن بی به اهمیت مطالعه نبرده بودم. بقین اگر کم من هم برای فرهیختگان می‌نوشتم و باجمالت و کلمات بازی می‌کردم چنین نبود که کتاب‌هایم به چاپ‌های متعدد منتشر شود (بیشخبد تعریف از خود نمی‌کنم سخن از علامه پسند نوشتن است)

چندر مطالعه می‌کنید و به چه کتاب‌هایی علاقتله هستید؟
سعی می‌کنم آنچه از نویسنده‌ان در حال حاضر چاپ می‌شود از نظرم دور نشود، اما چون به تاریخ علاقتدم کتاب‌های تاریخی را دوست دارم و بلافاصله پس از اتمام هر رمان چندم‌های به مطالعه می‌پردازم و سپس شروع به نوشتن می‌کنم.

چه آثری را او دست چاپ دارید؟
آنچه زیر چاپ است رمان خیال‌شده است که بزودی از طریق نشر لارودی به چاپ می‌رسد اما برخی از آثارم اجازه چاپ گرفته‌اند.

دستور خط فارسی یا **دستور خط فارسی** نام مجموعه اصول و قواعدی به نام «دستور زبان» است که در آن قواعد و ضوابطی برای نوشتن صحیح و روان فارسی در دسترس خواننده قرار می‌گیرد. این مجموعه اصول و ضوابط را «دستور خط» می‌نامند.

دستور خط فارسی، به موجب اصل یازدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، خط رسمی کشور است و کلمهٔ استاندارد رسمی و مکاتبات دولتی باید به این خط نوشته شود و طبقا چنین خطی باید قواعد و ضوابط معلوم مدون داشته‌باشد تا همگان با رعایت آنها، هیت خاص تازیبست کنند و محفوظ بدارند. تدوین مجموعهٔ دستور خط فارسی، مخصوصا در سال‌های اخیر که استفاده از رایانه در عرصهٔ خط و زبان روزافزون شده و طرحی نو در صحنهٔ آرابی و ویرایش و نمونه‌خوانی و تهیهٔ نمایه و کارهای بسیار دیگری در حوزهٔ نگارش و چاپ بر عهدهٔ رایانه قرار گرفته و در نتیجهٔ دایرهٔ اطلاع‌ن به امر چاپ و تکثیر از حلقهٔ متخصصان سنتی این بسی فراتر رفته و فرامغز شده، ضرورت و اهمیت بیشتری پیدا کرده است، چنان‌که نگارنی از خط بروز نشئت و احوال سلیقه‌های مختلف و متضاد یبست به گذشته افزایش یافته است.

در باب دستور خط فارسی، همواره اختلاف نظر و مشرب وجود داشته است. بعضی طرفدار با گذاشتن دست نکرده، در انتخاب شیوهٔ نگارش بوده و مدللان جزا و وضعت را تجویز می‌گردانده و بعضی دیگر، برعکس، گرایش به وضع قوانین عام و تفصیلی داشته‌اند. با این حال، در گذشته که در علم خط و کتابت نیز قوانینی شبیه قوانین حاکم بر علم و ریاضیات حاکم باشد، از مهنی دیگر برخی از اهل فن معایب و مشکلات موجود در خط فارسی را تا آن اندازه فراوان و جدلی دانسته‌اند که رفع آنها را جز با افزودن در کار آوردن حروف و علام جدید میسر نمی‌شده‌اند و گروهی دیگر کمترین تحج و تلبگی را در خط فعلی ندیده‌رفته و آن را به زبان زبان می‌دانسته‌اند.

فرهنگستان زبان و ادب فارسی جمهوری اسلامی ایران، به حکم وظیفه‌ای که بر حسب اساسنامهٔ خود در پاسداری از زبان و خط فارسی بر عهده دارد، از همان نخستین سال‌های تأسیس، در صدد گردآوری مجموع دستور خط فارسی و بازنگری و تنظیم و تدوین و تصویب آنها برآمد و در این کار مینه را برگزید و کوشید تا در تدوین دستور خط فارسی اعتدال را رعایت کند. نخستین بار در سال ۱۳۲۷، به ابتکار جناب آقای دکتر حسین ویستاد وقت فرهنگستان، کمیته‌ای در مدرست عالی علم‌الشراف صدفی و سپس استاد احمد سمیعی، اعضای هیئت فرهنگستان تشکیل شد. این کمیسیون، با تشکیل جلسات متعدد، دستور خط پیشنهادی خود را به کار و جدیت بسیار، طی ۵۹ کرد و شورا یادفت و در کار و جدیت بسیار، طی ۵۹ جلسه، آن را مورد بحث و بررسی قرار داد. نظر شورا همواره بر آن بود که در تدوین و تصویب مجموعه جدید به دستور خط فارسی، از افزودن حرف و علامت جدید به مجموعهٔ حروف و علامیم موجود خط فارسی، پرهیز کند و همواره گونه که در ضمن نخستین اصل از دستور کلی دستور خط مذکور در این دفتر آمده است، سعی کرد تا چهرهٔ خط فارسی دائمی شود. این اعتدال و احتیاط از آن جهت ضروری دانسه شد که، به اعتقاد اعضای فرهنگستان، خط اصولا طبیعت و ماهیتی دارد بسی پیچیده‌تر از علامیم علمی مانند ریاضیات، و توقع قانونمندی مطلق و قطعیت خاص داشتن و راه را بر هر گونه استنباط و سلیقهٔ سبب تا این طبیعت نامساکنار قانونمندی مطلق و قطعیت خاص داشتن و راه را بر هر گونه استنباط و سلیقهٔ سبب تا این طبیعت نامساکنار

است. علاوه بر این، فرهنگستان، در بررسی و تصویب قواعد و ضوابط خط فارسی، متوجه بوده است که نسبت قواعد معارف و کدایش مرسوم خط فارسی، در اوضاع و احوال فعلی، ضرورتی نر و سودمندتر است از وارد کردن حرف و علامتی جدید که ممکن است، به

سیر انتشار دستور خط فارسی

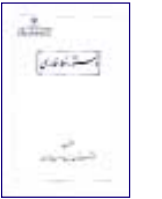
خط فارسی خطی است که می‌تواند قاعده‌مند شود و احتیاجات مخاطبان را کاملاً برآورده سازد. تدوین و انتشار دستور خط فارسی گامی در راستای این قاعده‌مندی و پاسداشت زبان و خط فارسی است. دکتر غلامعلی حداد عادل در مقدمه دستور خط فارسی چنین نگاشته است :

خط چهرهٔ منکوب زبان است و همان‌گونه که زبان از مجموعهٔ اصول و قواعدی به نام «دستور زبان» پیروی می‌کند، خط نیز باید پیرو اصول و ضوابطی باشد که با مجموع آن اصول و ضوابط را «دستور خط»

می‌نامند. خط فارسی، به موجب اصل یازدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، خط رسمی کشور است و کلمهٔ استاندارد رسمی و مکاتبات دولتی باید به این خط نوشته شود و طبقا چنین خطی باید قواعد و ضوابط معلوم مدون داشته‌باشد تا همگان با رعایت آنها، هیت خاص تازیبست کنند و محفوظ بدارند. تدوین مجموعهٔ دستور خط فارسی، مخصوصا در سال‌های اخیر که استفاده از رایانه در عرصهٔ خط و زبان روزافزون شده و طرحی نو در صحنهٔ آرابی و ویرایش و نمونه‌خوانی و تهیهٔ نمایه و کارهای بسیار دیگری در حوزهٔ نگارش و چاپ بر عهدهٔ رایانه قرار گرفته و در نتیجهٔ دایرهٔ اطلاع‌ن به امر چاپ و تکثیر از حلقهٔ متخصصان سنتی این بسی فراتر رفته و فرامغز شده، ضرورت و اهمیت بیشتری پیدا کرده است، چنان‌که نگارنی از خط بروز نشئت و احوال سلیقه‌های مختلف و متضاد یبست به گذشته افزایش یافته است.

در باب دستور خط فارسی، همواره اختلاف نظر و مشرب وجود داشته است. بعضی طرفدار با گذاشتن دست نکرده، در انتخاب شیوهٔ نگارش بوده و مدللان جزا و وضعت را تجویز می‌گردانده و بعضی دیگر، برعکس، گرایش به وضع قوانین عام و تفصیلی داشته‌اند. با این حال، در گذشته که در علم خط و کتابت نیز قوانینی شبیه قوانین حاکم بر علم و ریاضیات حاکم باشد، از مهنی دیگر برخی از اهل فن معایب و مشکلات موجود در خط فارسی را تا آن اندازه فراوان و جدلی دانسته‌اند که رفع آنها را جز با افزودن در کار آوردن حروف و علام جدید میسر نمی‌شده‌اند و گروهی دیگر کمترین تحج و تلبگی را در خط فعلی ندیده‌رفته و آن را به زبان زبان می‌دانسته‌اند.

فرهنگستان زبان و ادب فارسی جمهوری اسلامی ایران، به حکم وظیفه‌ای که بر حسب اساسنامهٔ خود در پاسداری از زبان و خط فارسی بر عهده دارد، از همان نخستین سال‌های تأسیس، در صدد گردآوری مجموع دستور خط فارسی و بازنگری و تنظیم و تدوین و تصویب آنها برآمد و در این کار مینه را برگزید و کوشید تا در تدوین دستور خط فارسی اعتدال را رعایت کند. نخستین بار در سال ۱۳۲۷، به ابتکار جناب آقای دکتر حسین ویستاد وقت فرهنگستان، کمیته‌ای در مدرست عالی علم‌الشراف صدفی و سپس استاد احمد سمیعی، اعضای هیئت فرهنگستان تشکیل شد. این کمیسیون، با تشکیل جلسات متعدد، دستور خط پیشنهادی خود را به کار و جدیت بسیار، طی ۵۹ کرد و شورا یادفت و در کار و جدیت بسیار، طی ۵۹ جلسه، آن را مورد بحث و بررسی قرار داد. نظر شورا همواره بر آن بود که در تدوین و تصویب مجموعه جدید به دستور خط فارسی، از افزودن حرف و علامت جدید به مجموعهٔ حروف و علامیم موجود خط فارسی، پرهیز کند و همواره گونه که در ضمن نخستین اصل از دستور کلی دستور خط مذکور در این دفتر آمده است، سعی کرد تا چهرهٔ خط فارسی دائمی شود. این اعتدال و احتیاط از آن جهت ضروری دانسه شد که، به اعتقاد اعضای فرهنگستان، خط اصولا طبیعت و ماهیتی دارد بسی پیچیده‌تر از علامیم علمی مانند ریاضیات، و توقع قانونمندی مطلق و قطعیت خاص داشتن و راه را بر هر گونه استنباط و سلیقهٔ سبب تا این طبیعت نامساکنار قانونمندی مطلق و قطعیت خاص داشتن و راه را بر هر گونه استنباط و سلیقهٔ سبب تا این طبیعت نامساکنار

در آن تأمل کردند و با ارسال آراء خود فرهنگستان را در تهذیب و تکمیل این قواعد و ضوابط یاری نمودند. در پایان مهلت مقرر، آراء رسیده که بعضی منتقدن اظهارنظرهای کلی و بعضی مشتمل بر طرح و تعدیل و نقد قواعد و ضوابط بود، بر حسب نظم موجود در متن پیشنهادی، منگبک شد و یکجا در مجموعه‌ای نسبتا مفصل قرار گرفت. شورا بازر دیگر بررسی دستور خط فارسی را در دستور کار خود قرار داد و ملاحظهٔ همهٔ اظهارنظرهای رسیده، از سوی صاحب‌نظران و نیز اعضای هیئت فرهنگستان، طی ده جلسه به بازنگری در متن پیشنهادی اریه پرداخت و سرانجام دستور خط فارسی را در جلسهٔ دویست و یازدهم در تاریخ ۱۳۳۳ تصویب کرد و آن را برای تأیید و تصحیح به حضور ریاست محترم جمهور و ریاست عالی فرهنگستان زبان و ادب فارسی جمهوری اسلامی ایران تقدیم کرد.

در این مقدمه، توجه خوانندگان را پیش از آنکه به قواعد خط فارسی مذکور در این دفتر نظر کنند، به چند نکته جلب می‌کند:

۱. این مجموعه، در وهلهٔ اول، نه برای متخصصان زبان و ادبیات فارسی و زبان‌شناسان بلکه برای مخاطبانی نوشته شده است که با زبان فارسی در حد عموم باسوادان و تحصیلکرگان جامعهٔ ما آشنایی دارند. به همین جهت، در نگارش آن سعی شده است تا از استعمال اصطلاحات و تعاریفی که فهم آنها تنها برای متخصصان میسر باشد خودداری شود و حتی امکان از ویانی استفاده شود که برای عامهٔ باسوادان به آسانی قابل درک باشد. همین امر ممکن است تاگزیر سبب

برانگیختن عقاید موافق و مخالف و صف آرابی و جبهه‌گیری، به اصل مقصود که همانا تثبیت آن قواعد است لطمهٔ جدی وارد کند. فرهنگستان در پی آن بود که تا سر حد امکان خط فارسی را قانونمند و قاعده‌پذیر سازد تا از آشنگی و هرج و مرج جلوگیری شود. اما از توجه به طبیعت خط به طور کلی و پیوسته طبیعت خط فارسی و نیز ذوق و سلیقهٔ و سبند اهل فن غفلت نکرد و هر جا اعمال قانون را موجب بیاد آمدن فهرست بالابندی از اشتباهات دید، از تصویب و تجویز آن خودداری کرد و رعایت اعتداف، میدان را برای ذوق و سلیقه باز گذاشت.

پس از آنکه با بررسیهای طولانی، اصلاحات لازم در پیشنهاد کمیسیون اریهٔ اعمال شد، مجموعهٔ قواعد و ضوابط، پیش از تصویب نهایی، به صورت پیشنهاد در دفتر پی نام «دستور خط فارسی» منتشر گردید و به حضور استادان و صاحب‌نظران و معلمان و نویسندگان و عموم کسانی که با شیوهٔ نگارش و املائی خط فارسی سر کار دارند تقدیم شد تا با ملاحظهٔ آن، رأی و نظر خود را اعلام کنند و اگر در آن نقص یا خطایی می‌بینند متذکر شوند.

بسیاری از مؤسسات علمی و صاحب‌نظرانی که آن متن پیشنهادی را دریافت کرده بودند از سر تلفظ

دستور خط فارسی پیروی نمی‌کنند؛ هتکه به ضرورت، از قواعد دیگری پیروی می‌کنند. این دستور خط نه برای شعر فارسی بلکه برای نثر فارسی تدوین و تنظیم شده است؛ بنابراین در آینده می‌توان آن را با ضمیمه‌ای متناسب با شعر فارسی تکمیل کرد.

ه. سلیقه‌های خاص خطاطان، که از دید باز در عرصهٔ هنر خوشنویسی در نگارش خط فارسی مرسوم و معمول بوده و در دایرهٔ بحث و بررسی بیرون نهاده شده است.

۶. در بیان قواعد، همان‌که در تدوین متن قانونی مرسوم و متداول است، از ذکر علت خودداری شده، اما در بیان موارد استثنا، سعی شده است تا علت استثنا بیان شود.

۷. برای روشن تر شدن مفاد قواعد، در ذیل هر قاعده شواهدی ذکر شده است. در مواردی که برای قاعده استثنایی مقرر گشته، فهرست ستهٔ تمام موارد استثنا به دست داده شده و با خود استثنا به صورت قاعده درآمده است.

۸. هر جا قاعده‌ای ذکر شده است، آن قاعده معمولاً با افزوده شدن اجزایی مانند تانی نسبت و یا هجای بیان حرکت، هجای غیر موقوفهٔ به آخر کلمه و در نتیجه طولانی تر شدن املا، هتکه تغییر نمی‌کند. مثلا اگر در نوشتن هتکه‌ها، به سبب تکه‌جایی بودن هر دو هم آنگاه، حکم به اصال دو جزا، هم بر آنگاه داده شده است، این حکم، افزوده شد، یعنی: «در تکه‌هتکه‌ها؛ نیز اعمال می‌شود.

۹. سعی شده است که «دستور خط فارسی» با جدولهای متعدد و مفصلی همراه گردد تا دستیابی استفاده کنندگان به همهٔ موارد آسانتر و سریع‌تر شود.

فرهنگستان از همهٔ کسانی که با ملاحظهٔ متن پیشنهادی اریکه دربارهٔ آن اظهار نظر کرده‌اند تشکر می‌کند و به ویژه از مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، که نکته‌هایی در باب دستور خط فارسی متذکر شده‌اند سپاسگزار است.

همچنین از گروهی از استادان دانشگاههای اصفهان و دانشگاه آزاد اسلامی تهران، رشت، خمینی شهر و دهقان که نظر خود را بدون ذکر نام ارسال کرده‌اند و نیز از آقایان و خانم‌ها دکتر محمد مهدی رکنی و دکتر مهدی مشکورهٔ آذربئی (از دانشگاه فردوسی مشهد)، دکتر غلامحسین زاده (از دانشگاه تربیت مدرس)، دکتر کتایون مزایوز و دکتر ایران کلاسی (از پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی)، دکتر علی‌اکبر ثریایی (از دانشگاه شهید بهشتی)، دکتر بهروز ثریائی و دکتر مصطفی ذاکری، دکتر رحمان مشتاق‌نهر (از دانشگاه تربیت معلم تبریز)، دکتر

مرضی کاخی (از انتشارات امیرکبیر)، مهرداد احمد مصوری (از انتشارات فرهنگان)، سرسبب علام‌رضا زندیان (از دفتر واژه‌گزینی تیرهای سبلی)، محمدرضا زوسنج (از آموزش و پرورش استان فارس)، علی شریفی (از دفتر مجلات و نشر شامه)، علی مصویان و محمدرضا طاهرزاده و جوادیه چابکانچی و نصرادور عباس معارف و بنزل کریمی و از استادان دکتر حلال متنی (مهم ایلات متحدهٔ امریکا)، دکتر کاظم ابهری (مقیم استرالیا) و سید مصطفی هاشمیان (مقیم بلژیک) که با ارسال نظر و تذکر می‌کنند در تدوین این مجموعه سهیم بوده‌اند، تشکر می‌گند.

فرهنگستان در تدوین این مجموعه و مدار همة کسانی است که در دهه‌های گذشته و مباحثای اخیر در این باب تلاش کرده‌اند و مخصوصا از استادان احمد سمیعی و ابوالحسن نجفی، اعضای هیئت فرهنگستان، که در تألیف این دفتر سهیم شده بر عهده دانسته شد، تشکر می‌کند. از آقای دکتر حسین راوندی و خانم زهرا زندین مقدم نیز که در تکمیل و تنظیم این مجموعه تلاش کرده‌اند سپاسگزار است و یاد استادان درگذشته مرحوم دکتر مصطفی مغربی و مرحوم دکتر سعید رضار را گرمی می‌بارد.

امید است انتشار دستور خط فارسی به نظارهٔ همهٔ کسانی را که خواهان آشنایی و تصاطب بیشتر خط فارسی اند، برآورده گردی و در راه استواری با هجای زبان و خط فارسی محبوب شود.

پاتش‌ها.

۱. اعضای این کمیسیون عبارت بودند از آقایان دکتر محمدرضا باطنی (۱۶ جلد)، از ۱۳۷۷/۳ تا ۱۳۷۶/۳، دکتر جواد حدیدی، دکتر علی محمد حق‌شناس، دکتر حسین داوودی، استاد اسماعیل سعادت، استاد احمد سمیعی (کلیانی)، مرحوم دکتر جعفر نماز، دکتر اکبر اشرف صادقی (که تا جلسهٔ مورخ ۱۳۸۱ به ۱۳۷۳/۳ در کت گنشتند و پس از آن به علت مسافرت برای استفاده از فرصت مطالعاتی در جلسهٔ شرکت نکردند)، مرحوم دکتر

مصطفی مغربی و استاد ابوالحسن نجفی. ۲. دستور خط فارسی در شورای فرهنگان در دو شور مورد بحث و بررسی قرار گرفت. شور اول معمدا در ۲۱ جلد (از ۱۳۷۶/۳ تا ۱۳۷۶/۳) و شور دوم در ۱۸ جلد (از ۱۳۷۶/۳ تا ۱۳۷۶/۴) صورت گرفت و در این جلسات عبارت بودند از: مرحوم استاد احمد ارام (نقطهٔ پیروچاپی)، مرحوم دکتر احمد تقشایی (۱۰ جلد)، دکتر حسن حبیبی، دکتر غلامعلی حداد عادل، دکتر جواد حدیدی (۱۱ جلد)، از ۱۳۷۶/۸، دکتر ابدا، دکتر عرشماهی، دکتر محمد خوانساری، دکتر علی روانی، دکتر حمید فرزام، سرکار خانم دکتر بدرالزمانی (۱۱ جلد)، از ۱۳۷۶/۸، استاد احمد سمیعی، دکتر علی‌اشرف صادقی، دکتر حمید فرزام، سرکار خانم دکتر علی‌اشرف صادقی، از ۱۳۷۶/۸، دکتر فتح‌الله جنجابی (۷ جلد)، از ۱۳۷۶/۸، دکتر مهدی محقق، دکتر حسین معصومی حدادی (نقطهٔ ۲ جلد)، از ۱۳۷۶/۸، مرحوم دکتر مصطفی مغربی (۵ جلد)، استاد ابوالحسن نجفی، همچنین آقایان دکتر جواد حدیدی (۱۱ جلد)، مورخ ۱۳۷۶/۸ و دکتر حسین داوودی و مرحوم دکتر جعفر نماز، نیز به عنوان صاحب‌نظر در این جلسات حضور داشتند.

آقای دکتر سلیم نسیاری فیلا کتابی با همین عنوان به

مقدمهٔ آن، دستور خط فارسی، تهران، ۱۳۷۲.

از آقایان دکتر حسین واقلی (از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)، حسین موقی (از دانشگاه صنعتی اصفهان)، موسی صدیقی (از وزارت ارشاد)، مهدی سرچراپی، صالح آزاددل و م قشقی که با اظهار نظر کل در باب دستور خط فارسی فرهنگستان را یاری کرده‌اند سپاسگزار می‌شود.

شماره: ۸۰، شماره ۲۳ شهریور ۱۳۸۱

گزارش خبری

در نشست کانون ادبیات امروز مطرح شد:

نیما با دانش اسطوره شناسی آشنا بود

مقدمین نشست کانون ادبیات امروز که به سخنرانی دکتر ابوالقاسم اسماعیل پور در باب نسبت شعر با اسطوره و شعرخوانی شاعران نامدار و چنان اختصاص داشت، در فرهنگسرای بانو(سرپرگزراز شد. در این نشست ابتدا دکتر اسماعیل پور با استناد به دیدگاه میرچالیاوید اپنباکار مکتب پدیدارشناسی اسطوره اسطوره را رویایی نامیدم دربارهٔ ایواندا، فریشتال و هومروداد مارو با ظهیری دانست و گفت: بازرگزاربایرستان بن اسطوره و شعر پیوند تنگاتنگی برقرار بوده و شعر پیشین جلو این پیوند در حماسه گیل گمش که متعلق به ۵ هزار سال قبل است، به چشم می آید. گیل گمش گرچه اسطوره نیست و حماسه است ولی دارای مضامین اساطیری است.» دکتر اسماعیل پور همچنین دربارهٔ سیر تحول اسطوره در شعر، به دوران معاصر پس از عصر مشروطیت اشاره کرد و از نیما و عوین کسی که با دانش اسطوره‌شناسی آشنا بوده و کوفت و کوفت جنبان او شعر خود بهترین استفاده را از روش‌های اساطیری می‌کند نام برد. نیما همهٔ موسیقی می‌دهد، غز او آفریده ذهن نیست. ناقل از آن مرغ آمین تجلی اسطوره‌ای نداشت، اما نیما با پرداخت اسطوره‌ای، آن را در شعرش جاودان کرد با اقتباس» و مقلتی و خانهٔ سرپولی داد.ای بار اسطوره‌ای هستد که می توان آنها را نقد اسطوره‌ای کرد.

اسماعیل پور در ارائهٔ مقالهٔ خود به غیر از نیما به شعرهای سهراب سپهری اشاره کرد و گفت: «گرچه سهراب سپهری از اساطیر ایرانی و باستانها، کمترین بهره‌ر ازده است. اما او تحت تأثیر ادبیات یونانی و ادبیات هندوایرانی اساطیر را در شعرش به نمایش گذاشته است.» وقتی می‌گویند من به آغاز زمین زدیکم، آغاز زمین یک شعر اسطوره‌ای دارد آغاز زمین درایف اشراقی از شروع خلقت آفرینش است و در واقع بهترین اسطوره آفرینش است. یا وقتی از دیوار اسطیر اباید می‌کند در واقع از زمین کونی به ژانمی وارد می‌شود همچنین در ترکیب پشت بیستانه، هیچستان و هیچستان یک مکان اسطوره‌ای با همان آرمان شهر است، با در پشت دریاها شهری است. در واقع به آرمان شهر اشاره می‌کند همه این اساطیر به زبان نماد و سمبل و شعر سپهری جملت حضور می‌یابند. پس از سخنان دکتر اسماعیل پور، استاد عباس کی‌ستنی (مشفق چکناسی) چند شعر از سه سوره برای حاضران قرائت کرد و در سخنانی کوتاه به اهمیت تآوری نیما و آشنایی اش با نبوغ و خلاقیت سپهری اشاره کرد. محمود شرف آزاد تهرانی (م آزاد نیز چند شعر جدید و قدیم خواند که با استقبال حضار مواجه شد. در این جلسه علی باباجاهی، سوادیه امینی، سیروس نیرو، کامیار عالیانی، یاقاله گوردزی، صادق رحمانی، سیّدعلیا قاسمی (شاعر افغانی)، محبویه ابراهیمی، فریاد کبری، آژاد، گوش گرم پور و سیادی گیگر از شاعران حضور داشتند و برخی از شاعران شعرهای خود را قرائت کردند.

جلال ماندگار است

یکی از خوانندگان آثار ادبیات داستانی با نام جلال آل احمد می‌تواند آشنا هستند. نویسنده‌ای که هفته گذشته سی و سومین سال درگذشتش بود، چه آنها که با سبک و سبایی این نویسنده برجسته دهه چهل مانوس هستند و چه چستنده همه او را خوب می‌شناسند.

این شخصیت به یادماندنی در خاطره همه کسانی که با او یا آثارش زندگی کرده‌اند همچنان جاودانه است. شخصیت مرموز، مظلوم، فداکار و انسان‌دوستانه. ماندگار ادبیات داستانی باشد و یا شخصیت ملی که در کتاب‌های دن زبیدی همه‌گرا به بیخ بدشان می‌زود بافت. نگار که مملکت‌گرایی شخصیت نویسنده به کسانی که بر قلب داستان به جهان آدم‌های زنده یا ملی‌گرایند ربط دارد. جلال آل احمد در خلق شخصیت‌ها انگار به آنها هم‌آقن‌ها را تزیین می‌کرد که این چنین نفس‌دار زنده در ذهن مخاطب مملد است. این خلاقیت در کنار تیز نبوغ راست او، از این نویسنده شخصیتی ماندگار ساخت که معیار و روش سمرقن خطی و داستان‌سازان شد. همچنان که در مقاله‌های مختلف خود روزی و سلامت را در بیان جملاتی برین عقاید، به کام می‌گرفت و این شیوهٔ نثری برزی آید نگار را انگیز می‌شد.

یادش گرمی و خاطرش جاودان باد.

۱۳۸۸ **شماره ۸۰**، **شعبه ۲۳ شهریور ۱۳۸۱**

یادداشت

فرزانه جوادیان

معنی ترجمه آزاد؟

یادداشتی بر کتاب «تمام کودکان جهان شاعرند» برگردان یغما گلرویی

خسرو شاهی در سال ۱۷خونده‌ای؟

پس نیست وقتی قلم در دست می‌گیریم و بیاییم و عده‌ای را مهمت کنیم می‌آنکه خود کارباشنده‌ای کرده باشیم چنان که در مقدمه کتاب تمام کودکان…می‌خوانیم؛

جامعه‌ای که در آن تعدادی بدل به نابوهای شده‌اند که در مقابل هر اتفاقی تنها به سر تکان دادن قیسه‌گونهٔ سنده می‌کنند و غافل از اینکه سکوت نشان‌دهندهٔ فرونگی نیست و گاهی به لال بودن عیب می‌شود!

مرجع اهالی این جامعه را مهمت‌هایی می‌خواند که یا به غلطگیری شعر شاعران نیا مشغولند و یا به رسم دهه‌های دور گزیده نشین نگاه‌های می‌عزید این روزگارند؛ و یا معلم کلاس‌های خشک آموزش شعر! با خود می‌گویم یا لالچیان این کیست که چنین حرف‌های دافی را در سینه نهان کرده بود تا روزی برسد و کتابی چاپ کند و در آن این چنین اثر تل فریادکنند. اما باز اینجا هم راه‌نظوری بر ترجمهٔ بنده می‌شود چرا که درمی‌یابیم روشنی چیزی فراتر از به و بی‌راه تاز کردن به شاعران امروز است.وقتی خوانندهٔ متن اشعار را می‌خواند و می‌بند که اگر این صورت ترجمهٔ شد.

خوب این از این یعنی در همان چند خط نخست خواننده که با کتاب راجیده است و با قصد آن رازدار یابد غمخند که با ترجمه‌ای سر و کار دارد که مترجم آن نفهمی تقصیری در قیدقاعده و قانون ترجمه اگر آشنا باشد. نیست. نمی‌خورشاند او راحت نمی‌شید و فرآ در سطر بعد زینار شام پرشما ها شانه خالی کرد گرچه جامعهٔ خشک شعر امروز ما اصولاً پرشما را از یاد برده است! این هم فرمودهٔ ریچرک در مقدمهٔ خودند: اما لاسی که جوان است و وحشت، ترجمهٔ ما جوخشی‌کنندهٔ ترجمهٔ آفرینی است. می‌زند که جزء بهترین شعرهای جهان هست، چون چنین یک تنه به جنگ جامعهٔ شعر امروز می‌رود و آن را منسحق می‌خواند. می‌آنکه حداقل بگوید دور از جان خودم که شاعرم. باید به تندیوش شک کرد؛ یا ترجمهٔ به ایکنه سد سخاستش هم آغاز باشد. گرچه عمر این شک هم طولانی نیست و باکمی فراتر گریستن و خواندن اشعار متن به این پلین بدل می‌شود که اگر خواننده‌ای کمی به اهل جامعهٔ شعر امروز علاقه‌مند باشد و شعرهایی که سرود و ترجمهٔ شده را خوانده باشد، یا فذین خطی چند می‌خواند دریابد که لیسان سخت به دل جمله که منسحق، با عرض معذرت از احضاران، خطباشان کرده است، نازمانند است. دلیل این مدعا هم شعرهایی است که اغلب در این کتاب با کمترین دستکاری از دفتر اشعار آفریده شده است که قبلاً توسط مترجماتی ترجمه شده است.

قاعدهٔ بر این بوده است که وقتی خواننده می‌خواند اثری از ترجمهٔ شعر کتبی را بخواند که قبلاً توسط دیگران ترجمه شده است، به این پلین مطمئنان کتاب را آغاز کند و با آن می‌شود شعر در کتاب پایانی می‌گردد و تو از آغاز خواند. اما مسألهٔ این در مورد کسی که کتاب تمام کودکان…را می‌خواند بخواند صدق نمی‌کند و به او باید بگویم اگر می‌خواهی این کتاب را به امید ترجمه‌ای جدید بخری، دست نگه دار! اول مقدمه و بعد چهار شعر از نظم حکمت یا بنیوسرگاز بازرگان قبتی را بخوان، این بینی شعرها یقننر آشناست! این مایهٔ شعرها که نه، و از گان آن هم آشنا نیستند! مگر نه آنکه عین این سطر را در ترجمهٔ شعر نظم در کتاب «آخرین شعرها» ترجمه رضاصید حسینی و جلال

نیجه می‌رسد که ترجمهٔ کتاب هیچ حرف و با خلاقیتی حداقل در ترجمهٔ اشعار این سه شاعر، ناظم حکمت، ویسواوا شیبورسکا نزار قبابی، نداشتند است.

احمدپوری ترجمه کرده است. تو راست مردم امروز

تاز و ننگار، لیوان آب کر گرفته از تپ.

گلرویی می‌گوید: دوست دارم چون تان و ننگار، چون

لیان کر گرفته نیباد.

با پوری ترجمه کرده است. تازله انسان‌ها زیباتر از

انسان‌ها! اما زیباتر از انسان‌ها، همگین از آن انسان‌هلب.

گلرویی می‌گوید: تازله انسان‌ها زیباتر از خود

انهاست! اما زیباتر از غمناک‌تر.

پوری ترجمه کرده است. تو مزرعه‌ای بس زاکر و تو کافر و تو

کافر! می‌ترجمه کرده است. آلفریدینس به تو زیباست!

و امیختن.

و گلرویی می‌گوید: آلفریدینس به تو زیباست، و

امیختن.

چند وقتی بود که تکلیفمان دربارهٔ ترجمهٔ آزاد روشن بود چنان که شاعر بزرگ احمد شاملو می‌گفت که

ترجمهٔ ما یسان از شعر شاعران جهان نوعی ترجمهٔ آزاد یعنی همان بازاریابی اشعار است و این در معنی که ترجمهٔ می‌کرد صادق و مشهور بود.

این دوست ما، آنها خلاقیت را در هم به زدن و رساندن خطباش، با انتقال و وارط به بالای آفرینی کلمهٔ یک واژه و جملاتی، شاعرانهٔ دشتش و جود و دانشگاه به دانش گاه، خلاصه کرده است و منتظرش از ترجمهٔ آزاد، شباهت انتقال آزاد دفتر شعر دیگران باشد.

اما نکتهٔ دیگری که دربارهٔ این شاعر و مترجم نباید فراموشمان بشود این است که او برای آنکه به لهجهٔ مشترک برسد، شعرها را برخی به زبان محاوره ترجمه، بخواند منتقل کرده است. در آخرین شعرها آمده است: «بازگشت از دوست تلای زودتر سه سالگی در حلب توه پاشا بودم! باز توره سالگی دانشجوی مسکو»

در تمام کودکان… آمده است. اما راز نهی‌دور.

و گلرویی آورده است: بخوای از نجات خیانت سابقهٔ سیاسی بارند! پوست که رنگ سیاسی بادید. این چنین است که می‌گویم شکر جاکه که معریدم و معنی ترجمهٔ شعر از او، رسیدن به لهنهٔ شکر جاکه که لهنهٔ معینم و وقتی در مقدمه می‌خواهیم تنها می‌خواستیم کسی را که خواندن اشعار بیاداران این شاعران در من به یاد نموده بود با شما قسمت کنم.

باید بگویم بیاداران این حال و هوا توسط کسی که هیچ ادعایی ندارد و تنها به خلاقیت می‌اندیشد، خیردار شده بودیم.

خبر

فرهنگ در کانون فرهنگی - هنری سمیه برگزار شد.

این مراسم با حضور دفتر مطالعات ادبیات داستانی و سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران برگزار شد. و در آن دربارهٔ شخصیت و آثار آن نویسندهٔ معاصر بحث و گفت‌وگو شد.

در این نشست که در ادامهٔ سلسلهٔ نشست‌هایی با نام «یک کتاب، یک نویسنده»

بود، زویای مختلف این اثر ادبی بررسی و تحلیل شد.

این نشست دهمی با همکاری خانهٔ جوانان (شکل فریدولتی جوانان)

و مدیریت منطقهٔ ۱۱ سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران برگزار شد.

مراسم یادمان جلال آل احمد برگزار شد

مراسم یادمان جلال آل احمد با حضور نویسندگان، روزنامه‌نگاران و اهالی

فرهنگ در کانون فرهنگی - هنری سمیه برگزار شد.

این مراسم با حضور دفتر مطالعات ادبیات داستانی و سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران برگزار شد. و در آن دربارهٔ شخصیت و آثار آن نویسندهٔ معاصر بحث و گفت‌وگو شد.

در این نشست که در ادامهٔ سلسلهٔ نشست‌هایی با نام «یک کتاب، یک نویسنده»

بود، زویای مختلف این اثر ادبی بررسی و تحلیل شد.

این نشست دهمی با همکاری خانهٔ جوانان (شکل فریدولتی جوانان)

و مدیریت منطقهٔ ۱۱ سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران برگزار شد.

مراسم یادمان جلال آل احمد برگزار شد

مراسم یادمان جلال آل احمد با حضور نویسندگان، روزنامه‌نگاران و اهالی

نگره میرالسادات حسین

روز ناگزیر

اگر چهارده سالگی آغاز جوانیت، پس این دفتر در همین آستانه به جوانی دوباره‌ای رسیده. سال ۱۳۶۸نولد، همین دفتر یعنی دفتر شعر جوان، از همان روزها این کردک نوواره بر این بود که بر پای خویش بایستد و با ازانه خروش گام برزاده ایستاد و گام برداشت، ننگها و ناملحیامت را با عبوری سوری ساخت، و به استعدادهای قابل که از جای جای آن سرزمین به او پیوسته بودند چیزی از آن چه پیشتر آمد، بیشتر او را بلبلوند کند. کارنامه‌ای روشن که در آن نام آشنای بسیاری از شاعران خوب کشور به چشم می خورد.. همین مهم مودی ماندگار است برای چند نفری که در آن روز دفتر شعر جوان را بنیان نهادند و در امروز در روشن نگه داشتن چراغ این سرچشمه، چشم نشاندند و همت گماشتند. این سطور گزیده‌ای است از مقدمه کتاب شاعران جوان گیلان به قلم محمدرضا عبدالملکیان. از سال ۶۸ تا ۷۸، که تاریخ استقرار ثابت این مؤسسه در خیابان دولت است.. چه زنجی که بر مسوولان آن هموار نشده است، چه نیرو و انرژی که توانی که صرف نشده و چه عزت‌ریزان بی‌امانی که صورت نیسته. اما در این روزها دفتر شعر جوان تکاپو است برای برگزاری فصلی ننگره شعر جوان در روزهای ۲۳ و ۲۵ هرماه که امسال قرار است با افزودن جشن بی‌الملل، به شعر جوان افغانستان روزادد، همراه با مجموعه شعری که به همین مناسبت چاپ کرده است.

امروز دفتر شعر جوان با همان قل و اندک ساز و برگ در طول ننگره، سه روز از میهدان شهرستانی خود پذیرایی می‌کند. امروز دفتر شعر جوان صاحب انتشارات است، شعر جوان استان گیلان را منتشر کرده و کتاب شعر جوان ایلام و خراسان را زیر چاپ کرده همان‌طور که مجموعه شعر جوان بزر، فارس و اصفهان هم تا چند روز دیگر به زیر چاپ خواهد رفت، اما سؤال این است؟ گروهی که دور هم جمع شده و قصد دارند دست جوانان و نوآندیشان را بگیرند، آیا بهتر نبود به جای حذف‌های نظیر بعد از انداختن و معلم نبود جایی برای تشکیک جلسه پیدا به کار اصلی آنان و پیش رفتن هایشان می‌انديشيدند و این همه انرژی حرام نمی‌شد؟

یک فصل کتابخانه پارک شهرد فصل دیگر، فرهنگسرای اندیشه،فصل دیگر کتابخانه شهریار و… لابد در این اثنا کاهی هم نشانمان از خودشان لازم داشتند و معلم نبود جایی برای تشکیک جلسه پیدا می‌شد یا نه؟

اما با این همه پرانتزگی‌ها و مشغولیت‌های ذهنی و شغلی، جلسات هنکی شعر مرتباً تشکیک می‌شدا؛ با حضور کتابانی نظیر قصبر امین پور، محمدرضا عبدالملکیان، سید حسن حسینی، ساعد باقری، سهیل محمودی و… که سخت کوشیدند و به جدا ایستادند. در این جلسات پس از قرائت هر شعر از هر شاعر جوانی، راهنمایی‌های لازم ارائه می‌شود. در ضمن آشنا ساختن نوسرایان با ادبیات ملا مختلف سرلوحه کار کارشاسان این دفتر بوده است.

این مؤسسه حتی با روش مکتبه‌ای شاعران شهرستانی را نیز از گفته‌هاو شنیده‌های جلسات بی‌نصبی نگذاشته و در حال حاضر نیز هر ساله اعضای جدیدی از تهران و شهرستان‌ها می‌پذیرد.

راستی چرا این همه صرف وقت؟ چرا این همه بی‌غلافی و چرا این همه…

کتابی از روز اول تهیه نمی‌گفتیم می‌بست و تراغ از روستای نوسروران بیرون می‌گرفت. امروز خواب و خیال باشنده روزی که گدگها آسوده داشته باشند، هر جا که دوست داشته باشند، بشکندند و دروزی که آرزوی چنین روزی، محتاج استعاره نباشد!۱

۱- پاره‌ای از روز ناگزیر؛ از مجموعه **آینه‌های ناگهان ۱** **قصر امین پور**.

کاماول

علیرضا کشتاسبی مورخ سیزده ساله و مؤلف کتاب «سیری کوتاه بر تاریخ ایران»

تاریخ برای عبرت آینده است

لفظاً **نام معرفی خودتان**
دلیل رویکرد به تألیف **کتاب‌های تاریخی** را برای خوانندگان شرح بدهید.
من علی‌کشتاسبی ۱۳ساله از جنوب ایران (بوشهر) هستم و زندگی من پر از یادگارهای چهره‌نگار کتابتاریخی به تاریخ علاقمند شدم وبعده این نتیجه رسیدم که کتاب تاریخی برای خوانندگان نویسم چون تاریخ برای عبرت آینده است.

در دسته‌بندی ادوار تاریخی ایران نکات مهمی وجود دارد که هنوز برای ماروشن نشده، به عنوان مثال بسیاری از اهل تاریخ و تاریخنویسی از یاران نزدیک حاکمان وقت بوده و چه‌سزا در تحریر واقعی آنچه که گذشته چیه احتیاط را رعایت کرده باشند به گمان شما آنچه که در تاریخ ایران می‌خوانیم همان تاریخ واقعی است؟
در ضمنی قسمتهای می‌نویزید باشد چون هر چه به حال نزدیکتر می‌شویم نکات مهم برای ما کم می‌شود مثلاً ما می‌توانیم بگوییم که شاه در هنگام خلع مصلحت چه گفت، اما هر چه به قبل برگردیم نکات مهم برای ما کم می‌شود و هر چه به قبل برگردیم احتمال تحریف بیشتر می‌شود. از میان اسامید تاریخ و تاریخنگاری بیشتر به چه کسی

از نسل خودمان

گزارش کرم پور

نگاهی به مجموعه شعر «قصه من کلاغی ندار» **سروده شیرام بهمنی**

عرصه ذهنیت و عینیت

یاران می‌بارد یعنی دارد در بیان قصه من کلاغی ندارد (ص ۳۴)
از روی خط‌طوری‌بانه که چراغ سراسر است یا نوزده‌هلم مرا بر می‌دارد نمی‌داند،
نزدک‌تر تو به دنبال بادبازگ‌هایی که نخ پاره کرده‌اند (ص ۳۴)
کلاغی‌زاده که بگریزد بچسبم می‌بندم حتی دیگر کسی بکشد روی دیوار (بر ابراق) (ص ۳۸)

شیرام بهمنی،عالمسر زبستی خوش‌ادار فردی‌شاعرانه بخوبی شناسایی کرده، اما این عناصر که هر کدام می‌توانست در زیر مجموعه موضوع‌های واحد مضنون‌های متنوع اثر از خود نشان بدهد تحت تأثیر حسی واحد (نه منکر) شاعر هستند. به همین دلیل در عین کثرت مکان‌ها و فضاها و حتی وزاکن، یکپارچگی در کتاب احساس می‌شود حتی نشانه‌های اجتماعی - سیاسی که به شکل‌های گوناگونی در زمین‌نشانده‌اند، سوسه‌سوسه‌آنها می‌تواند به‌شکل‌های مختلف در آن خصوصاً می‌تواند در آن خصوصاً خود دارد. اما بدیهه‌اتراف کثرت شعرهایی هستند که اقتدر زینت‌شاعر در آن خصوصاً در مفاصلی همچون در گذشت رفت به همراه شوخی کازی‌های جدی‌اش، رنگ اصلی حسی مخاطب در آیة‌های متوسط و حرفه‌ای این کتاب است.

ای‌قدم به قدم به خودش و آدم‌های هم‌روزگارش، شریعت‌روزمزگی‌ها را ناگشت نشان می‌دهد، حتی زمانی که بیان او از روزمرگی زبان می‌گیرد روزمرگی‌های تکراری به وجود می‌آورد. شکرانم در پیش می‌رود، محافلش که خوندن او را شروع کرده‌اند، زی‌بایش خواهد رفت، خورتن‌کتاب‌های نقلی او به خورتن‌کتاب قصه من کلاغ‌زاده‌ها بدل می‌شوند و این برای طیف مخاطبان شعر اتفاق خوش‌بینی است.

کوت و نو

حسین هترجو

قلم، باز نشسته نمی شود

پیدا می‌کند، خصماً باید ادبیات نوع نگاه نسل‌های تازه را هم درک کرد برای آن احترام قابل بود...
آیا ادبیات داستانی هم در حیطه است؟
اندازه‌های مناسبانه، بداندیشی هم درود است، آنچه ما نویسنده‌ها به عنوان اثر ادبی به دست مخاطبان می‌دهیم فقط آن گفت‌وجوهای است که انتظار می‌رود...
مأسله‌ها اغلب نویسنده‌گان ما توجه نکردی به مسائل تکنیکی و فرافعال نبوده‌اند شده داستان نویسی دارد، داستان فقط فرافعال و فرود نیست. در لایه‌های ساده‌های نام تکنیکی این درختان، باید حسن زندگی، جوشش و بالندگی هم باشد زیرا تزیین باس و تزئین‌های فردی به جامعه نمی‌تواند صرفی تازه‌تلقی شود.
حرف و آخر یک نویسنده و مدیر پیشکوت به مخاطبان خود؟
قلب‌هیچ‌گاه بازنشسته نمی‌شود و نوشتن هم نوعی زندگی است.

کتابخانه

شماره: ۸۰، شماره: ۲۳، شهریور ۱۳۸۱ ۹

نوقلم

مفضل نویسم،
اصلاً در روز چند ساعت مطالعه می‌کنید و به غیر مطالعه به چه چیزهایی علاقه دارید؟

بسیار، یادکردن، مثلا در یک روز خیلی کم حدوداً نیم ساعت، اما در بعضی روزها حدوداً ۲ یا ۳ ساعت مطالعه می‌کنم و به غیر از مطالعه به سینما و شنا علاقه‌مند هستم.

از کارهای آینده بگویید. کتاب بعدی‌اتای چه نام دارد و مربوط به کدام دوران است؟

دارد، کتاب بعدی‌ای هنوز اسمی انتخاب نشده است، ولی دربارهٔ نادرشاه است و از کتاب‌های گزارش کار ملت‌ها در ایران (انگلیسی و روسیه) نادرشاه تألیف جوست هویی، جمله افغان‌ها در اقتراض صفویه تألیف جوست هویی، نادرشاه بارتاب حماسه و فاجعه هویی... مثل استفاده و حرف آخر

من به حسن و سلان خود توصیه می‌کنم که مطالعه کنند چون مطالعه خیلی به آنها کمک خواهد کرد و در همه جا به یاد بخدا باشند و به پدر و مادر احترام بگذارند.

کتابخانه

ضربوت شعر امروز وجود سوره‌هایی است که تواله حلقه‌های مغفوه میان مخاطب و شاعر باشد و به ترمیم زخوهای یروزه که به واسطه بعضی از شعرهای کلاسی برپیکره ذهن مخاطب وارد شده و او را بست به شعر امروز بی‌استعداد و ناگرا کرده است. افراط و تفریط‌هایی که یک سویه آن بعله هوله سرودن است و یک سویه دیگر آن بعله هوله (لفظاً این تکنیک زبانی توجه کنید)

قصه من کلاغ ندارد ه چهارمین مجموعه شعر شیرام بهمنی است که به نظر من حدوداً این قصه است. او این کتاب اولین قدم‌های خود را در عرصه روایتش حرفه‌ای شعر برانسته است.

مجموعه شعرهای این مجموعه کار کرده احساسی او در کیفیت برورش کار کرده‌های احساسی است. آنگاه که احساسی به خود می‌گفتش روانک بود. عشق یعنی پیدا می‌کند و به کارن‌های احساسی می‌رسیم. گفته شد که وجود ما همیشگی کتاب دارد. اما اقلیت‌های زندگی شخصی، او راه چالشی می‌کند. موقعیتی مصومانه را در نتیجه فعال او موجب می‌شود او در این موقعیت پناهنی میان خورتن‌ها و خورتن‌سه‌های فعال و کتنشگر برخورد نمی‌کند. به همین دلیل عرصه ذهنیت و عبت او وجهی پراکنک و عملگراندارد. مگر مواردی که به عمل اخیاره توجه بیشتری می‌کند و اخیر او گزاره‌های خری‌اش ایجاد وصفی و توضیحی‌شان چند لایه‌تر می‌شود. به این موارد توجه کنید

من آفتاب خورشید از سیم فلز که نه شد است (ص ۳۴)
دارم گر بزمیلم را با حرف‌ها در دیا سواد می‌کنم (ص ۳۶)
هوا نرضی‌م نثاره در زخم‌هایی که خوب نمی‌تلم جراس می‌شوند (ص ۳۸)

کوت و نو

حسین هترجو

قلم، باز نشسته نمی شود

کتابم باید صبا است و نوجوانان و نوجوانان را به حیطه ذهنی و مشاهدات مخاطبان میهمان می‌کند که دقیقاً در برابر این عالم خاکی وسعت قلب و نظر دارند اما به دلیل عدم برخورداری از موقعیت‌های مادی اجتماعی، نمی‌تواند مانند دیگران زندگی قابل تامل داشته باشند، ازدواج کنند و...
اما او از سستی که در هر یک از تفاهات ملج و دوستانه از غبار گرفتگی میراث فرهنگی و هویت ملی ما ایرانیان است.
اگر قرار باشد به عنوان یک نویسنده و مدرس ادبیات داستانی، راهکاری برای گسترش فرهنگ کتابخوانی در نسل امروز ارائه کنید چه می‌گویید؟
پایخ این پرسش می‌تواند کلی حرف و مطلق باشد، بلند به صورت مختصر عرض می‌کنم که باید بگوینگ، مسأله و دغدغه اصلی جامعه ما باشد که اکنون آشنایته اینترنت نیست، اگر چنین شود کتابخانه می‌رودن پیشتری

سپیل محمودی از اهل ابد و موسیقی به **موسیقی** می‌شناسد و می‌داند ادا و اصول نوازه و آلبان موسی حال و ورزش را تغییر نداده که این خود نشانگر اصالت اوست. سپیل سال ۱۳۳۹ در میدان خراسان تهران دیده به جهان گشود و اکنون پس از حدود ربع قرن بداییش و هنری در عرصه رسانه‌ای (مطبوعات، رادیو، تلویزیون –) و با وجود آن که محبوب خاص و عام است و دوستداران بسیار دارد، همچون گذشته محتواش «فروتنی» به معنای فعلی کلمه «روزگار می‌گذراند»

برمدی و مردم‌دار با نغز گرم عود مخاطبانش را تحت تأثیر قرار می‌دهد و سخنانش چون از «دل» بر می‌آید «آلایم» بر «دل» می‌نشیند. پارای از سخنان این اهل گدازه که از اکنون از قله‌های شعر و ترانه‌سرایی و گیتنرگی ایران امروز است در بی‌خوابانه:

توروی ما و نظریه‌های ادبی - هنری که هر روز در دنیا مطرح می‌شود و به تیغ آن در ایران هم سر و صدایش بلند می‌شود، چقدر به کار شاعر امروز ما می‌آید؟ حرف اصلی این است که ترجمه از آراء و دانشن آلهایاری شاعر امروز لازم و واجب - نه تکلیفی - بلکه عینی است. اما مشکل آنجاست که ما میلیم و بر اساس این آراء ترجمه شده که مبتی بر شرایط اجتماعی است و در نظر و تجربیاتی دیگر است. شعر تکوییم، آن حرف‌ها و نظریه‌ها را پیش رویمان نگذاریم و مطابق عمل با شعر در همان قالب‌ها اثری خلق نکنیم. راستی، نفس شعر برای چیست؟ برای اثرگذاری است.

بگذار به عنوان اثرگذارترین شاعر یک قرن اخیر در حوزه شعر فارسی مورد کتیم، ادبیات فرانسه را نامی. روزنامه‌ها و مجله‌ها را در مسر می‌خواند، از آنچه در دوره رمانتیک‌ها گذشته، مطلع است، از چیچا،ها و مایا توروی پرزدری‌های و فانیسکی‌های اوایل قرن بیستم آگاه است. اصلاً سال انتشار افسانه - ۱۳۰۱ شمسی - همان نظریه‌های خودشان را (اطلاعاتی که از توری‌های اخیر تا خوداگاه فریاد داشته. مطرح کرده‌اند. اما آلبانی‌آمده - همان سالی است که سوررئالیست‌های فرانسه نشسته‌اند و نظریه‌های خودشان را (اطلاعاتی که از توری‌های اخیر آفرودینیا آگاهی از آن آرا داشته، اما اثر میانی آن قالب‌ها، یکبار شکنی نکرده. خود نیما - در یادداشت‌های روزانه‌اش که چند سال پیش بخشی از آنها به همت شادروان میرویس طهارت چاپ شد، می‌گوید من به بیان دراماتیک و چشم‌اندازهای توصیفی‌ام را از نظمی یاد گرفته‌ام. از مولانا، جنتیم کاشانی - این تعبیر مولانا مال خودم نیست. صاحب آن ترکیب بند جانورانه امو ختام. البته تمام شده و آن روش‌های این مکانی این زمانی را با شرایط این زمانی نام تطبیق داده. توری زدگی به شیوه رایج نوعی گسستن از شیوه‌شاعرانه در سلوک خلاقانه است. توری‌ها را باید داشت و این آگاهی وقتی که بخشی از وجود ما شده و شرایط فرهنگی و ساختارهای اجتماعی شاعر هم در فوئند، تا خوداگاه به کار می‌آیند. آن بخش هم که ما می‌گماند، اند، تا خوداگاه شاعر آگاه، آن را طرد خواهد کرد.

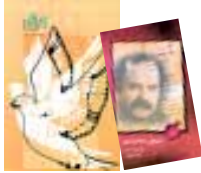
حتی در داستان نویسی ما هم، هدایت با آنکه در کافه‌های پاریس یا سوررئالیست‌ها سگ‌کافه نوشیدنی (به قول دی‌پلورا) خوردند، بیش از آنکه متأثر از توری‌ها و قالب‌های پیشبهای و فرم‌های تکرری و ذهنی آن سمت باشد، متأثر است از ادبیات و تفکرات هند، هندستان و ایران باستان. او حتی نیچه زده و کانتاک زده نیست؛ و پیام‌وار است. تفکر آنها، نیما و هدایت. که میبای فرم و محتوای آثارشان است، متأثر از فرهنگ و تفکر و تلقی‌های جامعه و تاریخ خودشان است. هدف آنها از دانشن توری‌ها می‌سودن و نوشتن نبوده، بلکه وسیله‌ای بود برای آگاهی اشان.

پس کیفیت شما با شاعران ایران بدست معفون امروز ایران چیست؟

ببینید، ما قرار نیست گول این واژه‌ها را بخوریم و مقهور و معجزوب بار مغزی بمانیم آنها شویم. حرف این است که در غرب یک نوعی از زندگی یک نوعی از تاریخ، یک نوعی از سیاست و یک نوعی از شرایط، تجربه شده و شاعر و هنرمند آن چیزها را برآمده از همان حوادث و تحولات و شرایط است. بسیاری، بسیاری‌های مغربی، و کازا، آهن زمین را شخم زدند، با آلمان مدرنیته در غرب از بین رفته و مدخلی اند، حال که مدرنیته به ارج خود رسیده، دروای جدید، یعنی پست‌مدرنیته آغاز شده و هنر و ادبیات هم طبعاً متأثر از این شرایط اجتماعی، سیاسی اقتصادی و رفتاری است. اینجا امروز بسیاری زیادی می‌کنند، اینجا هنوز زقر ناعوامه‌بی، رحمانه شلاق بر کرده، جسم و روح مردم ما می‌کنند. حالا ما بیاییم همان حرف‌ها، همان شکل‌ها، همان ساختارهای درونی و بیرونی، جمله‌ام آن سمت را کپی برداری کنیم برای خودمان؟ حاصلش این می‌شود که جوان تلاشگر ما اسم کتابش را می‌گذارد «پاریس در رنو» در همین هفته نامه شما خواندم که جوانی اسم کتابش را گذاشته اسلو در اوبرانس او آن یکی که هنرپیشه یا مزه‌ای هم هست، اسم هدایان‌هایشان را شعر گذاشته و مجموعه‌ای داده بیرون با عنوان «من و بازی این» یعنی آنکه معلوم نیست حرف حسابش چیست و مخاطبش کیست؟ برای رهگذاران، سازنده لیره شعر می‌گوید یا لاکردان «هدای پارک» یا مخاطب شعر بالاخره یک کسی باید باشد؟ آن مشاوری ایلامی و سمنانی و تبریزی و آن کارمند دولتی و کارمندی اصفهانی و بیزدی و آن نقش‌موسط و جنوب شهری تهران می‌مخاطب ما به حساب می‌آیند، باید حسابی به فکر فرو رفت، شعر مورد علاقه من اسم کتابش «آخر شاهنامه» است، با یک پشتوانه فرهنگی، دستفروش سر چهار راه هم می‌داند که در فارسی اصطلاحی داریم که شاهنامه «آخرش خوش است» شاعر مطرب است اسم کتابش «در کچه باغ‌های نیشابور است و نیشابور یعنی یک حوزه وسیع فرهنگی در مشرق زمین، آن هم در قرون وسطای بارک، معرب‌زمین شاعر مورد علاقه من اسم کتابش «تفتش صبح است، یک اسم نامان» ترجمه شاعرانه یک آیه قرآنی، و الصبح اذا تفتش، شاعر محبوب من به نام مجومع‌اش «ماه و کتان» است، که این نام مبتنی است بر یک باور عامه در گذشته که وجهی شاعرانه و فراقهرگرایانه پیدا کرده، اسم مجموعه شعر شاعر مطلوب من «کنجسکو و جیریل» با است، با سایه‌های شش است، یعنی سر سوز و سوزگویی با یکی از گفت‌ترین هنرهای گرافیکی ما که عنوان یک مجموعه غزل شده است.

همین جریان‌های که شما به نقد آنها می‌پردازید، مدعی اند که می‌خواهند شعر را از قید و بندهای دست و پاگیر سنت‌ها نجات دهند.

بین به قول آن متفکر، توفیقی که شعر می‌گوید می‌انتخاب، خودت را در قید و بند، قرار داده‌ای، اینجا دیگر سخن از رهایی از قید و بندها می‌نویسد است. نظاره‌به رهایی از قید و بندها خود یک تکلف است و رفتاری ضمنی است. مگر می‌شود تو بدون دانستن ت و آشنایی با قواعد موسیقایی نیشینی پشت یک پیانو و هرچه مدت

خواست صداهای گوش‌خراش تولید کنی و اسمش را بگذاری رهایی از قید و بندها، دست و پاگیر موسیقی؟ این هم بی‌فرهنگی و بی‌اطلاعی است و هم تکلفه تکلف‌های عصری وار و امیر عمری گونه و عمیق بخارلی و ولدوالالدین احسبکی شکل. لاقال زینده‌ای در اطلاعات آنها از علم زمانه و ادبیات روزگار خودشان دانشت، با همه به درد خوردنش لاقال شده‌ای سرگرم کننده بود، اما این دوستان رهایی لاف‌مط بلند چیزهایی را به هم بریزند و جمله‌هایی را بی معنی و نامتنی درهم ورهیزند هم در می‌آیند، دانش را هم، بگذارند شعر بیداد می‌کنند. هم بگویند جبران مخاطب در شعر امروز بیداد می‌کند.

نه، اصلاً این طور نیست. آنکه در این هجوم روزنامه و ماهواره و تلویزیون و اینترنت باید شعر بخواند و می‌خواهد شعر بخواند، شعر می‌خواند. هنوز بر فروش‌ترین کتاب - بعد از قرآن - «در این سلکنت دیوان حافظ است» مثنوی است. گزیده غزلیات شمس به انتخاب دکتر نشیمی کتبی را برادر و نگاه کن بین چقدر و چند دفعه چاپ خوده است و هنوز همیشه مخاطب دارد. شعر فروغ، شعر نیما، شعر بارز، شاملو،

● سپیل محمودی: آشنایی با ادبیات گذشته و میراث پیشینیان برای هرکسی که می‌خواهد صدایی باشد لازم و واجب است

سپهری، حتی شعرهای معیری، بی‌در بی تجدید چاپ می‌شود. اینجا شعرهای سفلی، «مقطعی، موج زده، تبلیغاتی، رمانتیک، دخترکان ناپتا و هدایان یک مسلول زورنابینشی سیاست‌زده مد روز آگاهی‌های تجارنی هم نیستند. مستمر او نسل در این چنددهه مخاطب داشته اند. حرکتی مغفول و پذیرفتنی. آنکه شعر می‌خواهد بی‌انها رجوع می‌کند، حتی نسل بعد از اینها را هم نگاه کن. شعر قیصر امین پور مخاطب داشته. مسطانی جلدی از طیف‌ها و گرایش‌های گوناگون و پسندهای مختلف. مجموعه شعرهای بدالله روزایی که اتفاقاً در عالم توری حرف‌های خیلی جالب و خوادندی هم دارد، هنوز هم بعد از ۲۵،۳۰ سال در سراط تکثیررشی‌ها و اجرایی‌ها دست‌نخورده موجود است!

«دریایی‌ها و از دلتگی‌ها» را می‌گویم. این نوع شعر در گذشته بحران داشته، حالا هم دارد، بعدها هم خواهد داشت. «تولدنی دیگر» و «ایمان بیاروریم به آغاز فصل سرده و هفتت کتاب» اما هیچ‌گاه دچار بحران نبوده‌اند.

ولی اگر منظور این است که چرا امروز سنه - چهار قرن پیش، که شعر در قهوه‌خانه‌های اصفهان و محافل هرات و کوچی‌سپه کوچی‌سپه دلهی، رایج بود، روح ندارد، یا پسخ من چیز دیگری است.

این را هم توضیح بدید.

آن روزگار، شعر و نظیفه روزنامه رابه عهده داشت.

وظیفه رادیو-تلویزیون را بیک می‌کشید، وظیفه ادبیات داستانی و سینما را سرگرم کننده بر عهده شاعر مظهر می‌پرداز بود. حتی کار کتاب‌های ادبای معارفی و آموزش علوم را هم شاعر بر عهده داشت. این کلت خوب یا بد دست با یادبست، سوزار یا ناپتا به اجزای گوناگونی تقسیم شد. آنهایی که از شعر، داستان می‌خواستند، به سراط زمان رفتند. آنها که رفتندسی و اصلاح و علم الاجتماع می‌خواستند، به سراط آثاری که در این رشته‌ها تدریس شده بود، رفتند. می‌توانی بررسی کردی این عرصه رقابت، شعر به ضمیمه، با آنکه در این چند قرن، بعد از رنسانس در غرب - جوامع بشری پیش از آنکه به گیتنی انسان و چپیتی هستی پناه‌دهند، به حذف این مسأله نزن دادند و خوانند فقط طبیعت را، و نه هستی را. ششجر کنند و این غفلت از معنی که اساس آن گیتنی انسان و چپیتی هستی است، شعر را که همه بی‌تجاهلیش بر این قدر پیش و یافتن پاسخ آن است، به مظلومیت کشاند، و همین است که علامه آقبال آملی روح آگاه مشرق زمین می‌گوید: اینبی جهان از خیال را زینبی؟ یا: «دردن خویش نکاید، یهاری بربخ از تو»

این میخ آن سویی که نوعی مسخ انسانی را هم به همراه داشته با نگوید، هم‌ا در ازیستور و ارتباطات مامورهای و کوکاکولا و مک دونالد، به این سمت عالم هم. که پیش از آن، خاستگاه معرفت و بیانی و دانی بود و شاعرانش به تعبیر سپهری «وراث آب و خرد و روشنی بودند. - سربت کرد، در اینجا به قول سفارزاده دشام باید، شاعر به واقع هستی باشد و می‌بیند که هستی شناسی «مباشه و طبیعت گری» است. حرف اول و آخر را زده، از «متافیزیک» فقط «فیزیک» دیده شد و لایج این گوش و مثنی هر دیده‌ای با تاریخ بشری ظهور یافت که ما از آن به باقی‌های جنگ جهانی اول و کوره‌های آسموزی جنگ جهانی دوم یاد می‌کنیم، این در آورد جهان نوین و مظلومیت حکمت و معرفت بود که برترین نتیجه‌اش این حکمت بخواند و بشناسد؟ خودتان بگذرد ادبیات کلاسیک را مغفله کرده‌اید؟

ما این توفیق را داشتیم که در نوجوانی با شهریار وهدی و بعداً فروغ و اخوان وروین اصفهانی و... آشنا بشویم، اما یک قاعده کلی هست برای آنهایی که دنبال سبک و شیوه و ساختار و بیان متفاوت و نگاه آوانگارد هستند. آنکه می‌خواهد فیلسوفی کند باید فلسفه بداند و کسی هم که نخواهد فیلسوفی کند باید فلسفه بداند، در این شکی نیست. کسانی که می‌خواهد آثار آوانگارد در عرصه شعر و ادبیات خلق کنند طبیعتاً باید شناخت داشته باشند. این بدون پشتوانه ادبیات کلاسیک نمی‌تواند اثری خلق کند که تأثیر آوانگارد کسی که هزار و یک شب را زخوانده باشد، می‌تواند نویس خوب و بزرگی بشود؟ شخصیات روز جهان خلقی را خوانده باند، می‌تواند ادعای کاری مغفوت داشته باشد؟ در آن سوی جهان همه کسانی که آثار مغفوتی خلق کردند، افرادی مثل یاز وقتی منظمه سنگ آفتاب را می‌نویسد می‌گوید وزن ترا نه‌ها و منظومه مایم می‌کردند. ترانه‌هایی بود که اقوام سرخپوستی زمزمه می‌کردند. هر شاعری و هر نویسنده‌ای ناگزیر از شناخت فرهنگ گذشته و ادبیات کلاسیک است. احمدزضا احمدی با همه شعرهای خوب کتاب بوقت خوب مصائب «چرا توانست شاعر بزرگی بشود؟ فروغ در نامه‌هایش می‌گوید، احمدزضا، بروزن روزگار یاد بگیر، احمدی شاعری است که سطرهای بسیار درخشانی از او در ذهن هست. کسی که آن همه سطرهای برجسته و درخشان در شعر دارد، توانست بزرگی کند، چون

نوانست نسبت خودش را با ادبیات گذشته ایران وسعت ببخشد، حتی شعرهای بسیار در نور در شب سرودستانی با غلط وزنی می خواند، نوارهایی که با صدای عزیز من احمد رضا احمدی، پر شده، پر از غلط‌های وزنی است. برای همین به جایی رسید، اما فرغ می گوید در ابتدای جوانی تا ناخن بخواید غزل سبتم و دور ریختن و ناختمان غزلی که فرغ آن را نمی پسندد یکی از سونوهای خوب غزل معاصر است. **هوشنگ ابتهاج هم با همین وزن و قافیه غزلی دارد** که بله پیش از آن ابتهاج گفته بود، فرغ در بیت پایانی می رود، در سیه‌ها فرغ تو نبشنت و رنگ باخت، او را به سیه از چه سپوشی می کنی ایهامی درناج هست. می بیند این بیتونه لازم کار یک شاعر بزرگ است. آشنایی با ادبیات گذشته و میراث پیشینیان برای هر کسی که می خواهد مدلی باشد لازم واجب است. شما یک نفر از چهره‌های شاخص ادبیات داستانی گذشته ندانسته باشید و بر آن احاطه نداشته باشید، وقتی من در اوان جوانی معصوم چشمم، گلشنی را می خواندم، پیش از هر چیزی مجذوب تسلط نویسنده بود، تر گفتم شدم، آن روز من هیچ چیز از آن قصه نفهمیدم و بعد هم مجال نشد که آن را دوباره بخوانم. هنوز وقتی کلبه در دولت آبادی را می خوانم پیش از هر چیزی نویسنده اش را به خاطر اشرفی بر رویایی جدی می بینم.

زبان فارسی نحسین می کشم. **فکر نمی کنید امروز نسل در ادبیات داستانی و شعر پیدا شده که داعیه پیشه‌ای در ادبیات را هم دارد، ولی ادبیات کلاسیک را نمی شناسند؟**

آقایابن حاجت امروز نیستند، در سال ۵۵ که من پانزده سالم بود همین ادعاها بود. شما دوره‌های مجلات فرهنگی آن سال‌ها را ورق بزنید. ببینید آن جنرال‌ها و هیاهو‌ها به کجا کشید؟ آیا آن نام‌ها چیزی به خاطر نام هست؟ اگر مدعیان غرق بویان روح نداشته باشند، اگر ادبیات کلاسیک را نخوانند، اگر ادبیات امروز ایران و جهان و ادبیات گذشته جهان را توأم نخوانند، راهی به هیچ‌جا نروند نمی برند. **فکر نمی کنید امروز نسل در ادبیات کهن را** به معنای بیگانگی نسل جدید با ادبیات امروزه هم هست. بیگانگی با کتاب است. من معتقدم ما نسل پنگ‌نمکی هستیم. وقتی بیاتیک این همه توار و بدینویی می‌سوزی اش فروش می رود، دست به دست می‌چرخد، اهری‌پنر این همه مورد توجه قرار می‌گیرد، می‌فهمی انسان امروز چقدر مسخ شده است. همان سوگ‌جناب کافکا، با گرگان‌آوزن یونسکو هستیم. دغدغه‌ها امروز ما این است که برای انسان معاصر دیگر جایی برای خلاقیت و تفکر نگذاشته‌اند. انسان امروز از حقیقتی متعالی که نام شعر می‌رسد، شعر آینه است. قرار است با خوشنویسی لطیف و ظرافتی خشن همه ماهیت انسان را نشان بدهد. در طول سده‌های اخیر چند فیلسفان و کارگردان تیر باران شدند؟ چند موسیقیدان به حسین و زنجیر گرفتار شدند؟ ولی ببینید چقدر شاعر در این جهان در سده اخیر تیرباران شده است؟ چون آن حقیقت تلخ، آن اسرار نهای و آن راز

مگو را فقط شاعر به زبان آورده است. برای همین امروز شاعر غریب‌ترین انسان در جهان است. **با این توضیحات، می‌رسیم به این سؤال که نسل امروز، چگونه با آن جوهره حکمت و معرفت که در شعر سرخ داریم ارتباط برقرار کند؟**

من برای نسل جدید سال ناسی ساله امروز، نمی‌توانم تعیین تکلیف کنم و نسخه بیچیم. اما می‌توانم شمه‌ای از سرگذشت هم نسلان خودم را برایشان بگویم. در همین ۵۷ که انقلاب شد، من ۱۸ ساله بودم، سادگاناری و سادگی، سبیل‌گری و بی‌غلتی در حیات ماعتلی نداشت. می‌خواستیم مرد باقیم و اهل دره باشیم. برای همین به جست‌وجو و کنکاش و تجربه دست زدیم و در این تجربه به گذشته‌ها برگشتیم و برآینده دیده‌نستیم. بادم می‌آید همان سماجی که شاهنامه می‌خواندیم و تصاویر ساسانی و بهار را حفظ می‌کردیم، شب تا صبح زیر نور چراغ تیروق سرکوه می‌نشستیم و کتاب «ریشه‌های آلکس هیل» را با آن حروف لاتینو پیکشماره‌ها تا صبح لاتینقطع می‌خواندیم. تعریفمان از انسان، آگاهی و دلایی بود و می‌دانستیم رسیدن به این مرتبت جد و جهدی بایسته می‌خواهد. جنرال‌های به شکست انجامیده‌شبه هنرمندان

● **محمودی: ساده‌انگاری و ساده نگاری، سبیل‌گیری و بی تفاوتی در حیات ماعتلی نداشت. می‌خواستیم مرد باشیم و اهل دره باشیم**

مدعی دمه چهل و اوایل دمه پنجاه رانیده بودیم و توفیق هنرمندان راستین همان نسل را هم شاهد بودیم. آل احمد و ساعدی و دولت‌آبادی و آخوان و آشی و سادیه و شغیعی و سپهری و احمد محمود و شریعتی و دانش‌ور و رادی و... سرسخت می‌بودند. فکر می‌کردیم - هوزر برآیم که درست فکر می‌کردیم - که می‌توان بین گذشته و امروز پلی زد و راهی برای فراد هموار کرد. با همان اشتیاقی «لمه سرز» را می‌خواندیم که تا صخر خسرو را.

یک شب توأمان حبیبیه‌های مسعود سلمان و نظام حکمت‌ارابه ترجمه باغبه‌بان آبیان مرور کردیم. که گرسنگی ظهر هنگام، مرا از گشتن زمان آگاه کرد. صد سال تنهایی و افکاره‌الاولیا را با فصل به فصل با هم می‌خواندم و تازه این جهان خلوت ما بود. دنیای جلوشان، حضور در کوچه پس کوچه‌های کار بود و زندگی و حیات سرشار از تحرک و تحولی که در جامعه جریان داشت. از حضور در مدارس علمیه مشهود تهران بگری تا کار در جهاد سازندگی شهرستان‌های استان تهران و سری‌زدن به میستان و بلوچستان و هم‌راهی با گروه‌های

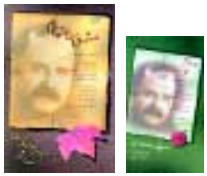
جهادی افغانستان، بعدهم سال‌های جنگ با یکی، یعنی دین و به عین دیدن همان حاکمیت‌های عرفی که در کتاب‌ها خوانده بودیم، حضور در کنار کسانی که به قول حسن حسینی «حیثیت مرگ را به بازی می‌کردند»

این آخری هر چه بود و هر چه که پادشاه پادشاه امروز ما از آن باشد، در دریافت‌های ما از زندگی نقش شگفت داشت. شعر منور و از بی‌خطی ناخظ مقدم سلمان هراتی و شعری برای جنگ، قیصر امین‌پور، بهترین آینه‌ها برای آن قامت این جهانی نسل ماست، خوب شد به اینجا رسیدیم چه در همان سال‌های سیاسی جنگ و مخصوصاً بعد از آن، نگاه عاشقانه در شعرهای شما جاری است. **افق سروده‌هایتان نفوذی است چرا؟ آیا این دود غزل و حماسه قابل جمع است؟**

اول نگارید تکلیف خودمان را با شعر سیاسی و شاعر سیاسی معلوم کنیم. شاعر سیاسی یا شاعر اهل سیاست - به معنای حزبی اش - یک فریب است. سیاست در جوهره خود، یعنی گفتن خیلی از راست‌ها، دوری از راست گفتن، در حالی که شعر عین صداقت است. شاعرش ترین و بهترین سیاستمداران تاریخ معاصر ماهیت تلاششان این بوده که دروغ نگویند، راهی راست هم نگفتند. منظوم دکتر مصدق و مهندس بازرگان و مهندس میرحسین موسوی و سیدمحمد خاتمی است. این سیاستمداران محبوب من، چه بسیار از گفتنی‌ها را نگفته‌اند. ولی دروغ هم نگفته‌اند. همان تغییر قدمای اجز راست نباید گفت، هر راست نشاید گفت «فرد لوحه اعمال و رفتار آنها بوده

اما هنر و ادبیات جوهره اش فقط راست گفتن است. اگر هم می‌بینید بهروز افخمی عزیزم هر گاه می‌خواهد بین نگاه سیاسی و هنر، تقاضای ایجاد کند این همه بحث برانگیز است، به همین جهت است. رفتارش پارادوکسیکال آدمی‌آید. هنرمند و شاعر و نویسنده با صراحت فکری و صداقت پیشکش است که مرئی فوق سیاستمداران یافته‌اند. ندونه‌اش هم هایتیش لب در آن سوی مرزهای ما و ژان لب سارتر و آلر کامو و در این سمت مثلاً احمد با اخوان یا پانتر از همه نیما و شهریار. این از محل تحریر نزع، اما شعرهای عاشقانه، غزل و تغزل در ذات ما مشرق زمین‌ها و ایرانی‌هاست و این عشقنی که می‌بینید در غزل‌ها و هم در نیمایی سروده‌های من آمده. همان دعوت به حکمت مسالمت و معرفت به صلح است. عشق، نمادی از مهربانی است که انسان معاصر، بالاخص انسان فقر زده نسل سومی، سخت به آن نیازمند است. در همان سال‌های دفاع مقدس هنگام مرگش باران‌های تهران، در غزلی خطاب به مردم ایران گفته بودم:

میان معرکه لیختند می‌زیند به عشق
حماسه چون به غزل ختم می‌شود زیباست
و این یعنی همان مهربانی مطلوب است حتی در جنگ.
ژان ژنوازیلی می‌دارد به نام جوهر بزرگ «درباره جنگ جهانی اول و زمان ما بهتر است بگویم داستان بلندی دارد هایتیش لب به نام قطار به موقع رسیده و فضای

جنگ جهانی دوم و افتأشش و مهربانی دعوت اصل این در اثر است. فکر می‌کنم این تجربه همه هنرمندانی است که در جنگ سال‌های راویسندله حتی بوداغ با اسلحه‌هین‌گی‌وی هم با آن فنسول درخشان نهایی اش، همین دعوت به عشق و مهربانی را با خود دارد. آن تغییر آیدی پرشت را به تجربه موزون اصغر و لاقدی غزل‌سار به یاد می‌آوریم که

به ما اجازه دادند مهربان باشیم
این از عشق گفتن، در ذات کسانتی است که نهم‌هایی و ادر جنگ تجربه کردیم. رفتی و پادشاهی متجاوز را دیده‌اند. رنج مجروحان شیمیایی و قطع نخاعی را که هر روز یکی از آنها به لیدیتی سیزدهسپار می‌شوند، دیده‌اند و حنجره خود را به از عشق سرودن و از دست داشتن سخن گفتن، اختصاص داده‌اند و این عشق فراتر از حوزه بحث‌های متداولی است که حقیقتی است یا مجازی. خاکی است با افلاکی. زمین‌ها است یا آسمانی. عشق زوربند به نوع انسان است. به تعبیر شاملو او ما انسان را رعایت کرده‌ام یا به تعبیر محمدعلی بهمنی عزیزم:

عاشقی ماضی استماری است
و این عشق و دعوت به مهربانی، دوده و خواهد بود. به قول آن روشناسی همیشه «حافظ بزرگ»:

این سابقه پیشین تا روز بسین باشد.

- **کتابشناخت سبیل محمودی**
- ۱- فصلی از عاشقانه‌ها: تهران: نشرات مرما، ۱۳۷۹
  - ۲- دهنری که می‌خواست برنده باشد: تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۷۹
  - ۳- اولین زور بهار: تهران: بهارن، ۱۳۷۹
  - ۴- شادی ستاره‌ها: تهران: نقش سیرغ، ۱۳۷۹
  - ۵- ترانه‌ها: تهران: نقش سیرغ، ۱۳۸۰
  - ۶- عشق تا تمام: تهران: نقش سیرغ، ۱۳۸۰
  - ۷- می‌خواهم عاشقانه تر بخوانم: تهران: نقش سیرغ، ۱۳۸۱
  - ۸- عاشقانه در پاییز: تهران: نقش سیرغ، ۱۳۸۱
  - ۹- سفر نیله: سقرانه صح: تهران: نقش سیرغ (زیر چاپ)
  - ۱۰- مجموعه داستان‌های کوتاه: تهران: نقش سیرغ (زیر چاپ)

● **با لشکر از سایر محمودی، میراث‌السادات حسینی، حسین و نازنین محمودی که این مصاحبه حاصل زحمات آنهاست.**

ناشر محترم

در نظر است نهمین دوره عمومی نشر کتاب، در اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران برگزار شود. هدف از برگزاری این دوره آشناساختن ناشران با اصول و مادی نشر کتاب است.

دوره‌های آموزش عمومی نشر کتاب اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران

عنوان دوره	مدت دوره	روژه‌های تشکیل کلاس‌ها	اساد	هزینه دوره
مبانی نظری نشر	۳ جلسه		عبدالحسین آذرنگ	۰۰۰۰۰۰۰۰
تولید فرهنگی	۴ جلسه		خسرویار دهیمی	۰۰۰۰۰۰۰۰
اصول تولید فنی و تولید چاپی	۴ جلسه		جوادی‌نجمی	۰۰۰۰۰۰۰۰
امور مالی و سرمایه‌گذاری مؤسسات انتشاراتی	۲ جلسه		دکتر نیکویالی	۰۰۰۰۰۰۰۰
پرسش و پاسخ با ناشران موفق	۲ جلسه		ناشران برتر کشور	۰۰۰۰۰۰۰۰
بازدید از چاپخانه افست	۱ جلسه			

برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۷۵۳۷۷۲۲ و ۷۵۲۱۵۹۹ تماس حاصل نمایید.

گفت وگو با دکتر امیرشرف آریانبور

دور از چشم پدر

دانشگاه تهران بود، سر کوچه ما کانفرنس بود که علامه بر فروش کتاب، کتاب کرلیه هم می داد، هر کتاب شش ۱۰ شاهی، چه کتاب‌هایی می خریدید؟

کتاب‌های روز آن زمان.

مثلاً؟

خوب، کتاب پاراداینها، کنت مونت کریستو، تارزان و میمون‌ها و...

پدرتان شما را به خواندن تشویق می کرد؟

(می خندد و می گوید) پدرم! اگر می فهمید... او مخالف سرسخت خواندن کتاب‌های زمان داستان بود همیشه می گفت: فقط به درس و مشق و مدرسه برسید و این کتاب‌ها را بخواید.

مادرم بر عکس اهل مطالعه بود، ناسخ تاریخ را چندماری من نوشته بود که آن کتاب یکی از معروف‌ترین کتاب‌های تاریخی از آغاز تا امروز است و اسم ۱۲۴ هزار پیغمبر در آن قید شده است.مادر همیشه من و برادر و خواهرم را تشویق به کتابخوانی می کرد.دروغ خانواده ما همه اهل مطالعه بودند.سهراب سپهری

● همیشه شعرهایم را در مدرسه می خواندم و معمولاً در پایان هر انشایم شعر می خواندم و به همین دلیل نمره خوبی می گرفتم
سرخانه من بود.ما هر چند در ریاضیات ضعیف بودیم ولی در شعر و ادبیات قوی بودیم. با توجه به اینکه پدرتان مخالف خواندن کتاب زمان بود پس **کتاب چطور** کتاب می خواندید؟ پدرم روزها درگیر کارهایش بود شب‌ها زود می خوابید و صبح زود بیدار می شد و من و مادرم و برادرم هر کدام در ساعات شب و زمان‌هایی که پدر در منزل نبود، کتاب می خواندیم و تا صبح کتاب را تمام می کردیم تا فقط ۱۰ شاهی بابت کتاب بدهیم. خواندن زمان چه تأثیری در شما می گذاشت؟ چه تأثیری بهتر از خوب قلم زدن نوشتن. در دوره دانش آموزی‌تان به یاد دارید که چه کتابی پیشترین تأثیر را در شما گذاشت؟ بله کتاب گوزبشت نتردام و کنت مونت کریستو بیشترین تأثیر را در من گذاشت. نوشته‌های الکساندر دوما که نویسنده‌ای فرانسوی بود از یاد می‌خواندم البته باید اشاره کنم که در آن زمان نوع کتاب بسیار کم بود و این کتاب را فقط در زبان‌های فرانسوی می‌خواندند تا حوصله‌شان سر نرود. **علت علاقه و تأثیرپذیری شما از این کتاب‌ها چه بود؟**

آقای آریانبور، چند سال من در ادب؟

(می‌شنیداروی روزگار می‌موند شد.

اولین جمرسه‌ای که در آن درس خوانندید را به یاد دارید؟

اگر ازش یاد کنم، دبستان پهلوی بود البته ما خیلی خاطرات پدرمان به شهرهای مختلفی مثل زومین،امسها،نمشهد...می‌رفتیم و در آنجاها ساکن می‌شدیم. تا اوایل دبیرستان در مشهد درس خواندم و بعد از جنگ جهانی دوم به تهران آمدم و من دوره دبیرستانم را در تهران تمام کردم و بعد از دبلم به دانشکده ادبیات رفتم.

دوران دبستان به چه درسی علاقه‌مند بودید؟ انشا پدرم می‌آید همیشه نمره انشا و دیکته‌ام خوب بود.ولی تا داناتن خواهرم در ریاضیات ضعیف بودم. برای گرفتن دیلم در آن زمان می‌بایست حداقل نمره ۸ می‌آوردیم. ۲ نمره هم آموزش و پرورش به ما تحفیف می‌داد. وقتی امتحانات خردادماه را دادم من نمره ۹۵ آوردم و تجدید ندم. شاید بپایز نگذید من از درس ریاضیات و هندسه و مثلثات نمره ۱۰ گرفتم بودم.

در درس‌های دیگر چطور؟

نمره ۱۹ و ۲۰. **یکی از موضوعات انشای آن زمان را به یاد دارید؟** بله، علم بهتر است یا ثروت، من می‌نوشتیم بر هر کسی لازم و میرهن است که علم چیز خوبی است، پول از دست می‌رود و...

اگر الان همین موضوع را برای انشا به شما بدهند چه می‌نویسید؟

با کمال تأسف! اگر پول نباشد، تحصیلی در

کار نیست.

چقدر کتاب می‌خوانید؟

تمام زندگی‌ام مملو از کتاب بود.

کتاب‌هایتان را چگونه تهیه می‌کردید؟ پدرم است وقتی کلاس دوم (۸کی) مکث می‌کندم و می‌گویند یا هم دبستان بودم و خانه ما در امسهان رویه‌روی چهل ستون، کوچه

دانش آموز سال‌های دور

گفت وگو با دکتر امیرشرف آریانبور

دور از چشم پدر

چون در این زمان‌ها شخصیت‌های معلوم و ضعیف نگاه داشته شده بیروز می‌شدند خود من هم همیشه طرفدار افراد ضعیف بودم.

به هنر علاقه‌مند بودید؟

بله، من به شعر و موسیقی علاقه داشتم.

یعنی شعر می‌گفتید؟

در آن زمان بله.

چطور شد که ادامه ندادید؟

من همیشه شعرهایم را در مدرسه می‌خواندم و معمولاً در پایان هر انشایم شعر می‌خواندم و به همین دلیل نمره خوبی می‌گرفتم. ولی بعد شعرهایم را نزد پسر خاله‌ام سهراب سپهری می‌بردم و ایشان شعرهای نو من را نمی‌پسندیدند و می‌گفتند که باید بیشتر کار کنی. اما متأسفانه روی شعر وقت جدی نگذاشتم و رهاش کردم.

موسیقی چطور؟

قبلاً صدای خوبی داشتم و آواز می‌خواندم.

البته که هنرستان موسیقی رفتن و رییس هنرستان صدای من را گوش کرد و من را به رادیو فرستاد.

چه نوع آوازی کار می‌کردید؟

کلاسیک. از ۱۵-۱۶ سالگی به هنرستان موسیقی رفتم و ۵۰سال موسیقی کلاسیک کار کردم و در هنرستان معلمن خارجی و داخلی خوبی داشتم. من در آواز موفق بودم ولی به خاطر کمرویی در کار آواز موفق نشدم.

وقتی روی صحنه می‌رفتم، می‌رفتم فیوز برق هنرستان را می‌کشیدم و بعد نفس زنان آواز می‌خواندم. یک روز کلامم را قاضی کردم و خودم گفتم، تو چطور می‌خواهی خوانده شوی، در حالی که کمرو هستی؟ تو که نمی‌توانی در صحنه هنرستان آواز بخوانی پس در تالار چطور می‌خواهی آواز بخوانی؟ آنجا که نورافکن است و نمی‌توان فیوز را کشی! همین امر سبب شد تا اندک‌اندک از آواز کناره‌گیری کنم ولی با کسی ازدواج کردم که رشته‌اش آواز بود و صدای خوبی داشت. وقتی در هنرستان درس می‌دادم با شاگردم که دختری ۱۷ساله بود ازدواج کردم.

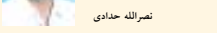
فرادی آن روزی که عقد کردیم به خاطر اینکه همسرم در آواز موفق می‌شود با تویوس به وین رفتم. چون پول نداشتم به مدت یک ماه آنجا ماندم تا همسرم را در آنجا گذاشتم و خودم با تویوس رفتمش و یک سال بعد پولم را صبح کردم و به وین رفتم و متأسفانه استاد آواز همسرم ضعیف بود پولم را صفر گرفتن معلم کردم و دوباره به ایران برگشتم و خلاصه با همین فداکاری‌ها بالاخره همسرم در رشته آواز موفق شد و الان دخترم هم به این رشته علاقه دارد. **کتاب‌های درسی شما جذاب‌تر بود یا غیردرسی؟**

غیر درسی. البته کتاب‌های درسی را برخلاف خواهر و برادرم که فقط یک بار جزوه کتاب را می‌خواندند، شاید ۱۰بار می‌خواندم و به همین علت هیچ وقت عقب نبودم. من در مسائل فنی بسیار ضعیف بودم، با اینکه مدتی در آلمان بودم، البته رنگرزی را یاد گرفتم.

خاطره‌های از دوران آموزش‌تان دارید؟

بله، من برخلاف برادر بزرگترم خیلی ساکت و مغلوب بودم. پدرم، پدرم می‌آید از مشق خط نمر ۶ گرفتیم و معلم با جوبت گفت: مستقیم که خیلی ظریف بود، زده‌طوری که تا یک ماه جایش باقی‌مانده بود. در یاقی موارد چون خیلی ساکت بودم، آزاری به کسی نمی‌رساندم و کسی هم کاری به کار من نداشت.

بوی مهر (۳)

نصرالله حدادی

به سر جای خود باز گشتم و معلم همچنان که با مهر و عطفوت به من نگاه می‌کرد، رو به دانش آموزان دیگر کرد و گفت: سختگی از تنم در رفت، چه می‌شد اگر شما هم مثل او می‌توانستید علاقه‌مند گرد از هفته آینده، همه باید حداقل دو صفحه انشا بنویسند، وگرنه نمره امتحانی را کم خواهد کرد. هفته بعد، در همان رنگ انشا با یک بسته کتاب به کلاس آمد و در حالی که بسیار شاداب و خندان بود، کتاب‌ها را از ای کافه روزنامه باز کرد و مرا به اسم خواند. به طرف او رفتم، کتاب را به من داد و گفت: این حداقل یاداشتی است که می‌توانم به تو بدهم، ووسع من بیشتر از این نیست، این را بپذیر و بخوان و از آن بیاموز.

در آن سال‌ها، پدران و مادرانی که می‌خواستند بچه‌های خود را تشویق کنند برای آنها جایزه می‌خریدند و مدیر و ناظم مدرسه به نام خود به آن دانش آموز جایزه می‌دادند و اسباب حسود و مقدرات دیگر دانش آموزان لاین را با این کار نابخرده خود، فراهم می‌ساختند، چراکه چه بسیار دانش آموز وجود داشت که درفش خوب بود و خاتواده‌اش آن امکان‌ها یا فرهنگ آن را نداشت که او را تشویق کند و ما هم که دانش آموز بودیم، نمی‌دانستیم موضوع از چه قرار است و جایزه را چه کسی داده است؟

و کتاب اهدایی معلم ادبیات، داستان‌های خوب برای بچه‌های خوب و کند و کاوی در مسائل آموزشی ایران از مهدی آذریزدی، که خدایش حفظ کند. و مسد بزرگی بود، روز کتاب را با علاقه خواندم، از او ای لذت بردم و از دومی در بعضی از جاها سر در نیاوردم. آقای پنجو بختیار یعنی چه؟ از معلم ادبیات پرسیدم، گفت: بزرگ می‌شوی و سر در می‌آوری.

دست روزگار مرا از کلاس روزانه به شبانه در دیگر آن معلم را ندیدم و زندگی بی‌رحم آن کرد که بیارن فراموش کردند عشق و من از کتاب دور افتادم. چند سالی عهده‌دار مخارج خانه بودم و بعدها که با بازگشت پدر مرحومم به کار، زندگی سر و سامانی گرفت، با حقوق دریاغی که گاه، کتاب می‌خریدم، پدرم مرتب روزنامه می‌خرید و من با علاقه حتی آگهی‌های راجع‌ا هر هم می‌خواندم علاقه به مقالات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی و ورزشی در من زیاد بود. بعدها کتاب‌های مرحوم شریعتی و بازرگان و مطهری و طالقانی و از این دست را خواندم و به این مباحث علاقه‌مند شدم و سرانجام دست روزگار کانفرنس‌ها و ام گرفت و به «فرخنده فانی» بود.

در نخستین سال‌های برگزاری نمایشگاه کتاب، در میان خیل جمعیت برای لحظه‌ای، چهره‌ای آشنا دیدم. هر چه فکر کردم، به یاد نیامد که این چهره آشنا را کجا دیده‌ام. به آهستگی و تأنی به کتاب‌ها نگاه می‌افکند. آهسته آهسته به من نزدیک شد. هر چه فکر کردم، به یاد نیامد که او را کجا دیده‌ام. من در حالی که سر به زیر داشتم و به کتاب‌ها نگاه می‌کرد، به آرامی گفتم: باید مرا بشناسید، نمی‌دانم چطور چهره شما برابم آشناست، ولی پدرم نمی‌آید شما را کجا دیده‌ام. نگاه عقیقی به من انداخت و گفت: حتماً دانش آموز دبستان بودید. تقریبه زمان به بیست سال قبل از آن زمان رفت و دریاغتم که همان معلم ادبیات‌مان است. با شوق گفتم: بله استاد! شاگرد شما بودم. گفت: در کدام مدرسه؟ نام مدرسه را بردم و خاطره‌ها انشا نوشتن را بازگو کردم. با شوق بی‌ حد گفتم: ها، یادم آمد، در تمام این سال‌ها مثل تو کم آموزش داشتم، حالا چه می‌کنی؟ گفتم: ناشر و کانفرنس‌روشم. با شوق گفت: برگزیده‌ای، باید باشد! محرمت قلمه را نگاه داری. کانفرنس‌روشی کار مقدسی است و خداوند سبحان باید خیلی به آدم لطف کند تا قلم به دستش بدهد. سختگی را از تنم به در کردی، ماد دیگر پیر شده‌ایم و به درس دبزی خریدن برای اهل خانه می‌خوریم، شما جوانید و آینده مملکت را می‌سازید، کار خوبی است، ادامه بده.

به او تا کنید کردم، اگر امروز با عشق و علاقه به «کار کتاب» مشغولم، نمره آن تشویق و ترغیب است و اگر او در آن روز به من جسارت نمی‌بخشید، به یقین امروز کانفرنس‌روش نبودم. گفت: هر کسی را بهتر بخاری، ساختند، مهر آن را در دانش انداخته، تو لاین بودی و من هم تشخیص دادم، نوانایی داری و تشویقت کردم و حالا خوشحالم که مشاهده می‌کنم، درخت آن روز که نهال کوچکی بود، امروز میوه داده، با شوق از او خدا حافظی کردم و به امید آن که باز هم او را ببینم، یاد و خاطره آن روز را برای همیشه به ذهن سپردم. (تا هفته دیگر)

شماره ۸۰، شماره ۲۳ شهریور ۱۳۸۱

تاسیستان و کتاب
ناچید برونلی

ستاره آسمانی و ریات سخن گو

محمدرضا یوسفی، تهران، نشر قو، ۱۳۷۹، ۲۰ صفحه
ریات سخن گو ساخته دست پرفسور است و می‌خواهد راز تنهایی پروفیسور را کشف کند. او نزد آدم برقی، پری دریایی و ستاره آسمانی می‌رود و سرانجام به راز تنهایی او پی می‌برد.

حظ‌نوی و پروانه

کینا گرگانی، تصویرگر: **لیلی درفشانی**، تهران، نشر **سالی**، ۱۳۷۹، ۱۲ صفحه
دختر کوچولو سر درد دارد، دختر ک از مادر بزرگ می‌پرسد که درد چه شکلی است و مادر بزرگ می‌گوید که درد هر کسی یک شکلی دارد. دختر شکل درد را نقاشی می‌کند، شکل درد ترسناک است، می‌خواهد شکل راپاک کند، اما پاک نمی‌شود. یکپی از چشم‌ها را به شکل سیب درمی‌آورد و روی چشم دیگر حلزونی می‌کشد، حلزون می‌خندد، پروانه‌ای روی دهان دردمی نشیند و به خنده حلزون می‌خندد، خط‌های صورت به گل و درخت تبدیل می‌شود و دختر ک در راین آنها گم می‌کند.

غول و نقاش

تیمای بویج، دو طرح برای کودکان، **براستار**، سیروس **صنعه**، **طاهیا، نقاشی**، **بهام تیریز**، تهران، **مادریز**، ۱۳۷۹، ۲۲ صفحه

غول، کودکان را فریب می‌دهد و پس از یکبارگی کشیدن از آنها کودکان را در حالی که اعضای بدن و مغزشان از کار افتاده، رها می‌کند. نقاش، نقاشی که عشق نقاشی از شیر است، پندرج مانندشیر جله‌جلب می‌شود و در آخر با مرگ شیر، او هم می‌میرد.

یک تکه بلور

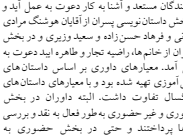
میرجان کوروشی از آواز، **نقانی**، **علی مفاهری**، تهران، **شایبوز**، ۱۳۷۹، ۲۰ صفحه.
بچه دیو از مادر خود نشان رستم و اکران دیو را می‌شود و به قصد جنگ با رستم و آدم‌های توی زمین می‌آید. به جز دختر کنی، همه از او می‌ترسند. دختر ک به می‌گوید که در اینجا آدم‌ها یا آدم‌ها می‌جنگند. دیو با دختر ک دوست می‌شود تا اینکه...

عباس رضضانی از جمله کارشناسان با سابقهٔ آموزش و پرورش است که در گفت‌وگو با خبرنگار ما از ویژگی‌ها و نقاط قوت و ضعف سیستم جتنواره ادبی شهر کرد می‌گوید.

عباس رضضانی کارشناس کتاب و امور کتابخوانی و داور سیستمین دوره مسابقات ادبی دانش آموزان برگزیده کشور در گفت‌وگو با خبرنگار ما در خصوص اهداف آموزش و پرورش از برگزاری مسابقات ادبی می‌گوید. همان طوری که می‌دانیم سابقهٔ داستان‌نویسی از سال ۱۳۶۱ شروع شده و اسامیل هم سیستمین دوره اش برگزار شد و هدف آموزش و پرورش از برگزاری این مسابقات، شناسایی استعدادهای ادبی دانش آموزان و تلاش برای رشد این استعدادها است تا بتوان دانش آموزان را در عرصه‌های نویسندگی ترغیب و تشویق کرد، روی به زمان‌های برگزاری مسابقات در مراحل مختلف آموزشگاه و منطقه و استان و کشور اشاره کرده و می‌گوید: اسامیل یادواره مسابقات تحت عنوان سیره و رفتار علوی بود و در ۴ مرحله آموزشگاه تا کشور برگزار شد و مرحله آموزشگاه این مسابقات در سه ماعه اول سال تحصیلی و مرحله منطقه در سه ماه دوم و مرحله استان و کشور به ترتیب سه ماه سوم و در تابستان هر سال برگزار می‌شود.

رضضانی با تأکید بر نحوه ارائه موضوعات داستانی می‌گوید: جز در مواردی در برخی از سال‌ها که به دلیل مقارن بودن با موقعیت‌های خاص، ما هیچ محدودیتی برای انتخاب و ارائه موضوعات به دانش آموزان نداشتیم.

رضضانی در خصوص نحوه داوری آثار دانش‌آموزی می‌گوید: همان‌طوری که قبلاً هم اعلام شد از مجموع آثار دانش‌آموزی، ۱۶ اثر برگزیده از سراسر کشور به ستاد مرکزی مسابقات رسید که ۵۴ داستان از دانش‌آموزان پسر و ۵۴ داستان از دختران دانش‌آموز بود و داوری به صورت غیر حضوری انجام شد و تمام تلاش ما بر این بود که از اسامیل برچسته و

● **اسامیل در داستان‌های دانش‌آموزان ویژگی و اینکه بچه‌ها در نوشتن داستان به واقعیت‌های جامعه توجه کرده بودند**

دانش‌آموزان جهت ارائه بهتر کارها، به آنها آموزش لازم را دادند.

وی سپس به مضامین داستانی دانش‌آموزان اشاره کرد و گفت: اسامیل در داستان‌های دانش‌آموزان چند ویژگی دیده شده بود. ویژگی اینکه بچه‌ها در نوشتن داستان به واقعیت‌های جامعه توجه کرده بودند و حتی اسامیل و داروان که این موضوع را یادآور شدند و دیگر اینکه اکثر مضامین داستان‌ها، صیغه‌ای اجتماعی و واقعی

گفت‌وگو

گفت‌وگو با میلاد ظریف دانش‌آموز داستان نویس و برنده جایزه نخست داستان‌نویسی

داستان اتوبوسی که راننده آن خواب می‌کوبید

بخوبی بخورد می‌کنند و حتی امکاناتی را در این زمینه‌ها فراهم می‌آورند. ما هم از این امکانات استفاده می‌کنیم. حتی ۳۰ جلسهٔ تخصصی در مورد داستان و شعر منتشر می‌شود و علاقه‌مندان به شعر و داستان از آن بهره می‌برند.
● **در کتابخانه مدرسه تا چه اندازه‌ای برای خواندن و امانت گرفتن کتاب‌های داستانی استفاده می‌کنید؟**

سابقهٔ خیلی کم.

چرا؟

چون کتاب‌های داستانی بسیار لذت‌ی در قسه‌های کتابخانه وجود دارد و آنهايي هم که در کتابخانه هست جالب نیست و بیشتر کتاب‌های کمک‌درسی و آموزشی

در کتابخانه موجود است.

● **کتاب‌های داستانی را چگونه می‌توانید؟**

● **در کتابخانه‌ها معمولاً در نوشتن داستان‌ها بیت از آثار چه نویسندگانی الهام می‌گیرید؟**

مضامین هادیت، دولت‌آبادی و گلشنری.

● **چطور شد که داستان‌ها سفره‌ها نوشتید؟**

وقتی با اتوبوس از شامین‌شهر به شیراز سفر کردم، در طول سفر در اتوبوس مسألهٔ جالبی برایم اتفاق افتاد و حتی طرح داستانم را در طول سفر نوشتم.

● **در نوشته‌هایمان از ایجاز استفاده می‌کنید؟**

(خوب) داستان سفر، اولین داستانی بود که در آن از ایجاز استفاده کردم و خواندن کتاب‌های پاتولو کوئیلو واقعاً در این زمینه به من کمک کرد.

● **علاوه بر داستان وroman چه ژانرنامه هم می‌نویسید؟**

بله، روزنامهٔ هنرشنه‌ی **مجامع** هم می‌نویسم و مجله‌های اطلاعات هنفکی و سیروش جوان را می‌خوانم.

گفت‌وگو
۴ ج

عباس رضضانی کارشناس کتاب و امور کتابخوانی دفتر برنامه‌ریزی امور فرهنگی و مشاوره وزارت آموزش و پرورش؛

پای رمان‌ها به مدارس باز می‌شود

نوینستگان مستعد و آشنا به کار دعوت به عمل آید و در بخش داستان‌نویسی پسران از آقایان هوشنگ مرادی کرمانی و فرهاد حسن‌زاده و سعید وزیري و در بخش دختران از خانم‌ها، راضیه‌نجار و طاهره آیدعوت به

عمل آمد. معیارهای داوری بر اساس داستان‌های دانش‌آموزی تهیه شده بود و با معیارهای داستان‌های بزرگسال تفاوت داشت. البته داوران در بخش خصوصی و غیر خصوصی به‌طور فعال به نقد و بررسی کارها پرداختند و حتی در بخش حضوری به

نویسنده‌ها به دانش‌آموزان و سوزلوان و مریدان؛ و سؤا‌ل‌خبرنگار ما که شما به عنوان کارشناس چه توصیه‌هایی به دانش‌آموزان و سوزلوان و مریدان؛ می‌کنید.

● **دانش‌آموزان نیاز دارند تا در جلسات داستان‌خوانی و نقد و بررسی شرکت و این زمینه باید فراهم شود تا بتوانند فعالیت‌کنند. ضمن آن‌که با آموزش می‌تواند بهتر نویسد.**

● **وی درباره نحوه و چگونگی حمایت آموزش و پرورش از دانش‌آموزان برای مطالعه کتاب‌های داستانی و نیز کتاب‌های تئوری داستان‌نویسی را از دیگر ضروریات بهبود کار دانش‌آموزان دانست.**

رضضانی همچنین از کم توجهی دانش‌آموزان به فرهنگ و آداب و رسوم منطقه‌اشان ابراز گلّه‌مندی کرد و گفت: رویکردهٔ مسئول بومی و سنتی تقریباً در کمتر داستانی به چشم می‌آید، بنا بر این دانش‌آموزان نویسنده باید مسائل خاص محیط خودشان را بیشتر شناسند و در داستان‌ها در مورد آنها بنویسند.

وی درباره نحوه و چگونگی حمایت آموزش و پرورش از دانش‌آموزان برگزیده گفت: در سال‌های گذشته اعتباراتی برای فعال‌سازی کانون‌های شعر و داستان به استان‌ها داده شد و استان‌ها هم در این زمینه برنامه‌ریزی کردند، ولی این وضعیت در همه استان‌ها یکسان نیست. چراکه برخی از استان‌ها یا این مسأله فعالیت‌ها ندارند و برخی از استان‌ها به دلیل نبود امکانات، آن طرکه که باید باشد به این مسأله توجه نمی‌کنند و آنچه که از منابع وزارت آموزش و پرورش صورت می‌گیرد در واقع محدود بخشش‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها است. به جهت اینکه این کانون‌ها در سطوح مناطق فعال نبودند و دانش‌آموزان بتوانند از آن استفاده کنند.

رضضانی در پاسخ به سؤا‌ل خبرنگار ما که آیا با می‌گوید: برگزاری ۲۰ دوره در این مسابقات نشان می‌دهد که هر ساله بخشی از هدف‌های ما تحقق پیدا کرده است. مسلماً حضور دانش‌آموزان در جشنواره سبب می‌شود که با محدودیگی و با آثارشان بیشتر آشنا شوند و در نتیجه به نقاط ضعف و قوت کارهایشان پی ببرند. وی در ادامه گفت: وزارت آموزش و پرورش داستان‌های دانش‌آموزان را در نزدیک به ۱۲ کتاب چاپ و منتشر کرده و در اختیار کتابخانه‌های مدارس سراسر کشور قرار داده است.

وی در ادامهٔ سخنانش در مورد تجهیز کتابخانه‌های مدارس به کتاب‌های رمان و داستان، می‌گوید: ما از نظر کتاب‌های داستانی و شعر در کتابخانه‌های مدارس مشکلی نداشتیم و تقریباً بیشتر کتاب‌هایی که به مدارس عرضه می‌شوند در همین بخش هستند و در بخش رمان دچار مشکل شدیم. به دلیل محدودیگی که بسیاری از رمان‌ها داشتند و فضایی که متناسب با سن و سالیان دانش‌آموزان نبود، بنا بر این امکان که بتوانیم رمان‌های خوب را وارد مدارس کنیم کمتر بوده، یعنی با چنین رمان‌هایی کم بود و یا اینکه یکسری محدودیت‌هایی در کار بود. یاולי با برگزاری نمایشگاه‌های کتاب و طرح تجهیزی که

در وزارت آموزش و پرورش اجرا می‌شود، طی سال‌های اخیر این کار صورت گرفته و در واقع باب ورود رمان‌های خوب و متناسب دانش‌آموزی به کتابخانه‌های مدارس فراهم شده است. آن‌که هم این کار انجام می‌شود و حتی ناشرانی که کتاب‌های رمان را منتشر می‌کنند نمونه کتاب‌هایشان را ارسال کرده‌اند و در حوال نقد و بررسی است و ناشران به در آیان‌ماه شاهد حضور این کتاب‌ها در کتابخانه‌های مدارس و نمایشگاه‌های کتاب دانش‌آموزی خواهیم بود.

پنجمین نمایشگاه آثار تصویرگران کتاب کودک در سطح داخلی و یا بینرانی در ساختار اسرایی و جهانی و با نگاه نقادانه به ارزیابی زیبایی‌شناسی‌ترین مسائل مشکلات و واقعیت‌های تصویرسازی در ایران، در آبان‌ماه سال جاری در فرهنگسرای نیوران برگزار خواهد شد. این دوره از نمایشگاه به دلیل واقعیت وضعیت آثار تصویری در ایران و کاهش میزان آثار مطلوب منتشره برای کودکان و نوجوانان به صورت داخلی برگزار می‌شود و هماکاری و حمایت معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان برگزار کننده از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به انجمن تصویرگران کتاب کودک منتقل می‌شود. این نمایشگاه با هدف فراهم آمدن شرایط لازم برای رشد و ارتقای کیفی آثار تصویری کتاب‌های

همایش یکروزه نیازهای مطالعاتی کودکان و نوجوانان برپای می شود

همایش یکروزه نیازهای مطالعاتی کودکان و نوجوانان، ۵ دی ماه ۱۳۸۱ همزمان با دهمین دوره جشنواره کتاب کودک و نوجوان برگزار می‌شود. این همایش به موضوعاتی چون نسبت بین زمان مطالعه آزاد کودکان و نوجوانان و استفاده آنها از وسایل ارتباط جمعی، کودک و مطالعه از منظر جامعه‌شناسی و تأثیر آموزش رسمی بر روند مطالعه کودکان اختصاصی دارد. به گزارش روابط عمومی کانو، پرورش فکری کودکان و نوجوانان صاحب نظران و نویسندگان این عرصه می‌تواند مقالات خود را تا اول آذرماه به دبیرخانه این همایش بفرستند.

بزرگداشت سه تصویرگر

دومین نمایشگاه ادواری تصویرگران کتاب کودک، با بزرگداشت محمدعلی بنی‌اسدی، علی اکبر نیکان‌پور و ابوالفضل همتی، آهمنی ساعت ۱۷ امروز در خانه هنرمندان آغاز به کار خواهد کرد. در این نمایشگاه ۲۵ اثر تصویرسازی از این سه تصویرگر، به نمایش گذاشته خواهد شد. حسین نظری مدیر اجرایی این نمایشگاه گفت: با بررسی فعالیت تصویرگران کتاب کودک به این نتیجه رسیدیم که از تصویرگرانی که طی چند سال به طور ملموس و مستمر در این عرصه فعالیت داشته‌اند، تجلیل به عمل بایزیم تا شاید ببار گزالی این نمایشگاهها تالیف مشکلات این گروه از هنرمندان از میان برداریم. نظری در ادامه افزود: در پیجوه فراموشی یکی از مهمترین ارکان حوزه فرهنگ که تولید رزننده برای کودکان و نوجوانان است، برگزاری این حرکت یادآور تلاش‌های بزرگان است که با همه سختی‌ها کار می‌کنند. گفتنی است این نمایشگاه تا ۲۸ شهریورماه دایر خواهد بود.

بر و بچه ها

داستان‌های مدرسه

نثری محبوب بیرونی داستان‌های مدرسه را منتشر می‌کند. این کتاب برچشمه گفت داستان برای گروه سنی پنج اس‌ت که همگی در مدرسه اتفاق می‌افتد و فضایی شاد، پرحادثه و جذاب دارد.

افسانه‌های امروز

آنا سامانی در حال نگارش مجموعه شعری برای نوجوانان و کتبی دربارهٔ مجموعه شعرهای فرخ فرخزاد است. وی همچنین به همراه پژاک کله‌پورنومه «کتیبه بدجنسی‌های گرگ کوچولو» اثرارد انتشارات کانو، پرورش فکری کودکان و نوجوانان زیر چاپ دارد.

خبر

پنجمین نمایشگاه آثار تصویرگران کتاب کودک برگزار خواهد شد

کودکان و نوجوانان، ارزیابی مشکلات و محلودیت‌ها و معضلات تصویری کتاب‌های کودکان، معرفی و شنوی هنرمندان جوان و غیر حرفه‌ای و فراهم آوردن امکان توسعه تولیدات تصویری برای کودکان و نوجوانان، در سه بخش تصویر داخلی کتاب‌های کودکان، تصویر روی جلد و برداشت تصویری از موضوع پیشنهادی نمایشگاه با عنوان تصویری قصه‌ای که دوست می‌دانم برپا خواهد شد. همچنین سه بخش جسی شامل آشنایی با آثار یک تصویرگر برجسته جهان نمایش کتاب‌های منتشر شده یکی از ناشران برجسته جهان، برگزاری چند نشست تخصصی با موضوع تصویری کتاب‌های کودک و بحران‌های امروز آن خواهد بود. تصویرگرانی که آثارشان از آبان ۱۳۷۸ تا پایان ۲۵

دیپلم افتخار IBBY برای سه کتاب از ایران

همزمان با برگزاری بیست و هشتمین دوره کنگره جهانی دفتر بین المللی کتاب برای نسل جوان (IBBY) که سی‌امین ۲۰۰۲ شهریور (۱۳۸۱) در شهر بزل سوئیس برگزار می‌شود، سه اثر از ایران لوح تقدیر و دیپلم افتخار دریافت خواهند کرد.

تتیل قهرمان، نوشته بهروز غریب‌پور، با آخرین کواله ترجمه حسین ابراهیمی الوند و دنیای رنگین کمان، با تصویرگری بهرام خانفد اسمال از سوی شورای کتاب کودک ایران به برگزیدگان اصلی جایزه جهانی تقدیر شده‌اند.

نوش آفرین نصاری دبیر اجرایی شورای کتاب کودک ایران و عضو هیات دوران نر به منظور ایراد سخنرانی عازم سوئیس است.

این هیات با حمایت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در سوئیس حاضر می‌شوند. اسمال همچنین پنج‌همین سالگره IBY جشن گرفته می‌شود و برگزیدگان اصلی جایزه جهانی تقدیر سن در دومین تصویرگری و تألیف از کشور انگلستان جوایز خود را دریافت خواهند کرد.

فهرست آثار برگزیده IBBY هر دو سال یکبار منتشر می‌شود و حاوی صدها عنوان کتاب‌های انتخاب شده است که از جانب کشورهای عضو این سازمان برای کسب دیپلم افتخار معرفی می‌شوند.

نشست بررسی کتاب‌های آموزشی

بیست و یکم مه‌ماه نشست بررسی پاندها و نیادهای انتشار کتاب‌های آموزشی برای کودکان و نوجوانان با حضور حسن ظاهری در کتاب ماه کودک و نوجوان برگزار خواهد شد.

کتاب‌کتاب‌کتاب

دستوری که به آنها دادند این بود که لاله‌ها و شمعدان‌ها را روشن کنند و منتظر دستور بعدی باشند. ساعت ۱۲ شب بود که…

این کتاب برای آشنایی با بخشی از تاریخ کشور که حکومت پهلوی در این سرزمین فرماترایی می‌کرد برای گروه سنی د نوشته شده است. کسانی که می‌خواهند این قسمت از تاریخ آشنا شوند، این کتاب جلوه‌ای از آن ایام را نمایان می‌سازد.

مری پاپینز

«مری پاپینزمری کرده‌هه، ال تراوسه مترجم، مهرداد مهنویان، انتشارات قدیانی، چاپ اول، ۱۳۸۱، ۱۶۰ صفحه، ۹۵۰ تومان»
این کتاب داستان پرنسزاری است به نام مری پاپینز که برای نگهداری از بچه‌های خاتم و آقای بانکس به خانه آنها می‌آید و از لحظه ورودش همه را دچار حیرت می‌کند چراکه به جای راه رفتن روی زمین یا پاده به این سو و آن سو می‌رود و پراسختی خواسته‌هایش را به دیگران می‌فولاند و در هر لحظه ماجرای غیر قابل تصور می‌آفریند.

جلد دوم این کتاب در ۱۸۰ صفحه تحت عنوان مری پاپینز به چاپ رسیده که خلاصه دو کتاب door Maryoppies comes back و Maryoppies open the است. در ابتدای جلد دوم ناشر توضیح می‌دهد که جلد‌های بعدی، قصه مری پاپینز مانند بعضی از کتاب‌های مشهور، جاذبه و شیرینی جلد اول را ندارد. به همین دلیل به جای چاپ جلد‌های دوم و سوم، قصه‌های کوتیر از دو جلد انتخاب شده است.

دیدگاه
نگار بهرام
نشستی برای برگزاری نشست‌ها
<p>هر از گاهی جلساتی دربارهٔ دیدگاه‌های کودکان و نوجوانان تصویریگری این‌کتاب،معضلات‌نشر و در مجموع وضعیت ادبیات کودک و نوجوان در ایران، در آبان‌ماه سال جاری در فرهنگسرای نیوران برگزار خواهد شد. این دوره از نمایشگاه به دلیل واقعیت وضعیت آثار تصویری در ایران و کاهش میزان آثار مطلوب منتشره برای کودکان و نوجوانان به صورت داخلی برگزار می‌شود و هماکاری و حمایت معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان برگزار کننده از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به انجمن تصویرگران کتاب کودک منتقل می‌شود. این نمایشگاه با هدف فراهم آمدن شرایط لازم برای رشد و ارتقای کیفی آثار تصویری کتاب‌های</p>
همایش یکروزه نیازهای مطالعاتی کودکان و نوجوانان برپای می شود
<p>همایش یکروزه نیازهای مطالعاتی کودکان و نوجوانان، ۵ دی ماه ۱۳۸۱ همزمان با دهمین دوره جشنواره کتاب کودک و نوجوان برگزار می‌شود. این همایش به موضوعاتی چون نسبت بین زمان مطالعه آزاد کودکان و نوجوانان و استفاده آنها از وسایل ارتباط جمعی، کودک و مطالعه از منظر جامعه‌شناسی و تأثیر آموزش رسمی بر روند مطالعه کودکان اختصاصی دارد. به گزارش روابط عمومی کانو، پرورش فکری کودکان و نوجوانان صاحب نظران و نویسندگان این عرصه می‌تواند مقالات خود را تا اول آذرماه به دبیرخانه این همایش بفرستند.</p>
بزرگداشت سه تصویرگر
<p>دومین نمایشگاه ادواری تصویرگران کتاب کودک، با بزرگداشت محمدعلی بنی‌اسدی، علی اکبر نیکان‌پور و ابوالفضل همتی، آهمنی ساعت ۱۷ امروز در خانه هنرمندان آغاز به کار خواهد کرد. در این نمایشگاه ۲۵ اثر تصویرسازی از این سه تصویرگر، به نمایش گذاشته خواهد شد. حسین نظری مدیر اجرایی این نمایشگاه گفت: با بررسی فعالیت تصویرگران کتاب کودک به این نتیجه رسیدیم که از تصویرگرانی که طی چند سال به طور ملموس و مستمر در این عرصه فعالیت داشته‌اند، تجلیل به عمل بایزیم تا شاید ببار گزالی این نمایشگاهها تالیف مشکلات این گروه از هنرمندان از میان برداریم. نظری در ادامه افزود: در پیجوه فراموشی یکی از مهمترین ارکان حوزه فرهنگ که تولید رزننده برای کودکان و نوجوانان است، برگزاری این حرکت یادآور تلاش‌های بزرگان است که با همه سختی‌ها کار می‌کنند. گفتنی است این نمایشگاه تا ۲۸ شهریورماه دایر خواهد بود.</p>
بر و بچه ها
داستان‌های مدرسه
<p>نثری محبوب بیرونی داستان‌های مدرسه را منتشر می‌کند. این کتاب برچشمه گفت داستان برای گروه سنی پنج اس‌ت که همگی در مدرسه اتفاق می‌افتد و فضایی شاد، پرحادثه و جذاب دارد.</p>
افسانه‌های امروز
<p>آنا سامانی در حال نگارش مجموعه شعری برای نوجوانان و کتبی دربارهٔ مجموعه شعرهای فرخ فرخزاد است. وی همچنین به همراه پژاک کله‌پورنومه «کتیبه بدجنسی‌های گرگ کوچولو» اثرارد انتشارات کانو، پرورش فکری کودکان و نوجوانان زیر چاپ دارد.</p>

دیدگاه

نگار بهرام

نشستی برای

برگزاری نشست‌ها

هر از گاهی جلساتی دربارهٔ دیدگاه‌های کودکان و نوجوانان تصویریگری این‌کتاب،معضلات‌نشر و در مجموع وضعیت ادبیات کودک و نوجوان در ایران، در آبان‌ماه سال جاری در فرهنگسرای نیوران برگزار خواهد شد. این دوره از نمایشگاه به دلیل واقعیت وضعیت آثار تصویری در ایران و کاهش میزان آثار مطلوب منتشره برای کودکان و نوجوانان به صورت داخلی برگزار می‌شود و هماکاری و حمایت معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان برگزار کننده از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به انجمن تصویرگران کتاب کودک منتقل می‌شود. این نمایشگاه با هدف فراهم آمدن شرایط لازم برای رشد و ارتقای کیفی آثار تصویری کتاب‌های

حسین فتاحی نویسنده کودک و نوجوان این کتاب‌ها را با برآستاری کرده که با نثری ساده و روان برای گروه سنی ج و بالاتر مناسب است.

شازده کوچولو

شازده کوچولو و سیاره‌اش، حسین فتاحی، قدیانی، چاپ اول، ۱۳۸۱، ۱۶۰ صفحه، ۲۵۰ تومان

حسین فتاحی شازده کوچولو و سیاره‌اش را با الهام از شازده کوچولو، آنتوان دوست، آگزیوری نوشته است که با تصویرگری رنگی برای گروه سنی ب مناسب است. انتشارات قدیانی متن کامل شازده کوچولو را با ترجمه مصطفی رحماندوست به نازکی چاپ کرده است.

ماهی رنگین کمان

ویک اتفاق دیگر

مارکون لفسر، سهٔ بدهی جشنی، چاپ اول، ۱۳۸۰، ۵۵۰ تومان.

داستان‌هایی که حیوانات در آنها نقش اصلی را بازی می‌کنند، همواره برای بچه‌ها جذاب و جذاب است. کودکان با جانوران ارتباط عاطفی خوبی برقرار می‌کنند و همیشه می‌توان از طریق این نوع داستان‌ها، مطالب اخلاقی را به آنان آموخت. ماجرای این داستان در یک دریای عمیق و آب اتفاق می‌افتد. همه چیز مربوط به یک ماهی رنگین کمان است. این کتاب برای گروه سنی ب و ج نوشته شده است.

بزرگداشت سه تصویرگر، شماره ۸۰، شماره ۲۳ شهریور ۱۳۸۱ **۱۵**

جشنه انداز هنر ماهه‌صادق

یادنامه

استاد حسن کسایی

بیش از نیم قرن است که دوستداران موسیقی ایران با نام بلند آوازه استاد حسن کسایی، موسیقیدان و نوازنده برجسته‌ی، آشنا هستند. او بازمانده نسلی از موسیقیدانان راهگشا و بدیعگذاذ نظیر؛ «آقا حسین قلی»، «درویش خانی»، «وزیری» و «صبا» در این مرز و بوم است که در خدمت سنت و گذشته نمانده بلکه سنت و گذشته را در خدمت هنر لاتری قرار داده است. با آنکه استاد کسایی سال‌هاست که صحنه موسیقی را ترک کرده و سکوت اختیار کرده است، اما همچنان یافته‌ها، ساخته‌ها و تاخت‌های او در موسیقی ملی ایران تأثیر گذار است.

کتاب «ا موسیقی تا سکوت» که بیانگر شمه‌ای از وجود هنری اوست توسط محمد جواد کسایی به رشته تحریر درآمده است که توسط نشر نی بزودی روانه بازار کتاب می‌شود.

این کتاب در مجموعه موسیقی نشر نی که زیر نظر علیرضا میر علیغنی است، تدارک شده است.

خودآموز

سازدهنی

«مبانی تعلیم گوش و نت خوانی» عنوان کتابی است نوشته محمدرضا گرگین زاده که چاپ سوم آن بزودی توسط انتشارات سرود وارد بازار کتاب می‌شود. همین ناشر چاپ سوم «موزش تنگ» اثر بهمن رجبی و چاپ دوم «خودآموز سازدهنی» اثر منصور پاک‌نژاد را نیز در دست انتشار دارد.

وان گوگ

و گوگن

«وان گوگ نخست دو عرض جغرافیایی و طبیعت بی‌جان» عنوان کتابی است نوشته پل گوگن با ترجمه لیلی گلستان که شامل دو نوشته بسیار زیبا و احساسی از گوگن درباره دوستش وان گوگ است.

در نوشته اول، «تحت دو عرض جغرافیایی» گوگن از فضای نامناسب هنری آن دوره و آرای هنرانی می‌گوید که زمام امور هنر را به دست گرفته‌اند و نوشته دوم درباره طبیعت بی‌جان وان گوگ است که از وری آن به حس و حال وان گوگ می‌پردازد.

این دو نوشته ایهام آمیز بیانگر محبت پرشور گوگن به وان گوگ است. کتاب یاد شده توسط نشر فرزان‌روز در دست چاپ است.

نقاشی

و ادبیات

انتشار روزنه کتاب «نقاشی و ادبیات» نوشته زهره فیضی را بزودی وارد بازار کتاب می‌کند. در بخش ادبیات شناسی آغاز کتاب، آن دسته از اصول جلایه‌ای که به عنوان پایه و اساس اسلوب‌های نقاشی قلمداد می‌شود، شناسایی و معرفی می‌گردد و سپس کوشش‌هایی برای بررسی مسیر تاریخی تحولات و پیشرفت نسخه‌آرایی به عمل آمده‌است که در حقیقت تحول تدریجی انسان‌نگاری را در عرصه نقاشی و در مقایسه با نمونه‌های ادبی آن نشان می‌دهد.

یادداشت

رتنگ آریا

نوشته‌ای درباره کتابخانه تخصصی خانه سینما

از خواننده حرفه‌ای خبری نیست!

می‌شدند. بتازگی خط اینترنتی این خانه هم راه اندازی شده است و هر روز از ساعت ۸ و ۳۰ دقیقه تا ۱۷ تا ۳۰ و چهارشنبه‌ها تا ساعت ۱۶ و ۳۰ در اختیار اعضا قرار می‌گیرد. کتاب‌های این کتابخانه به روش «کتاب سیستم» کنگره آمریکا)طبقه‌بندی شده است و اعضا براساس می‌توانند به کتاب‌های موردنظر خود دسترسی پیدا کنند.

این کتابخانه به غیر از مسؤل آن توسط یک کارمند نیز اداره می‌شود. اما نکته مهمتر درباره این کتابخانه این است که بیشتر اعضای این مرکز دانشجویان و فعالان سینمایی غیر عضو خانه هستند و وقتی به فهرست اعضا نگاهی گذری می‌اندازیم، متوجه می‌شویم که تعداد سینماگران عضو این خانه به اندازه تعداد انگشتان دست می‌رسد!

همین نکته مسأله مهمی را پیش روی هر آدم کنجکاری قرار می‌دهد. سینمای ایران به دلیل حضور گسترده خود در خارج از کشور و تأثیراتش در داخل کشور نیاز بسیاری به پشته‌های تئوریک و فکری دارد، هر چند هستند سینماگرانی که به‌طور فزیزی دست به کار فیلمسازی زده‌اند و در کار خود هم موفق بودند ولی این مسأله را نمی‌توان تعمیم داد. سینمای ایران و سینماگران ایرانی برای عقب نماندن از سینمای روز جهان باید پشته‌های فکری و خلاقانه خود را از طریق مطالعه کتاب قوی نگه دارند.

این حرف و بحث در حد بند و نصیحت نیست. واقعیت این است که سینمای ایران در بسیاری مواقع از کمبود پشته‌های تئوریک رنج می‌برد که حاصل آن رادر ساخت فیلم‌های روی پرده سینما شاهد هستیم البته تعداد سینماگران فهیم و اهل مطالعه کم نیستند ولی این عزیزان همه سینمای ایران نیستند. سینمایی موفق است که سینماگران سینمای به غیر از کتاب، در کتابخانه خانه سینما، جدول ۵۳۰کاست ویدیو از آثار درخشان سینمای جهان وجود دارد که مدیریت پیشین به دلیل رعایت برخی ملاحظات فعالیت این آرشيو را متوقف کرد که در حال حاضر این آثار در انبار خانه سینما خاک می‌خورند!قابل ذکر این است که اعضای این آرشيو فقط از میان عضوهای صنف خانه سینما انتخاب

کتابخانه به هشت هزار و اندی رسیده است که بخش‌های کتاب‌های تخصصی سینما، تاریخ، ادبیات، هنر،رمان، نمایشنامه‌های خارجی و ایرانی و تعداد محدودی کتاب‌های روانشناسی، جامعه‌شناسی و سیاسی را در بر می‌گیرد.

در میان نشریات قدیمی موجود می‌توان به نشریات نگین، کتاب جمعه، کتاب هفته به سردبیری احمد شاملو، سخن، نشریات ماهانه جشنواره تهران، سینما، آینه زمان، فصلنامه تئاتر، پیک و… اشاره کرد.

در این مجموعه همچنین کلیه نشریات سینمایی همچون، فیلم، گزارش فیلم، دنیای تصویر، هفته‌نامه سینما و… به چشم می‌خورد. نکته قابل توجه این است که در میان کتاب‌های قدیمی می‌توان به «خطراتی از هنرمندان» به قلم پرویز

پیش از آن، کتابخانه در قسمت انتهایی ساختمان قرار داشت ولی به دلیل مناسب نبودن فضا به محل ذکر شده انتقال یافت.

درباره تاریخچه این کتابخانه هم باید گفت که در ابتدا این کتاب‌ها به بنیاد سینمایی فارابی تعلق داشت ولی از آنجایی که مسؤلان وقت سینمایی اعتقاد داشتند دست‌اندرکاران سینما بیشتر در «خانه» در وقت و آمد هستند پس بهتر است ۳۰۰۰تبلت جدید این بنیاد، به خانه سینما واگذار شود و همراه آن ۲ کارمند بنیاد وظیفه ساماندهی و سرویسدهی را بر عهده بگیرند.

در فروردین ماه سال ۱۳۷۷ به دلیل حضور معاونت فرهنگی این خانه، بهرام دهقانی، کتابخانه روزهای طلایی خود را تجربه کرد. مدیریت آن به شکوفه شریعت پناهی تفویض شد که وی در همان روزهای نخست ۴۶۰۰ عنوان کتاب را تحویل گرفت.

برای ساماندهی این مرکز، راپژینی‌هایی صورت گرفت و وزیر وقت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دکتر عطاالله مهاجرانی در بازدید خود از این خانه بن کتاب به مبلغ یک میلیون تومان به کتابخانه اهدا کرد و به غیر از آن مبلغ ۵۰۰ هزار تومان جهت خریداری کتاب در اختیار خانه قرار گرفت. در همان دوران با خرید کتاب‌های مختلف تعداد قفسه‌های موجود افزایش یافت و پس از آن سیستم نرم‌افزار رایانه‌ای راه‌اندازی شد.

در حال حاضر تعداد کتاب‌های موجود در این

تئور

بوی دود

بوی دود (سینما به زبان ساده)، **بوپک** **راده**، **نشر چشمه** **(کتاب‌پاران)**، **چاپ اول**، **تابستان ۱۳۸۱**، **قطع رزمی**، **۳۱۳ صفحه**، **۲۲۰۰ تومان**

انتشار کتاب‌هایی که در آنها مفاهم در قالبی ساده و روان و برای سنین نوجوانی و جوانان نوشته شده باشد، در نشر کشور سابقه‌ای طولانی دارد، اما اینکه چنین کاری در حیطه هنر و شاخه‌های گوناگون آن صورت گرفته باشد، امری تازه و نوپا است.

اشر چشمه» که در حیطه‌های مختلف نشر، از جمله ادبیات داستانی و کتاب‌های کودکان و نوجوانان تحریبات مؤثر و مثبتی را پشت سر گذاشته، از دو سال قبل به صرافت تدوین مجموعه‌ای افتاد که در آن هنرهای گوناگون و هفت‌گانه و مسائل و موارد و ظرایف آن برای نوجوانان و به زبان آنها بیان شود، از قرار سرپرستی این مجموعه با بوپک راد است.

ویژگی عمده این سری کتاب‌ها این است که نویسندگان کوشیده‌اند با روش غیر مستقیم و طرایی داستانی اطلاعات کلی، عمومی و پایه را درباره هنرهای گوناگون در اختیار همگان بویژه جوانان و نوجوانان قرار دهند، این مجموعه که چند جلد آن درباره ادبیات داستانی، موسیقی و شعر انتشار یافته است، در چهار

سینما به زبان ساده و برای جوانان و نوجوانان

در هنر کتاب سعی شده‌است کتابنامه پایه، اصطلاحات پایه و هنرمندان و آثار مهم» هر رشته آورده شود تا خوانندگان بتوانند از این اطلاعات بهره مناسی ببرند.

در کتاب بوی دود نیز که ششمین اثر این مجموعه است داستان سینما و ویژگی‌های آن به زبانی روانی و دلنشین آورده شده است. داستان سینما از آنجا آغاز می‌شود که پندار، شخصیت اصلی کتاب به دنبال فیلم‌سازی است و…

می‌شدند.

بتازگی خط اینترنتی این خانه هم راه اندازی شده است و هر روز از ساعت ۸ و ۳۰ دقیقه تا ۱۷ تا ۳۰ و چهارشنبه‌ها تا ساعت ۱۶ و ۳۰ در اختیار اعضا قرار می‌گیرد.

کتاب‌های این کتابخانه به روش «کتاب سیستم» کنگره آمریکا)طبقه‌بندی شده است و اعضا براساس می‌توانند به کتاب‌های موردنظر خود دسترسی پیدا کنند.

این کتابخانه به غیر از مسؤل آن توسط یک کارمند نیز اداره می‌شود. اما نکته مهمتر درباره این کتابخانه این است که بیشتر اعضای این مرکز دانشجویان و فعالان سینمایی غیر عضو خانه هستند و وقتی به فهرست اعضا نگاهی گذری می‌اندازیم، متوجه می‌شویم که تعداد سینماگران عضو این خانه به اندازه تعداد انگشتان دست می‌رسد!

همین نکته مسأله مهمی را پیش روی هر آدم کنجکاری قرار می‌دهد. سینمای ایران به دلیل حضور گسترده خود در خارج از کشور و تأثیراتش در داخل کشور نیاز بسیاری به پشته‌های تئوریک و فکری دارد، هر چند هستند سینماگرانی که به‌طور فزیزی دست به کار فیلمسازی زده‌اند و در کار خود هم موفق بودند ولی این مسأله را نمی‌توان تعمیم داد. سینمای ایران و سینماگران ایرانی برای عقب نماندن از سینمای روز جهان باید پشته‌های فکری و خلاقانه خود را از طریق مطالعه کتاب قوی نگه دارند.

این حرف و بحث در حد بند و نصیحت نیست. واقعیت این است که سینمای ایران در بسیاری مواقع از کمبود پشته‌های تئوریک رنج می‌برد که حاصل آن رادر ساخت فیلم‌های روی پرده سینما شاهد هستیم البته تعداد سینماگران فهیم و اهل مطالعه کم نیستند ولی این عزیزان همه سینمای ایران نیستند. سینمایی موفق است که سینماگران سینمای به غیر از کتاب، در کتابخانه خانه سینما، جدول ۵۳۰کاست ویدیو از آثار درخشان سینمای جهان وجود دارد که مدیریت پیشین به دلیل رعایت برخی ملاحظات فعالیت این آرشيو را متوقف کرد که در حال حاضر این آثار در انبار خانه سینما خاک می‌خورند!قابل ذکر این است که اعضای این آرشيو فقط از میان عضوهای صنف خانه سینما انتخاب

بخش هنری تدوین می‌شود،

۱. هنرهای دیداری شامل نقاشی، خطاطی، عکاسی، معماری و گرافیک

۲. هنرهای نوشتاری: داستان، شعر

۳. هنرهای شنیداری: موسیقی

۴. هنرهای نمایشی: سینما و تئاتر.

همچنان که اشاره کردیم از این مجموعه اکنون کتاب‌های راهی به آسمان (موسیقی به زبان ساده)، من آقای نویسنده و پاپو (داستان نویسی به زبان ساده)، خیال‌های خطی (موشن‌ویسی به زبان ساده)، دریای عزیز (شعر به زبان ساده)، بازیگر عزیز من (نمایش به زبان ساده)، منتشر شده است.

در هنر کتاب سعی شده‌است کتابنامه پایه، اصطلاحات پایه و هنرمندان و آثار مهم» هر رشته آورده شود تا خوانندگان بتوانند از این اطلاعات بهره مناسی ببرند.

در کتاب بوی دود نیز که ششمین اثر این مجموعه است داستان سینما و ویژگی‌های آن به زبانی روانی و دلنشین آورده شده است. داستان سینما از آنجا آغاز می‌شود که پندار، شخصیت اصلی کتاب به دنبال فیلم‌سازی است و…

آقای گلین، **تحقیق روی متون کهن** را از چه زمانی شروع کردید؟

وقتی به تهران آمدم تا درسم را ادامه بدهم، به علت بیماری پدر و این که نتوانستم سرپا خانواده باشم، روزها کار می‌کردم و شب‌ها درس می‌خواندم. از سال ۱۳۳۳ تا ۱۳۴۵ به انجمن‌های ادبی رفت و آمد داشتم و بعد شدم. باتوجه به مصلحتی‌ای که داشتم نسبت به گردآوری متون و گردآوری منابع تاریخی اقدام کردم و آنچه که لازم بود، همه را جمع می‌کردم چون الان شاید یکی از بزرگ‌ترین کتابخانه‌های ایران از نظر تخصصی کتابخانه من است. برخی از پژوهشگران که به منبع احتیاج داشته باشند به من مراجعه می‌کنند. من هر چه لازم داشتم، تهیه می‌کردم، چون کتابخانه مجلس و با کتابخانه ملی، آثاری را که می‌خواستند استخراج نمی‌گذاشتند.

آیا کار خلاقه هم انجام می‌دادید؟ مثلا نوشتن شعر و داستان؟

گاهی شعر می‌گویم، نمی‌خواهم بگویم شاعر هستم. ولی شعر خوب را می‌شناسم. در کتاب گلزار خاموش، اگر دیده باشید، قطعاتی را که برای محسرم نگفتم، شعرهای بدی نیست، من در حوزه شطری و غزل کار می‌کنم.

به فکر چاپ مجموعه شعرتان بنیستید؟
نه، برای اینکه ادبیات فارسی ما آنقدر غنی است که شعر ما را وقتی در کنار شعر حافظ و سعدی بگذارید، شرم از او است. در کتابخانه‌ای که دیوان ناصر خسرو و شاهنامه فردوسی است، شعر ما دیگر جایگاهی ندارد. اولین تحقیقات و پژوهش‌های شما در چه سالی و تحت چه نامی منتشر شد؟

من در حوزه ادبیات فارسی که کار می‌کردم به مرحوم بهار خیلی علاقه داشتم، چون این مردم در شعرهم در ترکیب سرگردن از دیگران بالاتر است و صدایی که در کارش هست کمتر در کار دیگران است. به همین خاطر نزدیک بود بهار رفت و گفتم می‌خواهم روی زندگی و آثار ملک‌الشعرای بهار کار کنم. من آن زمان هر شعری را که با هر فردم فردوسی نوشتم بود و گفته بود، تحت عنوان فردوسی نامه جمع آوری کرده بودم و آماده بود آن را از مهر داد بهار بدم. سال ۱۳۳۸ بود. بعدها در سال ۱۳۵۰ یا ۱۳۵۱ چاپ شد. زنده یاد گوهر نامی - صاحب نشر سپهر- پذیرفت که همه کارهایم را چاپ کند. در همان سال سه عنوان کتاب چاپ کردم. فردوسی نامه بهار و متن‌های پهلوی، وی یک کتاب دیگر را چاپ کردم و کم‌کم در این حوزه شناخته شدم.

در آن زمان بابت تألیف این کتاب **ما چقدر می‌گفتید؟** مدیر نشر سپهر آدم مصطفی بود و در آن زمان به ۱۲۵۰ تا بیش از یک جلد کتاب‌ها را می‌داد. بعد از چاپ فردوسی نامه بهار، آمدم مجموعه مقالات تحقیقی ادبی را آماده کردم که با نام بهار و ادب فارسی‌ها در دو جلد چاپ شد. این مجموعه جزو بهترین کتاب‌های بود که انتشارات فرانکلین زیر نظر کریم‌امامی در آن سال‌ها منتشر کرد. در سالی هم با بچیی آریین پور همکار می‌کردم برای چاپ اثار صبا(مقالات که او هم در مقدمه آورده است. الان مجموعه مقالات اجتماعی و سیاسی مرحوم بهار را کرده آوردم که در مرحله انتشار است و همچنین مخطوطه‌های بهار را نیز زیر چاپ دارم. خطابه‌هایی که در دوران نمایندگی اش در

گفت و گو

سابر محمدی

گفت و گو با محمد گلین

پژوهش در متون کهن فارسی

محمد گلین در سال ۱۳۱۵ در یکی از توابع اردستان متولد شد. از نوجوانی مطالعه متون کهن را آغاز کرد و تاکنون بیش از ۵۷ عنوان کتاب در حوزه تحقیق و پژوهش منتشر کرده است که به پاره‌ای از آنها در این گفت‌وگو اشاره شده است.

مجلسی ایراد کرده بود. ترجمه «متن‌های پهلوی» که به شعر در آورده بود، در متن پهلوی آورده‌ام که چهار جلدش منتشر شده و «یادنامه بهار» هم که در ایام عید اسمال منتشر شد. تاکنون تقریباً ۵۷ عنوان کتاب از من منتشر شده است.

از میان این ۵۷ عنوان کتاب به کدام‌یک علاقه بیشتری دارید؟

یک کتاب راجع به نگارگری ایران است. این کتاب نزدیک به شش هزار مدخل دارد. راجع به نقاشان ایران، نگارگران، مینیاتوربست‌های ایران و… این کتاب را آقای آفرنگ ویراستاری کرد چون روی این کتاب خیلی زحمت کشیدم، خیلی به آن علاقه‌مندم. کتاب دیگرم هم کتابشناسی زبان و خط است که برای تألیف این کتاب زحمت زیادی کشیدم. اما علاقه اول من همان کتاب نگارگری است که در دیار ما به نام آن کتاب می‌شناسند. این کتاب را نشر ترقی در سال ۵۷ منتشر کرده بود و الان هم روی جلد دوم این کتاب مشغول کار هستم. در این کتاب با شش هزار منبعی که در دست داشتم پیرامون نگارگری ایران و کسانی که در زمینه نقاشی ایران کار کرده‌اند، مثل کمال الملک، بهار، ابوتراب غفاری و… نقاشان بزرگی که از اول اسلام ظهور کرده‌اند، با در مطبوعات ایران پیرامون زندگی و آثارشان مطلبی و مقاله‌ای بوده، من آوردم. می‌توانید بفرمایید، کدام کتاب شما بیشتر استقبال مساله قرار گرفت؟

● اعتبار هر یادنامه به نویسنده مقاله، به جمع آور کنندهِ ویه‌کسی که در موردش می‌نویسند بستگی دارد

در خارج از کشور، کتاب نگارگری خیلی با استقبال روبه‌رو شد. بعد سفرنامه‌ای دارم راجع به کویر به نام گزارش کویر که از خراسان می‌آید و از طریق تربت حیدریه و طبس می‌رسد به یزد و بعد می‌آید به اردکان و میند و تائین و کاشان و تهران. این اثر از صف‌سلطهٔ تائینی بود که شرح جانش را در اول کتاب نوشتم. ام، این سفرنامه را اطلاعات منتشر کرد و با استقبال خوبی روبه‌رو شد. ولی کتابی که از من چاپ شد و الان نایاب است، کتاب «محاکمه محاکمه‌گران» است.

این کتاب راجع به سردار اسعد بختیاری و دکتر ارنای و فرخی بیدی است که در سیصد صفحه تألیف شده و نشر ترقی را منتشر کرده است.

این کتاب به چه مسائلی می‌پردازه؟

مسأله زندان‌های دوران رضاشاه و محاکمه کسانی که آزادیخواهان را محاکمه می‌کردند مثل مختاری و… این کتاب شرح زندگی فرخی یزدی و شرح زندگی سردار اسعد بختیاری و… دستگیری قاتلان این افراد است. تجزیه و تحلیل خوبی از رویدادها نوشتم، اما به متن کامل محاکمات دست نزدم. در

مورد مثلاً ارنای هم شرح حال خوبی نوشتم، اینکه تفکرش چه بود، کارنداشتم، من نظرم این بود که ارنای یک عالم بوده و شهید علم بوده و از این نظر که یک ایرانی بوده و به فرهنگ و زبان و دانش ایران احترام گذاشت و خدمت کرد، شرح حالش را در آن کتاب آوردم. عقیده‌اش برای من مهم نبود.

آقای گلین تحقیق و پژوهش به‌در ایران با چه مشکلاتی روبه‌روست؟ و شما به عنوان یک پژوهشگر که عصری در این راه قدم زده‌اید، با چه چالش‌هایی مواجه بوده‌اید؟

در ایران ما چند نوع پژوهشگر داریم؟ چند گروه هستند که کار پژوهشی می‌کنند؟ پژوهشگر یک جابری دانش کار می‌کند، یک جابری گل‌دردان زندگی، آنجا که برای گل‌دردان زندگی کار می‌کنند، متن برای گل‌دردان زندگی کار می‌کنند، متن برای درآمد، معیار نیست گمانا این که من کتابشناسی صادق هدایت راه ۲۵ سال بعد از مرگ هدایت تدوین کردم که انتشارات نوس منتشر کرد و نشر ترقی در آن درآمد. بعد از آن یادنامه بزرگی برای هدایت تارک دیدم که چاپ نشد. روزی به خانم ای. بنیاید، مجموعه تمام آن نوشته‌ها را که برای یادنامه هدایت تارک دیده بودم، می‌بینید.

الان چرا به فکر چاپ آنها بنیستید؟
شاید، الان دست به کار بشوم و آن را به نشری بسیارم تحقیقات زیاد دارم و سرم خیلی سفیع است. چند کار سنگین دارم که آنها را در اولویت قرار داده‌ام.

در چاپ این کتاب‌ها هم جز وقت مشکل نشر نداشتم. یادنامه هدایت را به هر نشری بدهم اثر جان و دل می‌پذیرد. من از زمان حیات هدایت تا ۵۰ سال بعد از مرگ او هر نوشته‌ای را که در هر کتاب چاپ شده بود جمع آوری کرده‌ام.

جمع آوری کرده‌ام. یک بحث در بین اهل قلم و تحقیق مطرح است که یادنامه‌ها عموماً مجموعه‌ای از مطالب و مقالات کم ارزش است که وقتی جایی برای چاپ نداشته باشند در یادنامه‌ها می‌آیند.

نه، این طوری نیست. ابرج افشار که پدرش فوت کرد، دوازده جلد یادنامه به اسم پدرش منتشر کرد. مجموعه مقالات تحقیقی بسیار خوبی هم در آنجا آمده، چون افشار از افراد خواست که بنویسند. الان یادنامه سیمین بهبهانی به اهتمام دهخدا نیز چاپ است. یادنامه سیمین دانشور در دو جلد که در دست انتشار است، مقالات ارزشمند و خوبی دارد.

اعتبار هر یادنامه به نویسنده مقاله، به جمع آوری کننده و به کسی که در موردش می‌نویسند. سبستیکی دارد، هر یادنامه‌ای می‌ارزش نیست. من الان روی ۱۶۰ یادنامه به شکل چکیده نگاری کار کرده‌ام، ان شا‌الله تا یکی، دو ماه آینده به اتمام می‌رسد و نیز چاپ می‌رود. در آنجا خواهید دید که چه مقالات معتبری در این یادنامه‌ها و جشن‌نامه‌ها آمده است.

آقای گلین، بسیاری از مقالات و مطالب ارزشمند در لایه‌لای مطبوعات صد سال اخیر فریب مانده‌اند.
نمونه‌ای برای شما بگیریم، در مورد عبدالعظیم فریب در سال ۱۳۲۲ خورشیدی ۷۰ صفحه‌ای منتشر کردند، جز یکی- دو نفر هیچ‌کس آن جزوه را ندارد.

من مرحوم دهخدا را دو- سه سال پیش ندیدم. آدمی بود عاشق کارش، اگر مانع جلد یادنامه هم برایش منتشر کنیم باز کم است. الان کتاب اردستان نامه در دو جلد منتشر شده، در مرگ محیط طباطبایی مگر مقدر گذاشت؟ آقای قاسمی یک مقاله بالارزش در مورد زندگی و آثار محیط طباطبایی نوشت، اگر الان نوشته نمی‌شد،

در سال دیگر هیچ کس دیگری نمی‌توانست در مورد آن مرحوم چنین مقاله‌ای بنویسد.

چه شد که به فکر تدوین اردستان‌نامه افتادید؟

پدر من اسلیشان تائینی و مدیر اردستانی است. در سال ۱۳۳۳ تا ۱۳۳۷ اولیوقاسم فریب مهرآبادی سه جلد کتاب در مورد اردستان تهیه کرده به نام آنجکتاب اردستان، جلد اولش که از نظر رجال‌شناسی منبع خوبی است، ولی بقیه جلدها پیاپی مقاله‌ای در مجله به‌عناوشت زنده‌یاد محیط طباطبایی قرار می‌دهد و مجله به‌عناوشت این راه برداشتن به کتابشناسی اردستان بود.

بعده به فکر افتادم که برای آن منطقه یک کار جدید بکنم، با بعضی از دانشمندان و صاحبان منطقه و بعضی دوستان این موضوع را در میان گذاشتم. آقای اسحاق‌الله هاشمی که راجع به مردم شناسی، تاریخ و فرهنگ آن منطقه کار کرده بود و بعضی از دوستان دیگران این مجموعه ودجلدی را فراهم آوردیم.

این مجموعه تا الان دو جلدش منتشر شده، آیا مجدلات دیگری هم در دست تدوین دارید؟
این مجموعه به پنج جلد خواهد رسید. در جلدهای بعدی یک بخش مهم راجع به آداب و سنن است. منتهی راجع به وضع کشاورزی، کوهها و… است.

آقای گلین، گویا محسرتان راهبیه دانشبان هم در کار پژوهش به شما کمک می‌کرد.

بله، محسرم در واقع نقاش بود و زمانی که نمایان به کار در این حوزه ار نشان داد، من حدود شش ماه خط و نسخه خوانی آثار بیجامانه او دوران قاجار را به او آموزش دادم، دو جلد از نامه‌های قائم مقام فرغانی را با هم کار کردیم که هنوز چاپ نشده و اسناد پارزشی از جنگ ایران و روس است. محاکمات دوران قاجار هم هست که در دو جلد دوم محاکمه محاکمه‌گران» خواهد بود. حدود ۳۰ عنوان کتاب مشرف داریم که فعلاً روی زمین مانده است.

آیا زندگی شما از راه پژوهش و تحقیق تأمین بود؟

نه، هیچ وقتش مثلثی مقاداری کم روی خود دیگری هم صنعت نشر در ایران، الان روزا درست را ندارد.

الان چه آثاری در دست انتشار دارید؟

مجموعه مقاله‌های من در یک جلد در سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دست چاپ است. با عنوان «برداشت‌ها و یادداشت‌ها»، چکیده نژوده ساله مجله آئیند، را با فرامرز طالبی در دست دارم که نزدیک به اتمام است.

گزیده «یادنامه‌ها و جشن‌نامه‌ها» در دست دارم که حدود سه جلد خواهد شد. کاری از امیرزا حسن عیان مشیرالدوله در دست دارم که به نام «حقوق ملی»، می‌باشد. این کتاب را جزء آثار مشیرالدوله به حساب نیآورده بودند و این کتاب تنها یک نسخه است که در دست من است و کسی هم ندیده است.

کتاب دیگری به نام «علاج فلسفی با مباحث اوزق» که در هنداچاپ سنگی شده بود و من روش کار کردم، این کتاب به شیوه کتیبه و دمنه است و در مرحله انتشار قرار دارد.

رهنمودهایی برای نقد و نگارش ^{نور}

برای خدا لیه حق گفتن استوار و گره به عدل و داد باشد و دشمنی گروهی، شما را بر آن ندارد که عدالت را رعایت نکنید. عدالت بپوزید که به پرهیزکاری ژودیکتر است و از خدا پروا کنید که خدا به آن چه می کند، آگاه است

وَأَنْ كَرِيهٖ، سوره مائده ۸۴ آیه ۸

مذله‌ای که عبادت‌دوست دارد، **اصلاح میان مردم است زمانی که اختلاف و ضداید**، و **ژودیک** ساختن آنها به یکدیگر است **زمانی که از هم دور شوند** امام صادق(ع)
اصول کافی، کتاب الایمان و الکتوب، باب الاصلاح بین الناس، حدیث ۶

دانشگاه

تاریخ‌نویسی و داستان نگاری مذهبی، نکته‌ها و چالش‌ها- ۱۳ چند مثال (۱)

سیدعلی محمد رفیعی

این شماره و شماره آینده را به عنوان پایتختش این سلسله مقالات و مرور آنها، به چند مثال اختصاص می‌دهیم که ناظر بر همه پاربری از امرالحی است که پیش از این آمد.

علی(ع) و پیشانی کوفه
گفتیم که تاریخنگار و داستان‌نویس مذهبی باید به جای استناد به سخنها در منابع غیر مستند، به سراغ مکتوبات مستند، اصیل و دست اول برود و در طی امرالحی، حتی موارد مستند را نیز یا دیگر موارد قابل استناد و معترض، پسندیده، با دیک نگارش سیستمی، ناممکنگویی میان گزارشها وجود نداشته باشد. اما چراغهای مربوط به علی(ع) و پیشان کوفه، مثال مناسبی برای چلچلهای نامتایی و انتهای پژوهش تاریخی است.

در زمان مداحان و برخی گویندگان مذهبی چنین رایج است که علی(ع) امر شیب به سراغ پیشانی و قفران کوفه می رفت و برای آنها شیر افیزان دریاقتند که آن کن شی علی(ع) بوده است. به همین خاطر، شب آن روز هر کدام کاشای شیر در دست گرفتند و به در خانه آن حضرت رفتند تا حضرت را از بنوشدند تا شفا یابد.

از نظر مستندها، برای چنین نقل مشهور و رایج، منبع و مأخذی در آثار مکتوب و روایات تاریخی نمی‌بینید. اما از دیدگاه کثرت سیستمی، نقلهای معتبر نشان می‌دهند که علی(ع) در دوران حضور پنجساله، خلافت خود، وضعیت رفاهی و معیشتی مردم را به جایی رسانده بود که هیچ فقر و نیازمندی در دهمندهای بافت نوساز مگر این که فقری سابقه نداشت. باقی‌مانده مذهبی او کار افتاده نیز از بیت‌المال فقری می‌گرفتند. بنابراین نیازی نوده است که مولا(ع) شیب به در خانه آنها برود و برایشان غذا بپزد. این معضد فراموشی اسلامی است که نتواند نظام تحت حکومت خود را به گونه‌ای سازمانیافته اداره کند که مردم نیازمندی نان شبیه آن هم به دست فراموشی یابندند. پس مردم شهرهای دیگر چه می‌کردند؟ اشکالهای دیگری می‌به این گونه نقلهای غیر مستند وارد است و به خاطر جعل قضیتهای مایه‌اراداشکالهای بسیار به‌ساخت خردمندترین، سیستم‌دارترین و پائینترین انسانها می‌شود.

آری علی (ع) به خانه پیشان و قفران می‌رفته است اما برای رفع نیازهای عاطفی آنها؛ یا این که نمی‌خواستند حتی مأموران بخش و توزیع مواد غذایی و فقری بیت‌المال از نام و نشان برخی مستغری بگیران و فقری سابقه نداشتند، یا این که به خاطر لطف و لوایب و سرکشی به خاندان، فقری سابقه نداشت را خود به در خانه آنها می‌رود است. یا... به هر حال کنشهای حکومت به آنها کم‌داشتند، به‌صورتی سازمانیافته و با مأموران و دستورالعمل‌های خاصی بوده است.

آن چه گفته شد، تنها یک نمونه برای این است که گذر کردن از نقلهای گویندگان و مرفه‌سازان، به سوی مطالعه کنشهای اصیل و دست‌آورد می‌رود. از این آرایشها و آرایشها را از آگاهیهای تاریخی یا به ظاهر تاریخی برزاید.

علوم جدید و فلسفه آن

درآمدی بر تفقه بنیادی علوم جدید، نوشته اسماعیل شفیع سوسناتی، ویراسته پرورش دانش‌تاریخ، چاپ اول، قطع رومف، ۲۳صفحه، ۳۰۰۰نسخه، نشر موعود، تهران، ۱۳۸۱هـ. یا: ۳۵۰۰ریال.

این کتاب در راستای طرح اسلامی سازی دانشگاهها به بررسی چابگاه و تعریف انسان در سه رشته مهم و بنیادین زیست‌شناسی، روانشناسی و جامعه‌شناسی می‌پردازد و بر لزوم تلفیق فلسفه باقی‌مانده آنها تأکید می‌رود. از نا مسئله و نظریه تکامل و بسط آن در روانشناسی و جامعه‌شناسی، عنوان فصل‌های این کتاب‌اند.

تلفیق فلسفه و علم، شماره ۸۰، شنبه ۲۳ شهریور ۱۳۸۱

مقاله

مجتبی مقدسی

نکاهی به زندگی و آثار آیت‌الله العظمی سیدمحمدعلی کاظمینی بروجردی به قلم دامادش

عمری تألیف و تلاش در دفاع از تشیع

ازانه مواضع مقبول و مثبت اهل بیت، مباحث اساسی پیرامون ولایت تکوینی و شریعی الهه اظهار و لیاات خلقی راسین الهی، مباحث اساسی درباره مناج عالم بشریت مهدی موعود(ص) و شخصیت و موقعیت پیامبران الهی و تحلیل عراض مسائل علمی و اعتقادی اشاره کرد.

آیت‌الله العظمی سیدمحمدعلی کاظمینی بروجردی در محرکه ۲۷ مراد اسمال پس از ۷۸ سال زندگی پر تلاش درگذشت و بدون مراسم و تشريفات در مسجد نور واقع در میدان خراسان تهران به خاک سپرده شد.

فهرست آثار آیت‌الله سید محمدعلی کاظمینی بروجردی

- نه‌ایه تکلامی فی حق رسول الاسلام
- نه‌ایه‌المقآب آبیاد، الامام
- چهارده الاحادیث بطلان الصوفیه
- ناصح الطالبین
- میراث الاحقر
- لسان المسلمین
- مخبح اللثالی
- خلاصه المغالب
- تشیبه الناس
- جواهر الولاية
- صورت الولاية
- مخبر الولاية
- بازگشت روح
- مجموعه دانش
- کنجیه معارف
- خوشفای بنامی
- شبیهِ و دیگران
- بخی در اعتقادات
- تفسیر سوره حمد
- تفسیر سوره واقعه
- اسباب اوزان مقدسین داروان
- میراثی در بیان مظلوم جهان
- تلاش، شیبه و دیگران
- مخبرالارکان جهان
- عکاشگر جهان
- رساله قاعده لاصبر
- رساله رحال
- شبیهِ شناسی
- احجاز شناسی.

به اعتقاد عموم مراجعه کنندگان، آقا سید محمدعلی کاظمینی بروجردی نیز چون تبار و نیاکان شریفش، به اذن خدایتوان «المحبب لدعوات الناس» بود. برای حل مشکلات مختلف مراجعه‌کنندگان انبوهی که به منزل و دفتر وی مراجعه می‌کردند شخصاً اقدام می‌کرد، باین‌که امکان ایجاد شکایات گسترده‌ای چون دفاتر برخی از مراجع برای او فراهم بود. تأسی و پیروی از سیره اجداد مطهرش و افتدا به امام المتقین علی(ع) موجب گردید که در کمال سادگی و خلوص و در نهایت احتیاط زندگی روزمره و معیشتی خود را اداره نماید. او مرجعی زاهد و معجزه‌ی پشت کرده به دنیا بود.

گستره مطالعات و تحقیقات وسیره و روش عارفانه و زاهدانه، تواضع و فروتنی و متنی ساده زینتی، کثرت تألیفات و پرهیزکاری و روح آن عالم زاهد، او را در زمره بزرگی از مطرح‌ترین چهره‌های علمایان اسلامی در دهه‌های ۶۰ و ۶۰۰ کشور قرار داد. با نظرات و مساجلات وی در مسجدنور تهران تاریخ از صاحبان اندیشه‌های جدید و سلسله سخنرانیها و بحث و مناظره با مدعیان و مرجحان و جاهلگری و نهایت در دهه‌های هم‌زور از جمله مواردی است که شناسه است در تدوین تاریخ معاصر ایران به آن همت گماشت.

در وادی تألیف
روزی مرحوم آیت‌الله العظمی آقا سید احمد خوانساری شخصی را به منزل آیت‌الله کاظمینی بروجردی فرستاد و پیغام داد که وقتی شوم نبود که ما من در منزل شما بیایم یا شما به منزل بنده تشریف بیاورید. آیت‌الله کاظمینی به جهت احترام و حفظ مقام و موقعیت آقا سید احمد خوانساری فرامیخ زد جهت دیدار آن بزرگوار به منزل وی رفت. مرحوم خوانساری پس از اظهار لطف فراوان گفته بود، من به جهت تقدیر و تشکر و نوشته‌های شما خدمت بسیار بزرگی است. به عالم تشیع و هر کاری که او من من ساخته است، بگوید تا جهت سهولت و تقویت قلب شما انجام دهم. آیت‌الله کاظمینی به آیت‌الله سید احمد خوانساری پاسخ داده بود: بهترین کمک و مساعدت شما همین قدر دلی تشوین و تأیید حقیر است و جز این نیازی نداریم مگر دعا.

مجهن آیات عظام شیخ عبدالنهی نجفی عراقی فقیه و عالم بزرگ اسلامی، آقا شیخ محمدنقی آملی، آیت‌الله محمدعادی ملای و دیگر فقها و مراجع بزرگ تقلید در تأیید و اهمیت آثار تألیفی آیت‌الله کاظمینی بروجردی الفاظی ستایش‌ساز به کار برده‌اند. از خصوصیات مهم و قابل ذکر تألیفات و تصنیفات آیت‌الله کاظمینی می‌توان به مواردی همچون: دفاع قلمی از مکتب امامان شیعه، تبلیغ علمی تمدن برتر ولایان حقیقی و مخرفی بشریت، سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی شد.

آقا سید محمدعلی کاظمینی بروجردی سالهای قبل از دهه چهل، به صلاح‌دید مراجع عصر به ویژه آیت‌الله العظمی طباطبائی بروجردی به منظور تبلیغ و ارشاد به تهران عزیمت کرد و بنای و مؤسس مسجد نور واقع در میدان خراسان گردید. از آن زمان نزدیک به نیم قرن امامت و زعامت مسجد نور را بر عهده داشت که بعدها تألیف‌های وی به نام سلسله مشورات مقدس نوره معروف گردید.

کتاب‌ها

۱۲۰گفتار

جهل حدث، **جهل** سخن؛ گردآوری و تدوین هاشم قائمی، به‌گوشش و نظارت معاونت پژوهش و تبلیغات اداره کل بنیاد شهید انقلاب اسلامی خراسان ؛ چاپ اول، قطع رومف، ۱۱۱ صفحه؛ ۲۰۰۰نسخه؛ نشر شاملو؛ مشهد؛ ۱۳۸۱هـ. یا: ۷۰۰ تومان.

این کتاب ۲۰ بخش دارد که هر بخش آن شامل یک حدیث یا ترجمه، یک سخن یا سوره و آیه است. از امام خمینی(ره) و یک گفتار از یک شهید است که همه با دگر مآخذ آمده‌اند.

این کتاب طنزهای تلخ و شیرین و ضرب المثلهای آمده در سخنان و نوشته‌های علی (ع) است که در نهج البلاغه گزینش شده‌اند. ترجمه‌ها سلیس و فنیخیم‌اند.

طنزهای شیخ البلاغه
نوش و نیش، طنزهای شیرین و گزنده در نهج البلاغه، گردآوری و ترجمه حسین بیات، چاپ اول، قطع رومف، ۱۰۲صفحه، ۲۱۰۰نسخه، انتشارات خورشید، تهران، ۱۳۸۰ ؛پیش ۱۳۸۱هـ. یا: ۵۰۰ریال.

این کتاب طنزهای تلخ و شیرین و ضرب المثلهای آمده در سخنان و نوشته‌های علی (ع) است که در نهج البلاغه گزینش شده‌اند. ترجمه‌ها سلیس و فنیخیم‌اند.

پیشنهاد تشکیل انجمن علمی مترجمان دینی

چندی است که ترجمه آثار فولادپوش و اصلاحگرها به ویژه از غربی به فارسی در حوزه اندیشه دینی، رایج و مرسوم شده است، اما فقط مشاهده می‌شود که بسیاری از خوانندگان عامی، بی‌گروان بعضی از آنها را نمی‌فهمند و بسیاری از غربی‌ها نیز ترجمه را نمی‌شناسند و بر آن عیب و ایراد می‌گیرند. در حوزه‌های علمیه منوچلی و مستوفای مستوفی دویاره ترجمه منون اسلامی وجود ندارد و به رغم گسترش مؤسسه‌ها و نهادهای دینی پس از انقلاب، ترجمه، بی‌نهاد است. با توجه به این که آسیب‌پذیری منون دینی مورد آذغان همگان است ضرورت تشکیل مرجعی را که بتواند اهداف امر خطیر ترجمه منون دینی شود، مطرح می‌کنیم.

انجمن علمی مترجمان دینی

یکی از ساز و کارهای پیشگیری و ترجمه آسیبهای ترجمه منون دینی، سازماندهی انجمنی با عنوان «انجمن علمی مترجمان دینی ایما عنوانی» مشابه است.

این انجمن به این اهداف و موضوعها هست خواهد گماشت:

۱. شناساندن مترجمان سطح عمومی و تخصصی.
۲. پرورش و تربیت مترجم.
۳. معرفی و آموزش شیوه ترجمه منون دینی و حوزوی.
۴. معرفی شیوه‌های ترجمه.
۵. آسیب‌شناسی ترجمه.
۶. معرفی مراکز ترجمه و مجامع علمی مربوط و ارتباط یافتن.
۷. معرفی آثار در دست ترجمه، در نشریه‌ای که انجمن منتشر خواهد کرد.
۸. انعقاد آثار ترجمه شده، نظرات بر ترجمه‌ها و صدور مجوز چاپ ترجمه منون دینی.
۹. ارائه خدمات ترجمه به اشخاص حقیقی و حقوقی.
۱۰. حمایت از حقوق مادی و معنوی مترجمان.
۱۱. چاپ و انتشار آثار دویاره ترجمه.
۱۲. دعوت از صاحب نظران حوزوی و دانشگاهی آگاه به فن ترجمه.

● به رغم گسترش مؤسسه‌ها و نهادهای دینی پس از انقلاب، ترجمه بی‌نهاد است

مترجمان و استادان فن؛ در مرحله اول مترجمان حوزه بومی شناسایی می‌شوند و سپس به دیگر شهرها پرداخته می‌شود. ۳. شناسایی پایگاههای ترجمه در اینترنت و اینترنت و نیز دیگر ابزار و شیوه‌های کارآمد به منظور تسهیل و تسریع در امر ترجمه. ۴. شناسایی مجامع علمی داخلی و خارجی که متولی ترجمه، به ویژه منون دینی‌اند، و ارتباط با آنها به منظور استفاده از تجارب آنها و نیز شناسایی امکانات سرگردان، جذب جانشینهای مادی و معنوی ارائه خدمات ترجمه. ۵. دراه اندازی کارگاههای ترجمه. و...

کامبای اجرایی

برخی کماهای اجرایی این کار عبارتند از: راه اندازی با صاحب نظران، تدوین اساسنامه انجمن،

کتاب کتاب

مناسبتها، قرآن، سنت

شمسی و ۵۶مناسبت قمری؛

۱. آوردن گزیده‌ای از آیات و روایات مربوط به هر مناسبت در ذیل آن.
۲. ارائه ترجمه‌ای شیوا و امروزی از آیات و روایات؛
۳. ارائه اطلاعات کامل کتابشناختی مربوط به آیات و روایات در ذیل هر صفحه.
۴. ارائه نمایه کامل موضوعی برای آیات و روایات در پایان مجموعه.

این مجموعه به منظور باری رساندن به سازمانها، مراکز و نهادهای، در بزرگداشت مناسبتها تدوین یافته است.

دو اثر از انتشارات اطلاعات

راز جاودانگی، نوشته علی‌اصغر هادی، با مقدمه دکتر مهدی محقق، ویراسته اسفانه قارونی، چاپ اول، قطع وزیری، ۲۱۶ صفحه، ۳۱۵۰ نسخه، انتشارات اطلاعات، تهران، ۱۳۸۱ هجری، ۱۰۰۰ تومان

این کتاب حاوی مقالاتی متعدد دویاره راز جاودانگی، تفکر و شناخت، عبرت از هستی و دستیابی به رازهای آن، فرهنگ و رسانه‌ها و یادنامه‌هایی از بزرگان علم و ادب ایران است.

زنا و فحاص (فتل) در حقوق جزای اسلامی (پرسی تطبیقی فقهی - جرم‌شناسی زنا و فحاص)، تحقیق و نگارش حاجی علی موگویی، ویراسته محمدحسین خسروانی، چاپ اول، قطع وزیری، ۲۱۸ صفحه، ۳۱۵۰ نسخه، انتشارات اطلاعات، تهران، ۱۳۸۱، ۱۰۰۰ تومان

این کتاب به تفصیل در مائمی و آثار جرم‌شناسی زنا، تحقیقات و تئوریهای جرم‌شناسی در مورد زنا، رویکردهای جرم‌شناسی به افعال و مجازات فحاص و آثار آن در حقوق جزای اسلامی می‌پردازد.

تازه‌های دنیای دین

آزاده‌سیدین

Speaking in gods Name: Islamic Law, Authority and women سخن از نام خدا: قوانین اسلامی، قدرت و زنان

توشه ابوخالد الفلد Abu Khaled El Fadel، ۱۹۲ صفحه، ناشر: One World Publication Ltd. اوت ۲۰۰۳ هجری، ۱۶ دلار

این اثر دویاره زنان در اسلام و قوانین اسلامی است و مطالعه آن برای مسلمانان به ویژه زنان مسلمان حجاب و پاروش است.

موضوع کتاب دویاره گستره بی‌پایان دانش در سنتهای اسلامی فرقیاسه با فرهنگ غربی است و همین نکته است که این اثر را در میان آثاری از این دست شاخص کرده است.

همچنین خواننده می‌تواند از زیرنویسهای بارز این کتاب به عنوان مجموعه‌ای از اطلاعات مستقل استفاده کند.

Evolution, Creationism, and Other Modern Myths: A Critical Inquiry نظریه‌های تکامل، خلقت گرایی و دیگر افسانه‌های مدرن: پرسمان انتقادی

توشه وین دلوریا Wine Deloria، ۳۲۰ صفحه، ناشر: Balloum Pub. اکبر ۲۰۰۲ مستتر می‌شود هجری، ۲۲۸۵ دلار

به عقیده نویسنده، نظریه تکامل به تنهایی نمی‌تواند تفسیری بخش‌انگار و الای بشریت باشد. از نظر او کتاب حاضر، این طر فکر نوعی کهنه مسلکی است. همین دیدگاه دلوریا باعث شده است که جمله معروف «ایمانیزه باور به عنوان یکی از بازده اندیشمند دینی قرن بیستم یاد کند که به صورتی متحرانه و عالمانه که همگام حالت شوخ طبع نیز به خود می‌گیرد به بیان شایع و رایج نظریه تکامل می‌تازد.

خبر

جهانی شدن و دین موضوع چهارمین کنفرانس دین پژوهان است

چهارمین کنفرانس دین پژوهان با عنوان جهانی شدن و دین، فرصتها و چالشها، همین ماه در تهران برگزار خواهد شد. این همایش علمی - فقهی با ۲ محور آثار و پیامدهای جهانی شدن بر حیات دینی، اندیشه‌های جهانگرایی در ادیان، و آینده ادیان در فرآیند جهانی شدن از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار می‌شود. آینده ادیان در فرآیند جهانی شدن، همگرایی با واگرایی، ادیان، جهانی شدن و پدیده‌های انتقارات از دین، جهانی شدن و فرهنگ‌سازی، جهانی شدن و حکومت‌های دینی، جهانی شدن و کشورهای دین و تأثیرات جهانی شدن بر ساختار و الگوی افراد و نهادهای دینی، از جمله موضوعهای محور در زمینه آثار و پیامدهای جهانی شدن بر حیات دینی است. به گزارش روابط عمومی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در بخش اندیشه‌های جهانگرایی در ادیان نیز موضوعهایی چون اندیشه‌های جهانگرایی در آثار فریختگان ایرانی، مفهوم حکومت جهانی موجود و ارتباط آن با مسئله جهانی شدن، دنیاهای محدود و دنیاهای جهانی، و ادیان، آرمانهای جهانی و توفیقات جهانی بررسی می‌شود. در بخش آینده ادیان در فرآیند جهانی شدن نیز مسائلی چون جهانی شدن و مسئله معنا، اقبال جهانی به سوی دین، جهانگرایی به مثابه دین جدید و معنویت گریبایی نوین به بحث و بررسی گذاشته می‌شود.

تجدید چاپ

از زبان کتابهای رسیده

قرن‌الشمیبه، نوشته حسین بن موسی نوینی، ترجمه و تعلیقات دکتر محمدجواد مشکور، چاپ دوم، قطع وزیری، ۱۳۲ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، تهران، ۱۳۸۱ هجری، ۱۰۰۰ تومان

شماره ۸۰، ششمین ۳۳ شهریور ۱۳۸۱ ۱۹

اگر کتابی از اول انقلاب تا کنون (در طول ۳۳ سال) هفتاد هزار شمارگان داشته باشد و یک مسابقه بتواند چنان تأثیری داشته باشد که پنجاه هزار شمارگان در عرض چند ماه به آن اضافه شود، می توان امیدوار بود که این مسابقه تا چه حد عظیم و تأثیرگذار است، چه به لحاظ افزایش شمارگان کتاب‌ها و چه از نظر گسترش فرهنگ مطالعه و آگاهی‌های عمومی مردم.

«کتابخوانی در کشور ما، مقوله‌ای معلوم است و فرهنگ آن رواج پیدا کرده است؛ با وجودی که تمامی مسوولان کشور بر آن تأکید کرده‌اند، با این وجود برای گسترش کتابخوانی، باید انگیزه‌ای ایجاد کرد و مسابقات کتابخوانی هم در همین راستا برگزار می‌شود. هر چقدر فرهنگ مطالعه در کشور بالاتر رود، شمارگان کتاب هم بیشتر می‌شود.»

انها را عبدالحسین مدبری مدیرمسئول مؤسسه فرهنگی عروج نور می‌گوید.این مؤسسه متولی برگزاری دوره مسابقه کتابخوانی در سطح کشور است؛

آشنایی با مؤسسه

سال ۱۳۷۰ شروع به کار کرد و یک سال بعد (۱۳۷۸) از هیأت رئیسهٔ دیگی به امور مراکز فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مجوز گرفتیم. ما طبق اساسنامه فعالیت‌های مختلفی داریم ولی ابتدایی کار ما مباحث کتاب شروع شد و…»

نمودار نشان‌دهی این مؤسسه بعد از هیأت‌انما هیأت مدیره، رایانه و اطلاعات و آموزش عمومی و تبلیغات از ۴ معاونت تشکیل شده که معاونت آموزش عالی، نزاری با زیرمجموعه پیش‌نشر، معاونت فاعلی، انتشارات، معاونت چاپ و توزیع و زیرمجموعه چاپ و نشر، توزیع و اسامد کتاب، معاونت ارسال و تصحیح با زیرمجموعه ارسال مسوالات، گروه تصحیح و ارسال جوایز و پلاخره معاونت تحقیقات و ارتباطات مردمی، با زیرمجموعه طراحی و تنظیم مسابقات، مکاتبات تلفنی و پاسخ به نامه‌ها.

مدبری می‌گوید: «ما توجه به اینکه مسابقات فرهنگی در کشور ما زیاد مسابقه خوبی ندارند و اکثریت آنها هدف سودهای مادی می‌شوند، این طور جا افتاده است که هر کسی مسابقه می‌گذارد اولین هدفش کسب درآمد است، حتی برای وزارت ارشاد هم این شیوه وجود دارد که هر کسی مسابقه می‌گذارد به پاید سود عمومی داشته باشد و حتی در بخشنامه دفتر مجلس فرهنگی آمده است که ۲۰ درصد از آن پاید برای این وزارتخانه و زیرمجموعه‌هاست. این مسائل مادی برای برگزاری مسابقات تبلیغاتی عمومی اگر کدام بلکه از طریق کتابخانه یا افراد آنها با دعوت به شرکت در مسابقهٔ کریم، کسانی بودند که قنایر مسابقات بعضی ارگان‌ها شرکت کرده بودند. مثلاً سال ۹۶ تیروی مقامت بسیج یک مسابقه کتابخوانی با عنوان کروز در باره امر به معروف داشت که ۲۰۰۰ نفر شرکت کنند تا حد ما یا تمام. این ۲۰۰۰ نفر کتابخانه کریم، این تعداد کروز ۸۰۰۰ نفر حاضر به شرکت در مسابقه شدند. به علاوه با هماهنگی معاونت فرهنگی بنیاد جایزایان ۱۰۰ هزار جایزایان کشور را نیز در مسابقه شرکت دادیم. این افراد موضوع را با این‌چنین و گسان دیگری هم در میان گذاشتند که در مجموع حدود ۳۰۰۰۰۰ نفر در مسابقات ما شرکت کردند.»

دفعه‌ها و جایزه‌ها

این مسابقات، در کنار دفعه‌ها از جایزه‌هایی نیز برای مخاطبان برخوردار بود. «یک هفته می‌شد هر ۳۰ سؤال (تعمای مسابقات ۴۰ سؤال) که به صورت تستی بود، از کل یک کتاب است و شرکت‌کننده تا تمامی کتاب را نخوانده باشد نمی‌تواند به

سؤالات پاسخ دهد (یعنی از معلومات عمومی نمی‌تواند استفاده کند)؛ حداقل باید ۳۵ جواب درست داشته باشد، اما در واقع‌های این مسابقه بود. اما در مورد اقدامات انجام گرفته برای جذب مخاطبان، مسوول مؤسسه فرهنگی عروج نور می‌گوید: «یکی اینکه ما برای همه شرکت‌کنندگان دعوت‌نامه می‌فرستادیم، می‌تواند که سراله مکاتبات در کشور ما خیلی پایین است و خود این مکاتبات که هر چند ماه یکبار انجام می‌شد، جایزه زیادی برای افراد داشت. ما در دور اول مسابقات، ۲۰۰۰۰ دعوت‌نامه را با دست نوشته و پست کردیم که خود خیلی وقت و هزینه برد، البته بعداً سیستم کامپیوتری شد. جایزه دیگر تعداد زیاد و کیفیت مطلوب جوایز ما بود.

در هر نوبت ۲۰۰۰ جایزه داشتیم که بهترین آن خودروی سواری بود و کمترین آن ۵۰۰۰ تومان ارزش زینتی داشت و بالاخره نظم و انضباط دقیق ما چیزی بود که اعتماد بسیاری را برایشان جلب کرد. سعی کردیم عین تمام حرف‌ها و قول‌هایمان را عملی کنیم. مثلاً در همان تاریخ که می‌گفتیم، اسامی برندگان را اعلام می‌کردیم که این خیلی سخت بود و بعضاً تا چند شب بیداری می‌کشیدیم. گاهی اوقات مردم تماس می‌گرفتند و می‌گفتند: «تعب می‌پریدند که واقعی‌ام خواهد تاج‌ها را در همان تاریخی که گفتید اعلام کنید؟» بنابراین سؤالات به صورت پستی برای همه مخاطبان فرستاده می‌شدو آنها هم می‌بایست در مهلت اعلام شده پاسخ سؤالات را به صورت پستی به مؤسسه فرستند.

مسأله کتاب و «واحد کتاب»

اما مسأله بعدی در چرته مسابقات کتابخوانی، موضوع کتاب است. یا توجه به پرآکندگی شرکت‌کنندگان در ۲۸ استان و سیصد و چند شهر کشور، دست‌رسی همه آنان به کتاب مسابقه، نیاز به تلاش زیادی دارد. به همین منظور دو شیوه پیش‌بینی شد.است.مدبری در این مورد می‌گوید: «یک راه توزیع عمومی کتاب در کشور است که ضمن آن با هماهنگی نشر کتاب کتاب بین کتابفروشی‌ها توزیع می‌شد. خودمان هم در هر استان یک نفر نماینده داشتیم که کتاب‌ها را توزیع می‌کرد. در شهرهای کوچک که یک کتابفروشی بیشتر نبود، در همان‌جا کتاب توزیع می‌شد.اما در شهرهای بزرگ، نشانی کتابفروشی توزیع کننده کتاب مسابقه را با نام‌اس تلفنی به مخاطب می‌دادیم.

راه دیگر ایجاد واحدی به نام «واحد کتاب» است. افرادی را پرداخت حق عضویت (ول کتاب) عضو این واحد می‌شوند و ما همراه با سؤالات، کتاب را هم برایشان می‌فرستادیم. در حال حاضر حدود ۱۰۰۰ نفر عضو داریم که خود به اندازه شمارگان یک کتاب است. پیش‌بینی ما این است که در هر مسابقه ۱۰۰۰ نفر افزایش عضو داشته باشیم و در عرض چند سال ۱۵ تا ۲۰ هزار نفر عضو اسامد کتاب شوند. البته یکی دیگر از خدماتی که ما به اعضای این واحدا ارائه می‌دهیم، کتاب‌های درخواستی (اعم از زمان، کنکور، کمک درسی و…) با قیمت پشند جلد کتاب است. هر سال هم ۱۰۰ جایزه برای اعضای واحد کتاب بدون مسابقه و به صرف عضویت داریم که خود تشویقی است برای جذب افرادی را عضویت در این واحد. ضمن اینکه اولین کسانی که سؤالات همراه با کتاب به دستشان می‌رسد، همین اعضای واحد کتاب هستند. ما در آینده برنامه‌های دیگری نیز برای جذب بیشتر افراد در این واحد داریم.»

بعد از رسیدن سؤالات مسابقه به دست افراد، حدود ماه فرصت است که کتاب مطالعه شود و جواب سؤالات (برگه پاسخنامه) به مؤسسه ارسال شود. تصحیح پاسخنامه‌ها نیز (که فراتر است بعد از این کامپیوتری شود)از

۳۰۰ هزار نفر در مسابقه کتابخوانی

۱۵۰۰۰۰+۷۰۰۰۰!

با اطلاع رسانی عمومی رفع کرد. در تمام افراد مسابقات کتابخوانی مؤسسه عروج نور، مشترک غیرفعال هم تعریف شده است. مشترک غیرفعال ندهد که در این صورت از سیستم حذف خواهد شد. بعد از اینکه با اطلاعات پاسخنامه‌ها وارد کامپیوتر شد، افرادی که ۳۵ یا بیشتر به بالا داشته باشند، وارد قرعه‌کشی می‌شوند. البته قبلاً به ترتیب تکنیک استاتی می‌شود. البته در مسابقه اول (سال ۷۷) سؤالات طوری طراحی شده بود که اگر کسی دربار کتاب را نمی‌خواند، نمی‌توانست ۴۰ سؤال مسابقه را جواب دهد. چون جایزه ویژه آن دوره (خودرو و تانها به کسانی تعلق می‌گرفت که در قرعه‌کشی بین ۴۰ پاسخ صحیح شرکت کرده بودند ولی در مسابقات بعدی مرور روزنامه و کتاب هم تاقفی بود.

دوره مسابقه

دوره اول مسابقه اواخر سال ۷۷ و به مناسبت عید غدیر خم برگزار شد. به همین خاطر کتاب «جایزه و دفعه امام علی (ع) نوشته استاد شهید مرتضی مطهری به عنوان کتاب مسابقه در نظر گرفته شد. بود. جواب اینجاست است این کتاب از اول انقلاب تاکنون ۷۰ هزار جلد منتشر شده بود ولی فقط برای این مسابقه ۵۰۰۰۰ جلد از آن مجدداً منتشر شد.

دوره دوم در سال ۷۸ و به مناسبت سال امام خمینی (و)

مسابقه بود. برای این دوره حدود ۲۰ هزار جلد از کتاب مسابقه چاپ شد.

دوره سوم هم در سال ۷۹ و به مناسبت سالگرد شهید مطهری برگزار شد که کتاب انجمن‌های اسلامی در صد سال اخیر از استاد شهید، برای مسابقه در نظر گرفته شد. عروج نور بودند که به ترتیب ۷۰۰۰، ۱۰۰۰۰ جلد از آنها چاپ شد.

دوره چهارم و پنجم هم در سال ۹۰ برگزار شد. در این سال که به نام امام علی (ع) نامگذاری شده بود، دو کتاب دیگر از استاد مطهری، آسیبی در نهج البلاغه و احکام و رهبری، به کتاب‌های مسابقه کتابخوانی مؤسسه فرهنگی عروج نور بودند که به ترتیب ۷۰۰۰، ۱۰۰۰۰ جلد از آنها چاپ شد.

مدیر مؤسسه درباره علت در نظر گرفتن کتاب‌های استاد مطهری در هر دوره می‌گوید: یکی از دلای تأکید امام خمینی (ع) و رهبری روی کتاب‌های ایشان بود. حضرت امام تنها کسی را که در مورد صحت کتاب‌هاشان را تأیید کرده، شهید مطهری بود. از طرفی چون در این سال‌ها دنبال کتابی بودیم که لنگ سیاسی و خانگی نداشته باشد و چون هدف ما کار کتاب و نشان دادن آن بود، نتوانستیم دفعه ایجاد کتاب از طرفی همه طرف‌های سیاسی (چپ و راست) اعم کتاب‌های استاد مطهری را قبول داشته‌ایم. به تناسب با زمان بود که قول استادی بعضی کتاب‌ها را باید هر چند سال یکبار مجدداً خواند و بعضی را سالیکبار و بعضی کتاب «جایزه و دفعه» از این موارد است.»

قرعه‌کشی و جوایز

قرعه‌کشی مسابقات کتابخوانی این مؤسسه روشی کاملاً علمی و با استفاده از کوبی و رایانه انجام می‌شود. ۲۰۰۰ جایزه این مسابقات طبق نوعی از خودروی سواری گرفته تا رایانه، تلوزیون، خانگی و… (اشکلی می‌دهند. جالب اینجاست که در مسابقه اول خیلی به نام ورقه برنامی از یکی از دانش‌آموزان آذربایجان شریفی، برنده

پاسخنامه‌ها بعد از تصحیح به قسمت رایانه برای وارد شدن به سیستم کامپیوتری می‌روند. با اطلاعات هر برگه وارد رایانه می‌شود. در این قسمت هم هر کاربری مهر مخصوص خودش را روی پاسخنامه می‌زند تا مشخص شود چه کسی، چه پاسخنامه‌ای را بر سرش کرده است. مسوول مؤسسه فرهنگی عروج نور در این باره می‌گوید: «فرم‌الزاری که در اختیار ماست، یک بانک اطلاعاتی دارد

● با توجه به پراکندگی

شرکت‌کنندگان در ۲۸ استان

و سیصد و چند شهر کشور دست‌رسی همه آنان به کتاب مسابقه، نیاز به تلاش زیادی دارد

با خروجی‌های بسیار متنوع است. این برنامه برای طراحی و تکمیل ۳۵ سال زمان برد. از نظر امنیتی نیز برنامه «سگرت» است. چون اطلاعات موجود در آن امات‌های مردم هستند.

همانند مصحح‌ها، در انتخاب کاربرها نیز گزینش سختی داریم. هر کاربری رزم خودش را دارد و برنامه مشخصی هم برای کار دارد. مثلاً فقط می‌تواند اطلاعات را وارد کند یا فقط حذف کند. در تمام افراد مسابقات، اطلاعات کاملی از هر فردی وجود دارد. هر فرد یک شماره عضویت دارد. همراه با برنامه شخصی که تا به سال در چه مسابقه‌ای شرکت کرده، برنامه شده است. یا به‌اگر برنامه شده، جایزه‌اش چه بوده. حال چه مکاتباتی ما مؤسسه داشته، عضو واحد کتاب هست یا نه و…»

۳۸۸۰۰۰ نفر عضو مؤسسه

تاکنون نزدیک به ۳۸۸۰۰۰ عضو مؤسسه عروج نور هستند. البته برای هر مسابقه که دعوتنامه برای همه ارسال می‌شود، حدود ۱۴ آنها بر می‌گردد. آقای مدبری درباره دلایلی این امر می‌گوید: «سند است. ایکه دلیل آن ممکن است ترس‌انداز یا باور رساندن دعوتنامه‌ها از طریق پست باشد، می‌تواند هم خرید امتحان کرد و در تهران یک نامه‌ای را فرستادیم. ماه بعد به مقصد رسید. دلیل آن خدمت ناماسی است که مسابقات دیگران مثل بهرستی و ایجاد کرده‌اند، یا شاید کتاب به دست مخاطب نمی‌رسد. یا شاید نمی‌شود یا وقتی نامه می‌رسد، خود در منزل نیست. مثلاً تابستان است و دلایلی از این قبیل که البته آنها را می‌شود

۱۳۸۸ ششده ۸۰، شنبه ۲۳ شهریور ۱۳۸۱

یادداشت

مجید آل ابراهیم

مرغ همسایه

مرغ همسایه اگر غراز هم نباشند مسلماً از این جوچه های مرغ نه‌ای بزرگ شده با انواع هورمون هم نیست. اگر باور ندارید کتاب های علمی که برای گروه‌های سنی کودک و نوجوان در این سو آن سوی دنیا منتشر می‌شوند مقایسه کنید. تقریباً استیضاح هم به سفر نخواهید داشت چون اگر ساکن تهران باشید می‌توانید با مراجعه به یکی از فروشگاه‌های شهر کتاب آنها را در کنار هم ببینید و مقایسه کنید.

کتاب‌هایی که در آن سوی مرزها منتشر می‌شوند سرشار از ابتکار و خلاقیتند. اگر می‌توانند دربارهٔ تبدیل شدن یک تخم‌مرغ به مرغ اطلاع‌رسانی کنند از انواع نژادهای که می‌توان تصور کرد با حتی به خیال آن هم نتواند استفاده می‌کنند تا مخاطبانشان با علاقه بیشتری کتاب را به دست بگیرند و با کنجکاوی بیشتری به آن بپردازند. کتاب‌هایی که ترکیب جالب از اسباب بازی و کتابند، کتاب‌هایی که برای نشان دادن آنچه که ما در کلاس‌های درس ساعت‌ها برای فهمیدن یا فهماندن آن تلاش می‌کنیم و اغلب نیز ناموفقیم، راه‌هایی انتخاب و ابتکار کرده‌است که دهها ساعت تدریس را در یک نمودار یا تصویر متحرک خلاصه و صد البته با تأثیری به مراتب بیشتر عرضه کرده‌است.

از قوم و محتوای کتاب کاملاً مشخص است که پدید آورنده و ناشر از تخصص چندین نفر استفاده کرده و تجربه‌های خود و دیگران را چراغ راه کرده تا زری را به وجود بیاورد که یازده علمی بیشتری داشته باشد. حال می‌خواهد حاصل کار، کتابی خروس‌گونه باشد یا هر چیز دیگر.

این نوع نگارش به ندرت کلیه باعث می‌شود که اولاً شوق به خواندن و نوشتن از کودکی در جامعه نهادت شود و هم اینکه با ارائهٔ شیوه‌های نو در آموزش علوم خلاقیت نسل فردا تحریک و تقویت گردد.

و اما کتاب‌های علمی که برای کودکان و نوجوانان در این سوی مرز منتشر شده‌اند چگونه‌اند؟

کفر نمی‌کنم استیضاح باشد که در این باره بکنم و فقط کافی است که گاهی به دور و بریمان بنگریم و ببینیم که در این مملد چیه کرده‌ایم؟ آیا ادعای غار غریبون مرغ همسایه سخنی گزافه است؟

یادداشت

ابراهیم غندان

روند توسعه علم و فناوری باعث شده تا تخصص‌های مختلف در هر رشته از علوم شکل بگیرد.

متقاضیان مفاهیم تخصصی، نیازهای اطلاعاتی خود را در کتابخانه‌هایی که حاوی منابع علمی تخصصی هستند، جست‌وجو می‌کنند.

طبیعی است هر چه این کتابخانه‌های علمی تخصصی محتوای علمی غنی‌تری داشته باشند مراجعه‌کنندگان آنها با رضایت بیشتر و پیشرفت سریع‌تری حل مسائل و مشکلات علمی خود و جامعه‌اشان اقدام می‌کنند.

کتابخانه پژوهشکده مطالعات راهبردی همراه با مرکز اطلاع‌رسانی، یکی دیگر از کتابخانه‌های تخصصی است که

برای رسیدن به اهداف گفته شده فعالیت می‌کند. موضوع منابع علمی موجود در این کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی مسائل سیاسی، اقتصادی و علوم اجتماعی با گرایش استراتژیک و امنیتی در زمینه‌های مطالعات پایه و روش‌شناسی امنیت، مطالعات ایران، مطالعات منطقه‌ای و بین‌المللی است.

کتابخانه پژوهشکده مطالعات راهبردی شامل ۲۲۲۵ عنوان کتاب فارسی، ۱۶۰۰ عنوان کتاب لاتین، ۵۰ عنوان نشریه فارسی تحقیقی، ۱۲۰ عنوان گزارش‌های تحقیقی و ۵۰ عنوان پایان‌نامه‌های تخصصی است.

همچنین در مرکز اطلاع‌رسانی پژوهشکده مطالعات راهبردی بانک‌های اطلاعاتی شامل ۷۰۰های راهبرد (۲) و (۳) ساوی ۱۲۰۰ جلد کتاب لاتین تخصصی با عنوان راهبرد (۱) و (۲) ۱۴ جلد

کتابخانه های تخصصی

آزاده سیدین

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی پژوهشکده مطالعات راهبردی

هزینه ۱۰۰تومان پربنت لیزری و پراخت هزینه صفحه‌ای ۵۰تومان پربنت سوزنی گرفته می‌شود همچنین امکان کپی برداری از مطالب علمی موجود در کتابخانه با پرداخت هزینه صفحه‌ای ۲۰تومان و فیلم‌ها و نوارهای کاست وجود دارد که محدودیتی برای تعداد صفحات کپی برداری نشده، مطرح نشده است. از

امتیازات گروه خدمات پژوهشکده معرفی شده‌ان بوده که کتاب‌های سفارش شده مراجعه‌کنندگان و محققان پژوهشکده پس از تأیید معاونت پژوهشی آن پژوهشکده نهی می‌شوند.

مخازن علمی شامل کتاب‌های فارسی از نمایانگاه بین‌المللی کتاب تهران، نمایانگه‌های تخصصی کتاب

که در سازمان‌ها و دانشگاه‌های مختلف برگزار می‌شوند، خریداری شده و در آرشيو علمی کتابخانه تخصصی گفته شده قرار می‌گیرند. همچنین مقالات و کتاب‌های لاتین به‌صورت PDFاز طریق اینترنت جست‌وجو شده که اگر محتوای علمی کتاب یا مقاله‌ای را

معاونت پژوهشی پژوهشکده،مطالعات راهبردی تأیید کند آن مطلب توسط مترجمان مسلط به موضوع مورد نظر ترجمه شده و به صورت کتاب، مقاله یا گزارش‌های تحقیقاتی در قفسه‌های کتابخانه جایگزین می‌شوند.فایل ذکر است که این پژوهشکده برای هرچه به‌روز بودن مطالب علمی خود با رعایت ناشران خارجی در ایران در تماس هستند و کتاب‌های لاتین علمی جدید را به‌ایم سفارش می‌دهند.

مراجعه‌کنندگان کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی پژوهشکده مطالعات راهبردی علاوه بر محققان و پژوهشگران پژوهشکده، دانشجویان فوق لیسانس رشته‌های مرتبط با منابع علمی موجود و محققان سازمان‌های مختلف هستند.

توجه:عصوبت در کتابخانه پژوهشکده معرفی

شده،اثره معرفی نامه از دانشگاه با سازمان متوسعه یک برگ کپی شناسنامه، دو قطعه عکس، تکمیل کاربزرگ عصبوبت و پرداخت هزینه ۵۰۰۰۰ریال به حساب ۷۸۹۲۶۰۴بانک تجارت به مدت همامه می‌توان استفاده کرد.

این کتابخانه در خیابان کریم خان زند، خیابان شهید عضدی (آبان) خیابان رودسر شرقی، شماره ۱۱ واقع شده است.

با مسؤولان کتابخانه تخصصی پژوهشکده مطالعات راهبردی می‌توان با شماره تلفن ۸۸۰۱۱۳۷ و مرکز اطلاع‌رسانی با شماره تلفن مستقیم ۸۸۰۲۳۷۷ تماس گرفت.
و اینک طرح حد تکته:
- منابع علمی کتابخانه معرفی شده بر روی سایت اینترنتی وجود ندارد.

- این کتابخانه با کتابخانه‌های داخل و خارج از کشور ارتباط برای تبادل منابع علمی ندارد.
- معاونت پژوهشی پژوهشکده متشکل از یک نفر بوده که بر روی منابع علمی نظارت دارد. فضای اقل مطالعه در کتابخانه نور و جای کافی برای مطالعه ندارد.

- کتابدار این کتابخانه که نفر بوده که کلیه وظایف سرویس دهی به مراجعه‌کنندگان را انجام می‌دهد.

- یکی از شروط عصبوبت در کتابخانه پژوهشکده مطالعات راهبردی پرداخت مبلغ ۰۰۰۰ریال است.

کتاب‌های منتشره پژوهشکده با عنوان راهبرد (۲) CD ۴(۷) حاوی نشریه فصلنامه مطالعات راهبردی،بانک اطلاعاتی راهبرد (۲) شامل مجموعه ای از کتاب‌های منتشره پژوهشکده و CDهای مقالات نمایه موجود است.

مرکز اطلاع‌رسانی پژوهشکده مطالعات راهبردی شرح سخنرانی‌ها، میزگردگدها، همایش‌ها و کنفرانس‌های که دربارهٔ مسائل امنیتی و استراتژیکی در این پژوهشکده ارائه شده را در فیلم‌های ویدئویی و نوارهای کاست گردآوری کرده است.

کلیه منابع علمی گفته شده در کتابپوتر پژوهشکده ذخیره‌شده که مراجعه‌کنندگان بدون استفاده از بکه‌دان و به‌صورت مکتوبه می‌توانند مطلب علمی مورد نظر خود را جست‌وجو کنند. گشتی است مطلب علمی که در کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی گفته شده نباشند،با در خواست از مدیر ارتباطات پژوهشکده از طریق اینترنت و با پرداخت هزینه ساعتی ۱۰۰تومان قابل دسترسی است. همین ساعتی از مطلب مورد نظر با پرداخت

مده می‌گیرند تا فرایند آموزش را پیشرفته‌تر و سهولتر کنند.

چون فراگیر شدن یک زبان در درازمدت باعث رسوم فرهنگ کشور مبدأ در کشور‌های هدف و در نهایت تأمین اهداف اقتصادی و سیاسی آن کشورها خواهد شد. پس می‌بینیم که این همه سرمایه‌گذاری در تحقیقات برای پیدا کردن روش‌های آموزش جدید بدون دلیل و برنامه‌ریزی نیست. حال سوآلی که ممکن است به ذهن هر کس خطور کند این است که ما برای آموزش زبان فارسی چه کرده‌ایم؟! آیا ما نیز هم‌پای دیگر کشورها حداقل برای حفظ و ااشانه فرهنگ غنی خود اقدامی انجام داده‌ایم؟

آیا می‌توانیم مجموعه ای خوب و کارآمد را که حاصل کاری کارشناسانه در حوزه آموزش زبان برای گردشگران خارجی باشد معرفی کنیم؟ آیا برای شیفتگان زبان و ادب پارسی در کشورهای همسایه مجموعه ای خودآموز که قابل بهره‌برداری مفید باشد تهیه کرده‌ایم؟ دانشگاه‌های زبان و ادبیات فارسی تا به حال تحقیقی که از آن درازنق‌ای آموزش زبان فارسی در کشورهای بیگانه بتوان استفاده کرد، انجام داده‌اند؟

پاسخ سوآلات بالا بزرگوارنده پوشیده است و بسیار خوشحال خواهد شد اگر دست‌اندرکاران این امر مهم در جوابیه‌ای به آنها پاسخ دهند. زیرا حداقل سبب خواهد شد که اگر روزی یکی از فرزندانمان که در آن سوی آب‌ها بزرگ شده است و با زبان فارسی بیگانه مانده است بخواهد با زبان مادری خود تکلم کند. مرجعی قابل اطمینان در دسترس داشته باشد و می‌دانیم و می‌توانید که متأسفانه تعداد این فرزندان کم نیست.

پاسخ مسؤ ولان و محققان عزیز می‌تواند کم بسیار بزرگی به گردشگرانی باشد که به ایران وارد می‌شوند و تحت تأثیر فرهنگ این مرزوبوم قرار می‌گیرند و میلند که بیشتر بدانند. این پاسخ‌های ما تأثیر فرهنگ این مرزوبوم قرار می‌گیرند و زنده بودن و زنده ماندن زبان فارسی علاقه‌مندند بینجامد. پس به امید پاسخ شما عزیزان نسته‌سیم و امیدواریم که این نظاره به دراز اینجامد.

۱۳۸۸ شلوهره ۰۸، شنبه ۲۳ شهریور ۱۳۸۱ ۲۲

کتابخانه

صاحب امتیاز؛ **خانه کتاب ایران**

شورای سرپرستی؛

دکتر یونس شکرخواه

سید فرید قاسمی

حمیدرضا اسلامی

سید ابوالحسن مختاباد

مسئول دفتر تحریریه؛

آمنه مهرگر

تلفن تحریریه؛ ۸۸۴۰۱۹۹

خانم سلاجقه، به تازگی چه کتاب خوبی خوانده‌اید؟

تعداد کتاب‌هایی که مطالعه می‌کنم، طی این مدت زیاد بود که به نوعی شاید قابل طرح شدن از جهات مختلف ، یا شاید گفت که در جامعه ما هست بیايند.رمان «جهالت میلان کوندرا»برایم بسیار جذاب بود و الان هم دارم روی مجموعه آثار کوندرا کار می‌کنم.نقد کتاب آثار میلان کوندرا را برای یکی از مجلات ادبی دارم می‌نویسم. «جهالت از جنبه‌های مختلف یک اثر فوق‌العاده است. بخصوص در مورد نوستالژی که این رماندانه در قالب ادبیات بیان کرده بود.

به دلیل نیمی بودن و نوستالژی وطن مورد نظر شماست؟

بله دقیقاً. نوستالژی وطن را در این رمان خیلی خوب پیاده کرده بود. آثار این نویسنده از جهات مختلف شاید با فرهنگ جامعه ما همخوانی نداشته باشد. در مجموع از یک بافت حکمی برخوردار است. نویسنده یک روایتگوی قوی در این رمان دارد که به نظرم آن را در ردیف یکی از بهترین آثار قرار می‌دهد که طی این مدت خوانده‌ام

این اتفاق خوش نظر شما دارم البته می‌گویند آثار کوندرا با رنگ ما همخوانی ندارد و مسائلی که در آثار کوندرا می‌گذرد حس می‌کند که در پیرامون من می‌گذرد. این کتاب در همین بافت اتفاق می‌افتد.

بیشترین چیزی که به نظرم آمد و جزء جنبه‌های قوی کوندرا است شاید آن باطنی است که بر سر خواننده می‌آورد. میلان کوندرا به شکل عجیب خواننده را وارد مرام داستانی می‌کند. یعنی مخاطب تبدیل به شخصیت اصلی داستان

چه کتابی خوانده‌اید؟

پروین سلاجقه، منتقد و استاد دانشگاه

میلان کوندرا به شکل عجیبی خواننده را وارد متن داستان می‌کند

می‌شود، گاهی اوقات از نظروایتگوی مقابله‌ای

که دارم بین کوندرا یا داستایوفسکی می‌بینم تفاوت‌هذه‌ای بین این دو هست.

مثلاً در آثار داستایوفسکی که جنبه‌های روانشناختی آن هم قوی است، مخاطب اغلب

نظاره‌گر متغیل است ولی در آثار کوندرا بحث

مخاطب حرف اول را می‌زند. یعنی خواننده را

وارد متن می‌کند و او را درگیر می‌کند. اینکه شما

می‌گویید من هم بنظر شما موافقم، یعنی این قدرت

نویگنی بیشتری داشته؟

با همه‌اش، بینید همه آنها به نوعی

می‌توانند گوشه‌ای از وجود مخاطب باشند که

یکی از این مخاطبان منم. و یکی هم شاید با

دیگران، پرده‌پردازی از چهره‌های مختلف یک

شخصیت است. این را می‌توانم بگویم که

شخصیت‌ها مرایشت تحت تأثیر قرار می‌دهند.

ولی نمی‌توانم مشخص کنم که با کدامیک «این

همانی» دارم و برایش دل می‌سوزانم، آنچه که

در جهالت مرا خیلی آزار داد، نلخی رمان بود؛

تلخ است. برای اینکه واقعیت دارد.

به طور کلی هدف کوندرا نوشتن، مخاطب

است و درگیر کردن لایه‌های پنهان وجود او با

خویش. در رابطه با آثار کوندرا، مخاطب لحظاتی

آرامش ندارد یا به بیان دیگر احساس امنیت نمی‌کند.

چون قصد نویسنده، با زبانی شیطنت‌آمیز، جهان

کردن روح اوست و نشان دادن زوایای مخدومانه

خودش. این ویژگی خاص کوندراست. مخاطب

در دست کوندرا مثل موم است و با مثل خویش

می‌رازد. در دالان‌های متعدد وجود خویش

سرگردان می‌شود.

کتاب در رسانه‌ها

گلسانه آمد

جدید ترین

شماره ماهنامه ادبی

فرهنگی گلسانه با

مقاله‌ب متنوع منتشر

شد.

بخش پرزنده

این نشریه به

می‌وس گشت

نویسنده امریکایی

اختصاص داده شده، که مصاحبه، نقد آثار و

فهرست کتابشناسی او در این بخش آمده است.

موسیقی، شعر، نظریه ادبی، هنرهای تجسمی و

نمایش از دیگر بخش‌های گلسانه است.

گفت و گو با هادوی موراکامی نویسنده نسل

جدید ژاپن و داستانی از او به همراه داستانی از

ارنتس هینکوی و ریوندت کاروویز در همین

شماره آمده است. بازدهمین بخش از نوشته

مازیو یارکاس پوسا پیرامون راه و رسم نویسنده

شدن، پایان بخش شماره جدید گلسانه است.

کتاب ماه – دین

جدیدترین شماره

ماهنامه

اطلاع‌رسانی و نقد و

بررسی کتاب ماه، دین

با مطالب متنوع منتشر

شد.

در شماره ۵۶۵

این نشریه نقدی بر

کتاب «صفویه» در

عرضه دین، فرهنگ و

سیاست، از رسول جعفریان به قلم کاظم نجفی،

مروری بر کتاب «موسوع‌الاعلام طبرخ» از حمند

محمدی الزینوی به قلم علی قنبر، نقدی بر

مفتهی الاماره از حاج شیخ عباس قمی به قلم

سیدحسین قاضی و معرفی مسعود کاتبشاسی

اساطیر و ادیان بازنفرخنده حاجی‌زاده به قلم میراث

حسن زاده و… آمده است. ارمغانی از میراث

شهادتی، کتابی دربارهٔ مهاجرت قنای علمای به

ایران در عهد صفویه، اخبار فرهنگی، معرفی

کتاب‌های تازه و… از دیگر بخش‌های این شماره

نشریه کتاب ماه دین است.

چهارم‌ها و کتابها

مهدی اخوان ثالث

مهدی اخوان ثالث در سال ۱۳۰۷ ه‍.ش. متولد شد. در سال ۱۳۲۶ تحصیل در هنرستان رشتهٔ آهنگری، رابه پایان بود و در همین سال به کار آهنگری مشغول شد. یک سال بعد وارد رشتهٔ ادبیات دبیرستان شاهرضا شد. در پایان سال به تهران آمد و برای نظام و فرهنگ معانی دو ساله گرفت و به ابتزاد آموزش و پرورش روستایی درآمد و برای

تدریس به یکی از روستاهای ررامین رفت. اخوان در سال ۱۳۲۹ با دخترعمویش ازدواج کرد و سال بعد برای کار عملی به لیوان تهران آمد و در همین سال مجموعه شعرهای کلاسیکش را از اغلب در قالب غزل بود، با عنوان ارغنون منتشر کرد و در سال ۲۲ مدام طلای مسابقهٔ شعر شعربلای جوانان دیوگرات تصیب او شد.به کشور رومانی دعوت شد که به این سفر ترفت. در سال ۳۳ اخوان به عنوان زندانی سیاسی ۱۱ماه را در زندان گذراند و در سال ۳۵ مجموعه شعر زمستان را منتشر کرد.

کتاب زمستان نثرولی عظیم در شعر اخوان و به نوعی در شعر ایران پدید آورد. زمستان، نوع تکامل یافته اشعار نیمایی بود و در همین مجموعه شعر زمستان، حدیث کسکت و سحرگرت نسل اخوان و فدحای سیاسی آن روز ایران را متعجب می‌کرد. این مجموعه شعرها را در رقیف شاعران طراز اول ایران می‌تاد و شعرت عظیمی برایش به ارمغان آورد. اخوان در سال ۳۶ همگاری با رقیف و آغاز کرد و در سال ۳۸ مجموعه دیگری از اشعار خود را با عنوان آثار شاعرانه، و دست چاپ سپرد. در این دوران نوع اخوان از ادب شکوفایی بود و هر شعر او جنبشی در شعر نو محسوب می‌شد و اشعارش روزیانه وارد ادبیات و گرمی بخش محافل شعری بود. اخوان در سال ۳۴ دوباره مدت ۶ماه را در زندان سپری کرد که در سال ۳۸ مجموعه پیاپی در زندان از او چاپ و منتشر می‌شود. «مناقبانه‌ها و کویده مجموعه دیگری در همین سال به بازار می‌آید. «بهترین امیده کزینده اشعار و مقالات او نیز در همین زمان منتشر شد. برگزیده اشعار در قطع جیبی در سال ۲۹ و مجموعه مقالاتش او در سال ۵۰ به بازار آمد. اخوان که در سال ۳۲ برای کار در تیریزون به آبادان کوچ کرده بود، در سال ۵۲ دوباره به تهران آمد.

اخوان علاوه بر شعر در حوزه داستان نیز کار می‌کرد. «آورده‌اند که فردوسی… او را در سال ۵۲ برای کودکان و سال ۵۵ داستان درخت پیر و جنگل را برای بزرگسالان منتشر کرد. او در سال ۵۶ تدریس در دانشگاه را آغاز کرد.

در سال ۵۷ در تبیین دیدگاهها و تئوری اشعار نیمایی کتاب «دعوت‌ها و بدایع نیما بویش» را منتشر کرد و بعد مفران او «جغیری انقلاب، کتاب‌های درونخ اما سرده و برتدنگی می‌گوید، اما باز باید زمستان» از قوه بازآورد آمد. سال ۵۸ کار در سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی (فولکلین سابق) را آغاز کرد و در سال ۶۰ «پودن حقوق از کلیه مشاغل دولتی بازنشسته‌اش گردن. «صفا، قنای نیما بویش» در شد. سال ۶۱ که به نوعی ادامه کتاب ادبعت‌ها و بدایع… بود منتشر گردید و در سال ۶۸ کزینده اشعارش توسط انتشارات مروارید به بازار آمد. اخوان در سال ۶۸ به دعوت محانه فرهنگ آلمان سفری به کشورهای اروپایی داشت و در این سفر شب‌های شعری در انگلیس، فرانسه دانمارک، سوئد و نروژ گزار کرد و در سرانجام در شهریور سال ۶۸ جهان شعر را وداع کرد و برای همیشه خاموشی گزید و در مشهد کنار آرامگاه فردوسی به خاک سپرده شد. بدایع این برگی، یادنامه اخوان به اهتمام مرتضی کاخچی در سال ۱۳۷۰ منتشر شد که اسال به چاپ دوم رسید. آملی توسط ناشران زندگی و شعر اخوان به کوشش مجلدرضا محمدی «مسواحلی» تازه‌ترین کتاب اخوان (امامید) به اهتمام مرتضی کاخچی اسال توسط نشر زمستان منتشر شد که شامل یک منظومه بلند و چند شعر کوتاه با عنوان خوزیات است. اخوان هرند چندان، امیدتخلص می‌کرد اما رادی آرمان‌های نسلی نومیذ بود که به نسل شکست معروف است. یادش گرامی.

سردبیر : علی‌اصغر رمشایپور	مدیر مسؤول : احمد مسجد جامعی		
شورای سرپرستی : دکتر یونس شکرخواه سید فرید قاسمی حمیدرضا اسلامی سید ابوالحسن مختاباد	مسئول دفتر تحریریه : آمنه مهرگر	تلفن تحریریه : ۸۸۴۰۱۹۹	صاحب امتیاز : خانه کتاب ایران
مدیر امور اجرایی : محمد رضا نادیمی	مسئول مالی : محمد اسکندری قادی	حجت‌الله زایدلو	مدیر امور اجرایی : عزیزالله امرایی
مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	مسئول مالی : محمد اسکندری قادی	حجت‌الله زایدلو	گروه توزیع : طبرخ‌شماره‌ای علی‌صبح
مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	مهدی صوری : امیرفرهانی سیاه‌کسلی
مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	نظارت چاپ : محمود رضا طالع‌عی
مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	لیتوگرافی : چاپ و توزیع : ایرانچاپ
مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	نگار کار : قادر میرزایی
مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	مسئول اداری : حجت‌الله زایدلو	خدمات : علی محمدی، علی رحیمی

نشانی: خیابان قائم مقام فرهانی، اول خیابان فجر (چم)، شماره ۹، طبقه دوم، صندوق پستی: ۳۳۳۰۳۱۴۰۵۰۳۳۰۵ نشانی کتاب هفته در اینترنت http://www.ketabne.org.ir / week book

شماره ۸۰، شماره ۲۳ شهریور ۱۳۸۱

شماره ۸۰، شماره ۲۳ شهریور ۱۳۸۱

لرهای ایران: پژوهشی منحصربه‌فرد از دکتر صفی‌نژاد

در نهایت و پس از سال‌ها انتظار کتاب پژوهشی و ارزنده دکتر جواد صفی‌نژاد، جامعه‌شناسی و استاد به نام دانشگاه تهران، از سوی نشر آتیه روانه بازار نشر شد. کتاب لرهای ایران که لرهای ایران، لر بزرگ و لر کوچک نام گرفته حاصل جمع‌آوری اطلاعات پراکنده، میدانی، رسالت‌ها و کارهای عملی دانشجویی منحصربه‌فرآوانی است که در غالب موضوعات به دست آمده دسته‌بندی شده و شکل گرفته است.

برای این پژوهش علاوه بر کارهای عملی دانشجویان، رساله‌های آنها، اطلاعات کتابخانه‌ای عکس‌ها و نقشه‌ها، پژوهش‌های میدانی شخصی فراوان و طاقت‌سوزی از سوی دکتر صفی‌نژاد صورت گرفته است که تمامی آنها و

چگونگی به کف آوردن منابع در جای‌جای کتاب ذکر شده است. به پیوست کتاب عکس‌های رنگی منحصربه‌فردی نیز آمده است.

کتاب لرهای ایران در ۷۰۰ صفحه و در قطع وزیری از سوی نشر آتیه به بازار کتاب آمده است.

اسلامی‌شدن و کارنامه سفرچین

کارنامه سفرچین دکتر اسلامی‌نودش، اگرچه در سال‌های ابتدایی دهه ۱۵۰زسوی انتشارات امیرکبیر به چاپ رسید، اما کتابی که هم‌اکنون از سوی شرکت سهامی انتشار، به بازارراه یافته است، علاوه بر آن سفرنامه نوشته‌های دکتر اسلامی‌نودش درباره دومین سفر خود به چین در سال ۱۳۷۲ را نیز با خود دارد.

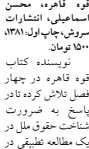
این کتاب در قطع رقعی و جلد گالینگور و در ۵۵۷ صفحه و به قیمت ۲۵۰تومان از سوی شرکت سهامی انتشار به بازار عرضه شده است.

یادنامه مقتدر

مقالای درباره روابط بین‌الملل، یادنامه دکتر هوشنگ مقتدر، استاد رشته روابط بین‌الملل در دانشکده حقوق و علوم سیاسی که در ۲۰ اسفند ۱۳۷۸ درگذشت. کتاب حاضر به همت و تلاش همکاران و دانشجویان آن استاد فقید و برای مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه انجام پذیرفته است. در این کتاب، موضوعاتی همچون جهانی شدن، حقوق بین‌الملل، تجدد و پیانگاری در روابط بین‌الملل و دخالت‌آساندوستانه از جانب همکاران دکتر مقتدر، مورد بررسی قرار گرفته و همچنین همسر، برادر، فرزند و دوستان دکتر زندگینامه و خاطرات او را مرور کرده‌اند.

مطالعه تطبیقی حقوق

قوه قاهره، محسن سروش، چاپ اول، ۱۳۸۱، ۱۵۰تومان
نویسنده کتاب قوه قاهره در چهار فصل تلاش کرده تا در پاسخ به ضرورت شناختن حقوق ملل در یک مطالعه تطبیقی در حقوق اسلام، ایران، آراء و تصمیمات دیوان داورزی دعوائی ایران - ایالات متحده را مورد بررسی قرار دهد. به این منظور قوانین، مقررات و متون حقوقی کشورهای مختلفی نظیر آمریکا، انگلیس، فرانسه، مصر و لبنان نیز مورد استفاده قرار گرفته است. این کتاب به عنوان پژوهش برگزیده سال ۱۷۸انتخاب شده بود.

حقوقی در شرایط سخت، حسین منوچهر پارسا، چاپ اول، ۱۳۸۱ انتشارات امیرعلی، ۲۰۰تومان.
راندگی در شرایط سخت مجموعه مقالایی است که عواملی چون شب، گرما، بیابان، صحرا، باتلاق، جاده‌های نامهور و کوهستانی و...را که سبب خطای رانندگان می‌شود، تشریح می‌کند و موارد فوق را به دقت بررسی می‌کند و آموزش می‌دهد. این کتاب با بهره‌گیری از تجربیات مؤلف و جدیدترین منابع و مآخذ خارجی و ایرانی فراهم آمده است.

یحسان آذربایجان، رسول جعفریان، مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، چاپ اول، ۱۳۸۱، ۲۵۰تومان
این کتاب خاطرات مرحوم آیت‌الله میرزا عبدالله مجتهدی است؛ وی در می‌رقیه و ادیب و اهل آذربایجان بود که در واقع این کتاب اختصاص دارد به خاطرات یک ساله وی در یکی از حساس‌ترین ادوار تاریخی آذربایجان یعنی سال‌های ۱۳۲۲ و ۱۳۲۵. نویسنده با ششم سیاسی خود از آذر ماه سال ۲۲ - قبل از روی کار آمدن فرقه دموکرات - شروع به نگارش رویدادها می‌کند. تسلط نسبی مؤلف بر ادبیات سیاسی جهان، موجب شده

لرهای ایران: پژوهشی منحصربه‌فرد از دکتر صفی‌نژاد

در نهایت و پس از سال‌ها انتظار کتاب پژوهشی و ارزنده دکتر جواد صفی‌نژاد، جامعه‌شناسی و استاد به نام دانشگاه تهران، از سوی نشر آتیه روانه بازار نشر شد. کتاب لرهای ایران که لرهای ایران، لر بزرگ و لر کوچک نام گرفته حاصل جمع‌آوری اطلاعات پراکنده، میدانی، رسالت‌ها و کارهای عملی دانشجویی منحصربه‌فرآوانی است که در غالب موضوعات به دست آمده دسته‌بندی شده و شکل گرفته است.

برای این پژوهش علاوه بر کارهای عملی دانشجویان، رساله‌های آنها، اطلاعات کتابخانه‌ای عکس‌ها و نقشه‌ها، پژوهش‌های میدانی شخصی فراوان و طاقت‌سوزی از سوی دکتر صفی‌نژاد صورت گرفته است که تمامی آنها و

چگونگی به کف آوردن منابع در جای‌جای کتاب ذکر شده است. به پیوست کتاب عکس‌های رنگی منحصربه‌فردی نیز آمده است.

اسلامی‌شدن و کارنامه سفرچین

کارنامه سفرچین دکتر اسلامی‌نودش، اگرچه در سال‌های ابتدایی دهه ۱۵۰زسوی انتشارات امیرکبیر به چاپ رسید، اما کتابی که هم‌اکنون از سوی شرکت سهامی انتشار، به بازارراه یافته است، علاوه بر آن سفرنامه نوشته‌های دکتر اسلامی‌نودش درباره دومین سفر خود به چین در سال ۱۳۷۲ را نیز با خود دارد.

این کتاب در قطع رقعی و جلد گالینگور و در ۵۵۷ صفحه و به قیمت ۲۵۰تومان از سوی شرکت سهامی انتشار به بازار عرضه شده است.

یادنامه مقتدر

مقالای درباره روابط بین‌الملل، یادنامه دکتر هوشنگ مقتدر، استاد رشته روابط بین‌الملل در دانشکده حقوق و علوم سیاسی که در ۲۰ اسفند ۱۳۷۸ درگذشت. کتاب حاضر به همت و تلاش همکاران و دانشجویان آن استاد فقید و برای مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه انجام پذیرفته است. در این کتاب، موضوعاتی همچون جهانی شدن، حقوق بین‌الملل، تجدد و پیانگاری در روابط بین‌الملل و دخالت‌آساندوستانه از جانب همکاران دکتر مقتدر، مورد بررسی قرار گرفته و همچنین همسر، برادر، فرزند و دوستان دکتر زندگینامه و خاطرات او را مرور کرده‌اند.

قوه قاهره، محسن سروش، چاپ اول، ۱۳۸۱، ۱۵۰تومان
نویسنده کتاب قوه قاهره در چهار فصل تلاش کرده تا در پاسخ به ضرورت شناختن حقوق ملل در یک مطالعه تطبیقی در حقوق اسلام، ایران، آراء و تصمیمات دیوان داورزی دعوائی ایران - ایالات متحده را مورد بررسی قرار دهد. به این منظور قوانین، مقررات و متون حقوقی کشورهای مختلفی نظیر آمریکا، انگلیس، فرانسه، مصر و لبنان نیز مورد استفاده قرار گرفته است. این کتاب به عنوان پژوهش برگزیده سال ۱۷۸انتخاب شده بود.

حقوقی در شرایط سخت، حسین منوچهر پارسا، چاپ اول، ۱۳۸۱ انتشارات امیرعلی، ۲۰۰تومان.
راندگی در شرایط سخت مجموعه مقالایی است که عواملی چون شب، گرما، بیابان، صحرا، باتلاق، جاده‌های نامهور و کوهستانی و...را که سبب خطای رانندگان می‌شود، تشریح می‌کند و موارد فوق را به دقت بررسی می‌کند و آموزش می‌دهد. این کتاب با بهره‌گیری از تجربیات مؤلف و جدیدترین منابع و مآخذ خارجی و ایرانی فراهم آمده است.

یحسان آذربایجان، رسول جعفریان، مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، چاپ اول، ۱۳۸۱، ۲۵۰تومان
این کتاب خاطرات مرحوم آیت‌الله میرزا عبدالله مجتهدی است؛ وی در می‌رقیه و ادیب و اهل آذربایجان بود که در واقع این کتاب اختصاص دارد به خاطرات یک ساله وی در یکی از حساس‌ترین ادوار تاریخی آذربایجان یعنی سال‌های ۱۳۲۲ و ۱۳۲۵. نویسنده با ششم سیاسی خود از آذر ماه سال ۲۲ - قبل از روی کار آمدن فرقه دموکرات - شروع به نگارش رویدادها می‌کند. تسلط نسبی مؤلف بر ادبیات سیاسی جهان، موجب شده

کتاب خزر

باین هدف، مجموعه حاضر بخشی از فعالیت سازمان یافته در موسسه بین‌المللی مطالعات دریای خزر است که به منظور جمع‌آوری و پردازش آثار دانش‌مردان مربوط به حوزه‌های پژوهشی متعدد دریای خزر فعالیت می‌کند.

در این مجموعه که در وهله نخست در ۸ مجلد با عنوان‌های زیر انتشار یافته است، مقالات تحقیقی مربوط به خزر با دسته‌بندی ویژه به خودنگاران عرضه می‌شود:

- خزر در یک نگاه، ۲. رژیم حقوقی، ۳. منابع نفت و گاز، ۴. خطوط لوله، ۵. نقش قدرت‌های خارجی، ۶. محیط زیست، ۷. مسائل نظامی، امنیتی و امن‌سالن کشورهای ساحلی، الف- روسیه.

حاکم قادری و آزادی وجدان

آزادی وجدان، مفهومی پسا پیامبری، نشر اختران، چاپ اول، شهریور ۱۳۸۱، ۳۴۸ صفحه، ۲۴۰تومان
مقالات کتاب با حدزبانی بیانگر دغدغه‌های فکری و شخصی نویسنده و همچنین بازیاب حساسیت‌های فکری، اجتماعی است. کتاب مجموعه مقالات سال‌های ۱۳۷۸-۱۳۷۹ نویسنده است که به همراه یکی-دو مصاحبه جدی منتشر شده است.

آسیب‌شناسی تبلیغات

آسیب‌شناسی تبلیغات در ایران (به هشتم تاملی) نوشته دکتر محمود محمدیان و عباس آقاخان، ویراسته غلامرضا عزیزی، چاپ اول، قطع وزیری، ۱۶۰ صفحه، ۳۱۰تسخه، انتشارات خرویه، تهران، ۱۳۸۱، بهای: ۱۳۸۰ تومان

این کتاب به تفصیل و با بیانی شیرین و با ارائه مثالها، حکایتها، سروده‌ها، کلمات قصار، نمودارها و موارد دیگر، به ریخت‌شناسی تبلیغات، کالبدشناسی ساختن نیز، نگرش مردم نسبت به تبلیغات و پتانئوژنی تبلیغات خدمات در ایران می‌پردازد و فهرستی از واژه‌ها و اصطلاحات را نیز پیش روی خواننده می‌گذارد.

مثنویان ملل در اجرا

خدمات اجرایی کفتری مثنویان ملل متحد، محمد توحیدی
فره، انتشارات وزارت امور خارجه، چاپ اول، ۱۳۸۱، ۱۵۰تومان

نویسنده در این کتاب سعی دارد با تجزیه و تحلیل مواد منشور و قطعنامه‌های سازمان ملل متحد، شرایط اجرای آثار ضمانت اجرایی کفتری با توجه به رژیم‌های مشابه و نهادهای موازی را مورد بررسی قرار دهد و با نسنسک به اصول کلی حقوقی و موازین حقوق بین‌المللی جزایی و پیشنهادهای برای اصلاح منشور و تغییر ساختار شورای امنیت ارائه کند.

شرایط دشوار راندگی

راندگی در شرایط سخت، حسین منوچهر پارسا، چاپ اول، ۱۳۸۱ انتشارات امیرعلی، ۲۰۰تومان.
راندگی در شرایط سخت مجموعه مقالایی است که عواملی چون شب، گرما، بیابان، صحرا، باتلاق، جاده‌های نامهور و کوهستانی و...را که سبب خطای رانندگان می‌شود، تشریح می‌کند و موارد فوق را به دقت بررسی می‌کند و آموزش می‌دهد. این کتاب با بهره‌گیری از تجربیات مؤلف و جدیدترین منابع و مآخذ خارجی و ایرانی فراهم آمده است.

خاطرات آیت‌الله مجتهدی

یحسان آذربایجان، رسول جعفریان، مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، چاپ اول، ۱۳۸۱، ۲۵۰تومان
این کتاب خاطرات مرحوم آیت‌الله میرزا عبدالله مجتهدی است؛ وی در می‌رقیه و ادیب و اهل آذربایجان بود که در واقع این کتاب اختصاص دارد به خاطرات یک ساله وی در یکی از حساس‌ترین ادوار تاریخی آذربایجان یعنی سال‌های ۱۳۲۲ و ۱۳۲۵. نویسنده با ششم سیاسی خود از آذر ماه سال ۲۲ - قبل از روی کار آمدن فرقه دموکرات - شروع به نگارش رویدادها می‌کند. تسلط نسبی مؤلف بر ادبیات سیاسی جهان، موجب شده

سال ۱۳۸۷

دیدگر هفت
عنوان کتابی از دکتر محمدعلی راشد، محصل است که توسط پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی منتشر خواهد شد.

آسیب‌شناسی فرهنگی
آسیب‌شناسی فرهنگی و هفت مقاله دیگر، عنوان کتابی از حسن علویزاده پروین است که توسط انتشارات فروغ آزادی منتشر خواهد شد.

حاکمیت قانون

مواضع حاکمیت قانون در ایران نام کتابی به قلم عباس عبدی است که انتشارات طرح نو آن را منتشر خواهد کرد. عبدالله پیش از این کتاب «انقلاب علیه تحقیر اراک» شامل مجموعه مقالاتش می‌شد، توسط مؤسسه انتشارات ذکر به بازار فرستاده بود.

حقیقت دموکراسی

دموکراسی یا حقیقت، عنوان کتاب دکتر علی مرسپاسی است که به مسائل اجتماعی و دموکراسی از دیدگاههای گوناگون می‌پردازد. این کتاب طی هفته‌های آتی توسط انتشارات طرح نو در دسترس علاقمندان قرار خواهد گرفت.

سنجش‌های آمریکا

انتشارات سنت فردا کتابی از پژوهش‌های ویژه دانشگاه آکسفورد را با نام «سنجش‌های آمریکا و هالیوود» که به قلم جمعی از نویسندگان تألیف شده با ترجمه بیژن اشتری در دست انتشار دارد.

تصنیف‌های بنان

مجموعه تصنیف‌های بنان، خواننده اصیل آواز ایران، به اسم پروژهای هنشی به اهتمام شهرام آقایی پور از سوی نشر بازینه در دست انتشار است.

خزای و یکشنب

فرید جهانر کام و سید علی صالحی مجموعه هزار یکشنب را در قالب ۶۵ جلد، کتاب بازاریابی و بازرخوانی کرده‌اند که انتشارات دیبای خزر آن را در دست انتشار دارد.

فدائیان اسلام

اجمیت فدائیان اسلام و نقش آن در تحولات سیاسی- اجتماعی ایران عنوان کتابی است از داوددینیه که توسط مرکز اسناد انقلاب اسلامی منتشر خواهد شد. در این کتاب چگونگی شکل‌گیری و عملکرد این جمعیت نیز در فاصله سال‌های ۱۳۳۲ تا ۱۳۳۸ مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

تاریخ ادیان

کتاب تاریخ ادیان که بررسی دامنه‌داری درباره مذاهب و ادیان، اقوام و ملل دوز و امروز جهان است به قلم علی اکبر ترابی توسط انتشارات فروغ آزادی منتشر خواهد شد. علی اکبر ترابی پیش از این، کتاب جامعه‌شناسی ادبیات فارسی را منتشر کرده بود.

مردم سالاری

مردم سالاری چیلش سرنوشت‌ساز مردم ایرانی به قلم محسن حیدریان است که انتشارات فصل سیز آن را منتشر خواهد کرد. همین ناشر کتاب دیگری با عنوان «حمایت مادی و معنوی از مالکیت فکری» را به قلم شاهد علی‌خان به بازار خواهد فرستاد.

شعر و شکار

تشریح‌های شکار یا نجیرگان؟ کتابی به قلم دکتر زهرا خسروی است که از دیدگاه ادبیات تطبیقی اشعار فارسیان ایران و عرب را در زمینه شکار مورد کند و کاوی قرار می‌دهد. نائل‌ترین کتاب نشر فرزان روز خواهد بود. زهرا خسروی پیش از این کتاب «ادبیات تطبیقی باثر طه نانا را ترجمه و منتشر کرده بود.

صدای اوکاز

صدای تنهایی مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه فلانری او کاتز با ترجمه شهلا فیلسوفی، توسط نشر اشاره در دست انتشار است.

باخدا

سیری در بنیایش شیانه یا «مهاوای با خدا» اثری از سینا علوی را انتشارات سنت فردا منتشر خواهد کرد.

تنی‌ها و ناتنی‌ها

رمان بنسازیرک با عنوان «تنی‌ها و ناتنی‌ها» اثری از سوزان هواج با ترجمه ابراهیم یونسسی چاپ می‌شود و طی هفته‌های آتی توسط مؤسسه انتشارات نگاه به بازار خواهد آمد.

داستان تازه شیوا

تازه‌ترین مجموعه داستان‌های کوتاه شیوا از مسطوبی با عنوان «آفتاب مهتاب» از سوی نشر گویوبودی راهی بازار می‌شود.

فرهنگ‌نامه‌ای تازه

پی‌یا ترجمه مجله مددی و کتاب «دست‌افزار نویسندگان» نوشته جان بی کارل- رولد- زیمسکی دو عنوان از آثاری است که دفتر پژوهش‌های فرهنگی در دست انتشار دارد.